

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ
ΜΟΝΑΔΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
**VAN GOGH ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΗ-
ΜΟΥΣΕΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ. Η
ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ VAN GOGH ΣΤΟ
ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ**

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ
ΒΟΥΛΓΑΡΗ ΑΝΤΩΝΙΑ
ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ
ΜΑΡΙΑ ΒΙΓΛΗ

ΠΥΡΓΟΣ – 2019

TECHNOLOGICAL EDUCATIONAL INSTITUTE OF WESTERN GREECE
FACULTY OF MANAGEMENT AND ECONOMY
DEPARTMENT OF MANAGEMENT, ECONOMICS AND COMMUNICATION IN CULTURAL AND
HOSPITALITY UNITS

BACHELOR'S THESIS

**VAN GOGH AND MUSEOLOGICAL-
MUSEOGRAPHIC APPROACH. THE CASE OF
THE MUSEUM VAN GOGH IN AMSTERDAM**

STUDENT NAMES

ANTONIA VOULGARI
MARIA PAPANDREOU

SUPERVISING PROFESSOR

MARIA VIGLI

PYRGOS – 2019

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ ΠΕΡΙ ΜΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ

Βεβαιώνω/ουμε ότι είμαι/είμαστε ο/οι συγγραφέας/εις αυτής της εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα/είχαμε για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία.

Επίσης, έχω/έχουμε αναφέρει τις οποίες πηγές από τις οποίες έκανα /κάναμε χρήση δεδομένων, ιδεών η λέξεων, είτε αυτές αναφέρονται ακριβώς είτε παραφρασμένες.

Ακόμη δηλώνω/ουμε ότι αυτή η γραπτή εργασία προετοιμάστηκε από εμένα/εμάς προσωπικά και αποκλειστικά και ειδικά για την συγκεκριμένη πτυχιακή εργασία ότι θα αναλάβω/ουμε πλήρως τις συνέπειες εάν η εργασία αυτή αποδειχτεί ότι δεν μου/μας ανήκει.

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗ 1

ΑΡΙΘ.ΜΗΤΡΩΟΥ

ΥΠΟΓΡΑΦΗ

ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

511

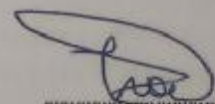
ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗ 2

ΑΡΙΘ.ΜΗΤΡΩΟΥ

ΥΠΟΓΡΑΦΗ

ΖΑΝΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΗ

554

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗ 3

ΑΡΙΘ.ΜΗΤΡΩΟΥ

ΥΠΟΓΡΑΦΗ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η επιλογή αυτής της εργασίας προέκυψε έπειτα από συζήτηση με την καθηγήτριά μας. Ο Van Gogh και το έργο του υπήρξαν από τα αγαπημένα θέματα μελέτης κατά τη διάρκεια των σπουδών μας και για τα δύο μέλη της ομάδας. Η αναζήτηση για τη ζωή και το έργο του καλλιτέχνη, στο μικρό χρονικό διάστημα της ζωής του, έγινε με ζήλο και από τα δύο μέλη της ομάδας. Η εργασία αυτή αποτέλεσε κίνητρο να ταξιδέψουμε στην Ολλανδία και να θαυμάσουμε και να μελετήσουμε την μεγαλύτερη συλλογή των 200 πινάκων και 500 σχεδίων του Van Gogh καθώς και άλλων ζωγράφων που επηρεάστηκαν από τον καλλιτέχνη, στην αίθουσα περιοδικής έκθεσης του Μουσείου Van Gogh στο Άμστερνταμ. Ο Van Gogh υπήρξε πρωτοπόρος στον τρόπο έκφρασης και δημιουργίας των έργων του και επηρέασε αρκετούς καλλιτέχνες με το έργο του. Η Ολλανδία, η χώρα καταγωγής του καλλιτέχνη είναι περήφανη για την κληρονομιά που άφησε πίσω του ο καλλιτέχνης και αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα κίνητρα τουρισμού στη χώρα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τίτλος Εργασίας:

Van Gogh και Μουσειολογική-Μουσειογραφική Προσέγγιση. Η Περίπτωση του Μουσείου Van Gogh στο Άμστερνταμ.

Η παρούσα πτυχιακή εργασία στοχεύει στο να ερευνήσει τη ζωή και το έργο του Van Gogh, να αναφέρει τα σπουδαιότερα έργα ζωγραφικής του και να παρουσιάσει το Μουσείο Τέχνης Van Gogh στο Άμστερνταμ, που περιλαμβάνει κυρίως έργα του Ολλανδού ζωγράφου καθώς και άλλων συγχρόνων του καλλιτεχνών.

Ο Van Gogh υπήρξε γενικά πρωτοπόρος καλλιτέχνης στο κίνημα του ιμπρεσιονισμού και αποτέλεσε πηγή έμπνευσης για τους μεταϊμπρεσιονιστές και εξπρεσιονιστές. Γεννήθηκε στις 30 Μαρτίου 1853 και πέθανε από αυτοπυροβολισμό στις 29 Ιουλίου 1890. Η ζωή του Ολλανδού ζωγράφου υπήρξε ιδιαίτερα ταραχώδης, παρότι διήρκησε λίγα χρόνια, μόλις 37. Αυτοδίδακτος, ξεκίνησε την καλλιτεχνική του περιπέτεια σε ηλικία 27 ετών και δημιούργησε ένα εντυπωσιακό όγκο των 900 σχεδόν ελαιογραφιών, καμιά φορά τελείωνε και ένα ή και δυο πίνακες μέσα σε μια μέρα, περισσότερα από 1.000 σχέδια, και σημαντικό αριθμό υδατογραφιών, χαρακτηριστικών και σκίτσων. Η ελαιογραφία «Το κόκκινο αμπέλι» είναι ο μόνος πίνακας που πουλήθηκε εν ζωή. Η αναγνωσιμότητα του έγινε μετά το θάνατό του. Ο Van Gogh ζωγράφιζε με βάση το συναίσθημα και ήταν τολμηρός με την ανάμειξη χρωμάτων.

Όσον αφορά το Μουσείο Van Gogh στο Άμστερνταμ, είναι ένα σύγχρονο και καινοτόμο Μουσείο Τέχνης. Έχει ως κύριο σκοπό να διαδοθεί το έργο και η κληρονομιά του Van Gogh μέσω του Μουσείου, αλλά και ηλεκτρονικά, όπου δουλεύουν την εικονική επίσκεψη για άτομα που δεν έχουν την δυνατότητα να επισκεφτούν το Μουσείο. Δεν επικεντρώνεται τόσο στο χρηματικό κέρδος. Τα γράμματα του Van Gogh που ήταν κυρίως στα γαλλικά, βοήθησαν στο να κατανοήσουν το έργο του και το πώς σκεφτόταν ο καλλιτέχνης, ώστε να μπορέσουν να στήσουν το Μουσείο. Η έκθεση των έργων του Van Gogh είναι στημένη με χρονολογική σειρά, από τα εφηβικά του χρόνια μέχρι το θάνατό του και με αυτόν τον τρόπο θέλουν να μας πουν μια ιστορία και όχι μόνο να αναδείξουν τα πιο σημαντικά έργα του. Διοργανώνει πολλές ξεναγήσεις και εκπαιδευτικά προγράμματα, καθώς έχει μεριμνήσει και για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Περιέχει τη μεγαλύτερη συλλογή των 200 πινάκων του Van Gogh σε όλο τον κόσμο. Το 2017 σε όλη την Ολλανδία, είχε την μεγαλύτερη επισκεψιμότητα το Μουσείο αυτό, με 2,26 εκατομμύρια επισκέπτες.

Λέξεις Κλειδιά : Μουσείο Τέχνης, Vincent Van Gogh, Εκθέσεις, Άμστερνταμ, Ζωγράφος, Τέχνη 19^{ος} Αιώνας, ιμπρεσιονισμός- μεταιμπρεσιονισμός

ABSTRACT

Title Thesis: Van Gogh and the Museological-Museographic Approach. The Case of the Museum Van Gogh in Amsterdam.

This diploma thesis aims to investigate the life and work of Van Gogh, to mention his most important paintings and to present the Van Gogh Art Museum in Amsterdam, which includes mainly works by a Dutch painter and other contemporary artists. Van Gogh was generally a pioneer artist in the Impressionism movement and inspired the post-impressionist and expressionist. He was born on March 30, 1853, and committed suicide on July 29, 1890. The life of the Dutch painter was particularly tumultuous, although he lasted only a few years, only 37. Self-taught, he began his artistic adventure at the age of 27 and created an impressive volume of almost 900 oil paintings, sometimes ending one or two paintings in one day, more than 1,000 designs, and a significant number of watercolours, engravings and sketches. The oil painting "The Red Vine" is the only painting that was sold while he was alive. His readability was made after his death. Van Gogh painted based on emotion and was bold with colour mixing. As for the Van Gogh Museum in Amsterdam, it is a modern and innovative Art Museum. Its main purpose is to disseminate the work and legacy of Van Gogh through the Museum but also electronically, where the virtual visit for people who do not have the opportunity to visit the Museum is working. It does not focus on the financial gain. Van Gogh's letters, mostly in French, helped to understand his work and how the artist was thinking about setting up the Museum. The exhibition of Van Gogh's works is set in chronological order, from his teenage years to his death and in this way they want to tell us a story and not just to show off his most important works. It organizes many guided tours and educational programs, as it also caters for people with disabilities. Contains the largest collection of 200 Van Gogh panels around the world. In 2017 across the Netherlands, this Museum had the highest traffic, with 2.26 million visitors.

Key Words: Art Museum, Vincent Van Gogh, Exhibitions, Amsterdam, Painter, Art 19th Century, Impressionism, Post-Impressionism.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε την επόπτρια καθηγήτριά της πτυχιακής μας εργασίας, για την επιλογή του θέματος. Είχαμε την ευκαιρία μέσα από αυτή την εργασία, να ταξιδέψουμε στο Άμστερνταμ και να ανακαλύψουμε από κοντά αυτόν τον γεμάτο πάθος καλλιτέχνη και όπου φιλοξενείται η τέχνη του σε ένα πολύ ωραίο και σύγχρονο Μουσείο Τέχνης. Την ευχαριστούμε για την υποστήριξη, την καθοδήγησή της και το πολύτιμο χρόνο της που διέθεσε για να ολοκληρωθεί σωστά η εργασία. Επίσης, θέλουμε να ευχαριστήσουμε τους γονείς μας για την υποστήριξη, την υπομονή, την κατανόηση και την αγάπη τους, σε όλα τα χρόνια της φοίτησής μας και που ήταν πάντα δίπλα μας. Την οικογένειά μου στην Ολλανδία για τη θερμή φιλοξενία τους και για τη βοήθειά τους. Τέλος θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τον επικεφαλής εκθέσεων του Μουσείου Van Gogh, τον Edwin Becker, για το χρόνο που αφιέρωσε ώστε να πραγματοποιηθεί μια μικρή συνέντευξη μαζί του και να μας ενημερώσει για σημαντικά θέματα του Μουσείου.

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	ii
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	iv
Λέξεις Κλειδιά : Μουσείο Τέχνης, Vincent Van Gogh, Εκθέσεις, Άμστερνταμ, Ζωγράφος, Τέχνη 19 ^{ος} Αιώνας, ιμπρεσιονισμός- μεταιμπρεσιονισμός.....	iv
1. Εισαγωγή.....	1
2. Van Gogh: Η Ζωή και το Έργο του.	4
2.1 Η ζωή του	4
2.2 Το έργο του.....	6
<i>ΤΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΟΛΛΑΝΔΙΑ(1880-1885) .....</i>	<i>6</i>
<i>(175 ΠΙΝΑΚΕΣ) .....</i>	<i>6</i>
2.3. Οι Πιο Διάσημες Πωλήσεις – Οι Πιο Ακριβοπληρωμένοι Πίνακες του Van Gogh.....	35
3. Van Gogh: Συνεργασίες και Περιοδικές Εκθέσεις.	37
4. ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΟΥ VAN GOGH.....	49
4.1. Μουσειολογική Αντίληψη.....	56
4.2. Μουσειογραφική Αντίληψη	62
5. Προοπτικές- Συμπεράσματα	75
6. Πηγές.....	77
6.1 Βιβλία-Άρθρα-Περιοδικά.....	77
6.2 Δικτυογραφία	78
6.3 Πίνακας Εικόνων.....	80

1. Εισαγωγή

Ο Vincent Van Gogh είναι μία από τις ηρωικές μορφές της σύγχρονης τέχνης, γνωστή για τη βασανισμένη ζωή του, τη χρήση του λαμπρού, εντυπωσιακού χρώματος και τη δραματική συναισθηματική δύναμη που ακτινοβολεί από το έργο του. Ήταν φτωχός και άγνωστος ενώ ζούσε και αναγνωρίστηκε μετά θάνατον. Χωρίς αμφιβολία, ο Van Gogh είναι ένας από τους μεγαλύτερους και πιο πρωτοποριακούς καλλιτέχνες του τέλους του δέκατου ένατου αιώνα.

Όσον αφορά το Μουσείο Van Gogh, στο Άμστερνταμ, πρόκειται για ένα Μουσείο Τέχνης όπου έχει ως σκοπό να μεταδώσει τη κληρονομιά του Van Gogh στις επόμενες γενιές, βάζοντας σε δεύτερη μοίρα την εξασφάλιση εσόδων. Καθώς οι απαιτήσεις των επισκεπτών αλλάζουν συνεχώς, το Μουσείο προσπαθεί να αναζητά καινούριες μεθόδους προσέγγισης τους και να τους κάνει να νιώθουν οικεία με το μουσειακό χώρο. Με τη χρήση τεχνολογίας το Μουσείο θα μπορεί να πειραματιστεί και να καλύψει σε μεγάλο βαθμό τις ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας, ώστε να γίνεται και το ίδιο όλο και πιο σύγχρονο.

Σε αυτήν την εργασία έγινε προσπάθεια να αναλύσουμε τη ζωή και το έργο του καλλιτέχνη. Αναφέρουμε αναλυτικά την καλλιτεχνική πορεία του καλλιτέχνη από τα πρώτα του βήματα στη ζωγραφική μέχρι και το τέλος της ζωής του. Αναλύσαμε την τεχνοτροπία, την εξέλιξή του με την πάροδο του χρόνου και τα σημαντικότερα έργα που δημιούργησε, με την υποστήριξη φωτογραφικού υλικού. Στη συνέχεια αναφερόμαστε στις συνεργασίες που έχουν γίνει μεταξύ του Μουσείου Van Gogh και άλλων Μουσείων Τέχνης παγκοσμίως και γενικά περιοδικές εκθέσεις που έχουν γίνει και θα γίνουν, με έργα του Van Gogh ή και άλλων συγχρόνων του μαζί. Τελειώνοντας με τη μουσειολογική αντίληψη του Μουσείου, σχετικά με τη στρατηγική μελέτη του, τις ιδεολογίες του, τις δραστηριότητές του και τους στόχους του για τα επόμενα χρόνια. Καθώς και τη μουσειογραφική αποτίμηση με ανάλυση των έργων και των χώρων της συλλογής του Μουσείου και βασικές πληροφορίες που πρέπει να γνωρίζουν οι ενδιαφερόμενοι επισκέπτες, με κάποια θετικά και αρνητικά του Μουσείου.

1.1 Σκοπός της Εργασίας

Ο πίνακας είναι μια μορφή γλώσσας καθώς και ένα αντικείμενο που μεταδίδει σκέψεις, ιστορίες και τις ανησυχίες του κόσμου. Αυτό που δημιουργεί ο καλλιτέχνης είναι συνήθως η υποκειμενική έκφραση ενός εσωτερικού κόσμου των συναισθημάτων. Μέσα από μια κριτική επισκόπηση της πραγματικής ζωής και των έργων του Van Gogh, θέλαμε να εξερευνήσουμε το θρόλο του Van Gogh και επιπλέον, να αναζητήσουμε τον αντίκτυπό του στις επόμενες γενιές.

1.2 Στόχος της Εργασίας

Ο στόχος αυτής της εργασίας είναι να γνωρίσει το ευρύ κοινό καλύτερα τον Ολλανδό ζωγράφο Vincent Van Gogh, να μάθει το πόσο σπουδαίος αυτοδίδαχτος και τολμηρός για την εποχή του καλλιτέχνης ήταν και πόσους άλλους γνωστούς καλλιτέχνες επηρέασε η ζωγραφική του τέχνη. Επίσης, να ευαισθητοποιήσουμε το ευρύ κοινό να ενδιαφερθεί περισσότερο για θέματα τέχνης και πολιτιστικής κληρονομιάς.

1.3 Μεθοδολογία

Σε αυτήν την εργασία ασχοληθήκαμε με τον ζωγράφο Vincent Van Gogh και με το Μουσείο Τέχνης του Van Gogh στο Άμστερνταμ. Έγινε προσπάθεια, να αναφέρουμε όλη τη ζωή του Van Gogh και τα μέρη που επισκέφτηκε καθώς και η εξέλιξη που είχε ως καλλιτέχνης. Αναδείξαμε τα σπουδαιότερα έργα του Van Gogh και αυτά που βρίσκονται εντός του Μουσείου Van Gogh στο Άμστερνταμ καθώς και αυτά που βρίσκονται εκτός σε άλλα Μουσεία Τέχνης. Τις συνεργασίες του με άλλους καλλιτέχνες και η επιρροή που άσκησε σε άλλους ζωγράφους. Αναφερόμαστε επίσης, σε συνεργασίες που έχουν γίνει μεταξύ του Μουσείου Van Gogh, με άλλα Μουσεία σε όλο τον κόσμο καθώς και κάποιες καμπάνιες. Και τέλος αναλύσαμε το Μουσείο μουσειολογικά και μουσειογραφικά, δηλαδή τη συλλογή, τις δραστηριότητες του Μουσείου, τα εκπαιδευτικά προγράμματα, γενικές πληροφορίες και τον κτιριακό σχεδιασμό του. Οι πληροφορίες συλλέχθηκαν μέσω της πλοήγησης στις ιστοσελίδες και την ανάγνωση πολλών βιβλίων που δανειστήκαμε από τη βιβλιοθήκη. Στη συνέχεια επισκεφτήκαμε την περιοδική έκθεση στην Αθήνα “Van Gogh Alive”, που φιλοξενήθηκε στο Μέγαρο Μουσικής και τέλος ταξιδέψαμε στην Ολλανδία όπου επισκεφτήκαμε δύο μέρες το Μουσείο Van Gogh στο Άμστερνταμ και μια μέρα το Kröller-Müller Μουσείο στο Οττερλό, για να έχουμε μια ολοκληρωμένη εικόνα και άποψη και να βιώσουμε αυτή τη μοναδική εμπειρία.

1.4 Βασικές Έννοιες

Τι σημαίνει μουσείο; Πώς να ορίσει κανείς την έννοια της συλλογής; Τι περικλείει ο όρος «πολιτιστική κληρονομιά»; Οι επαγγελματίες των μουσείων, ανάλογα ο καθένας με τις γνώσεις και την εμπειρία του, έχουν κατ’ ανάγκη αναπτύξει απαντήσεις σε τέτοια πρωταρχικής σημασίας για το έργο τους ερωτήματα. Σε αυτό τον τύπο ερωτημάτων επικεντρώνεται από την ίδρυσή της, το 1977, η Επιτροπή Μουσειολογίας του ICOM. Με τον όρο **Μουσείο** εννοείται σύμφωνα με τον επίσημο ορισμό της ICOM (International Council of Museums) «ένα μόνιμο ίδρυμα, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, στην υπηρεσία της κοινωνίας και της ανάπτυξής της, ανοικτό στο κοινό, που έχει ως έργο του τη συλλογή, τη μελέτη, τη διατήρηση, τη γνωστοποίηση και την έκθεση τεκμηρίων του ανθρώπινου πολιτισμού και περιβάλλοντος, με στόχο τη μελέτη, την εκπαίδευση και την ψυχαγωγία».

Μουσειολογία: Σύμφωνα με τους Ambrose and Paine, «η μουσειολογία είναι η επιστήμη του μουσείου. Μελετά την ιστορία του, τον ρόλο του στην κοινωνία, τις τεχνικές συντήρησης των αντικειμένων, τα ειδικά συστήματα προώθησης της έρευνας, τη δημιουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων και την οργάνωση της λειτουργίας του. Επιπλέον, καθορίζει τη σχέση του μουσείου με το φυσικό περιβάλλον του και ταξινομεί τα μουσεία σε διάφορες κατηγορίες. Επομένως η μουσειολογία είναι η επιστήμη που ασχολείται με τη μελέτη των σκοπών και της οργάνωσης των μουσείων».

Μουσειογραφία: Στην σημερινή εποχή η μουσειογραφία ορίζεται ως η πρακτική ή εφαρμοσμένη πτυχή της μουσειολογίας, δηλαδή, ως οι τεχνικές που έχουν αναπτυχθεί για την επιτέλεση των μουσειακών λειτουργιών και ειδικότερα εκείνων που αφορούν στον σχεδιασμό και τον εξοπλισμό των μουσειακών εγκαταστάσεων, τη συντήρηση, την αποκατάσταση, την ασφάλεια και την έκθεση. Σε αντίθεση με τη μουσειολογία, ο όρος μουσειογραφία

χρησιμοποιείται εδώ και πολύ καιρό για να περιγράψει τις πρακτικές δραστηριότητες που σχετίζονται με τα μουσεία.

Συλλογή: Με τον όρο συλλογή εννοείται η συγκέντρωση αντικειμένων που μοιράζονται κοινά χαρακτηριστικά φυσικά ή νοηματικά. Στις μουσειακές σπουδές με τον όρο συλλογή μουσείου εννοείται συνήθως «ένα αντιπροσωπευτικό σύνολο συστηματικά επιλεγμένων, συγκεντρωμένων και ταξινομημένων ομοειδών αντικειμένων».

Πολιτιστική Κληρονομιά ("εθνική κληρονομιά" ή απλά κληρονομιά) είναι το κληροδότημα από φυσικά αντικείμενα (πολιτιστική ιδιοκτησία-περιουσία) και από άυλα χαρακτηριστικά μιας ομάδας ή κοινωνίας, τα οποία έχουν κληροδοτηθεί από τις παλαιότερες γενιές και διατηρούνται στο παρόν ενώ παράλληλα παραχωρούνται στο μέλλον για να επωφεληθούν οι επόμενες γενιές. Ο όρος Πολιτιστική Κληρονομιά περιλαμβάνει τον από πολιτισμό (όπως κτίρια, μνημεία, τοπία, βιβλία, έργα τέχνης και τεκμήρια), τον άυλο πολιτισμό (όπως τη λαογραφία, τις παραδόσεις, τη γλώσσα και τη γνώση) και τη «φυσική» κληρονομιά, που περιλαμβάνει σημαντικά πολιτιστικά τοπία και βιοποικιλότητα. Η σκόπιμη ενέργεια της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς από το παρόν για το μέλλον, είναι γνωστή ως **Διατήρηση** (*Preservation*)(*American English*) ή συντήρηση **Conservation** (*British English*), αν και αυτοί οι όροι μπορεί να έχουν πιο συγκεκριμένο ή τεχνικό (*technical*) νόημα στα ίδια γενικά πλαίσια μιας άλλης διαλέκτου. Η πολιτιστική κληρονομιά είναι μοναδική και αναντικατάστατη, γεγονός το οποίο φορτίζει τον σύγχρονο πολιτισμό με την ευθύνη της διατήρησης και διαφύλαξης της. Μικρότερα αντικείμενα όπως έργα τέχνης και άλλα πολιτιστικά αριστουργήματα συλλέγονται από Μουσεία και γκαλερί.

2. Van Gogh: Η Ζωή και το Έργο του.

2.1 Η Ζωή του

Ο Vincent Van Gogh (30 Μαρτίου 1853 – 29 Ιουλίου 1890) ήταν Ολλανδός ζωγράφος. Εν ζωή, το έργο του δεν σημείωσε επιτυχία ούτε ο ίδιος αναγνωρίστηκε ως σημαντικός καλλιτέχνης. Ωστόσο, μετά το θάνατό του, η φήμη του εξαπλώθηκε πολύ γρήγορα και σήμερα αναγνωρίζεται ως ένας από τους σημαντικότερους ζωγράφους όλων των εποχών. Δημιούργησε πάνω από 2.100 έργα τέχνης, 40 αυτοπροσωπογραφίες, συμπεριλαμβανομένων περίπου 860 ελαιογραφιών, τα περισσότερα από τα οποία ήταν τα τελευταία δυο χρόνια της ζωής του.

Ο Vincent Van Gogh γεννήθηκε στο ολλανδικό χωριό Ζούντερτ (Zundert) και ήταν ο μεγαλύτερος από τα συνολικά οκτώ παιδιά της οικογένειάς του. Ο πατέρας του Theodore Van Gogh, ήταν παπάς και πολλοί συγγενείς του ήταν πάστορες ή θεολόγοι. Προερχόταν από εύπορη αστικής τάξεως οικογένεια. Σαν παπάς άνηκε σε ένα κομμάτι της Προτεσταντικής εκκλησίας της Ολλανδίας όπου πίστευε στον ιδεαλιστικό ανθρωπισμό και που η παρακμή της ήταν η αιτία που υποβαθμίστηκε και έγινε εφήμερος σε μικρά χωριά. Η μητέρα του Vincent, η Anna Kornelia είχε έναν πατέρα που ήταν βιβλιοδέτης του βασιλιά. Κι σε αυτή άρεσε η ζωγραφική. Στον Vincent δόθηκε το όνομα του παππού του, το οποίο είχε δοθεί και στο πρωτότοκο παιδί της οικογένειας, το οποίο είχε πεθάνει σε βρεφική ηλικία. Ήδη από τα πολύ νεανικά του χρόνια παρουσίασε τάσεις μελαγχολίας και πρώιμα ψυχολογικά προβλήματα. Σε ηλικία 16 ετών και αφού είχε ήδη καταπιαστεί χωρίς επιτυχία με αρκετά επαγγέλματα, ασχολήθηκε για ένα διάστημα με το εμπόριο έργων τέχνης, στην εταιρεία *Goupilator & Company*, όπου τον επόμενο χρόνο προσελήφθη και ο αδελφός του Theo van Gogh. Το 1873, η εταιρεία τον μεταθέτει στο Λονδίνο και αργότερα στο Παρίσι. Την περίοδο αυτή, εντείνεται το ενδιαφέρον του για τη θρησκεία, επηρεασμένος εμφανώς και από την ιδιότητα του πατέρα του. Αφού απολύεται από την εργασία του το 1876, επιστρέφει στο Άμστερνταμ για να σπουδάσει θεολογία. Οι σπουδές του διαρκούν για περίπου ένα έτος και το 1878 του ανατίθεται μία θέση ιεροκήρυκα στο Βέλγιο και συγκεκριμένα στην υποβαθμισμένη περιοχή Μπορινάζ, όπου λειτουργεί ορυχείο. Ο Van Gogh κηρύττει για περίπου έξι μήνες επιδεικνύοντας ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την ένδεια των ανθρώπων της περιοχής. Αυτή είναι και η περίοδος κατά την οποία ξεκινά να σχεδιάζει μικρά έργα και πιθανόν αποφασίζει να ασχοληθεί με την τέχνη. Το 1880 σε ηλικία 27 ετών, ξεκινά να παρακολουθεί τα πρώτα του μαθήματα ζωγραφικής, ωστόσο σύντομα έρχεται σε ρήξη με τον δάσκαλό του Anton Mauve, γύρω από καλλιτεχνικά ζητήματα. Τα επόμενα χρόνια δημιουργεί έργα κυρίως επηρεασμένα από τη ζωγραφική του Millet, ενώ ταξιδεύει στην ολλανδική επαρχία ζωγραφίζοντας θέματα που εμπνέεται από αυτή. Ο μοναδικός άνθρωπος που κατάφερε να συνδεθεί ψυχολογικά ήταν ο αδερφός του Theo, στον οποίο βασίστηκε οικονομικά όλη του τη ζωή. Σε ηλικία 16 ετών βρήκε δουλειά ως έμπορος τέχνης, αλλά η καριέρα του ως πωλητής ήταν πολύ σύντομη. Η ειλικρίνειά του δεν του επέτρεπε να πει ανακρίβειες ή ψέματα για να κάνει μια πώληση και συνήθως κατέληγε να δίνει την αφιλόδοξη άποψή του για το έργο. Το χειμώνα του 1885, παρακολουθεί μαθήματα στην Ακαδημία της Αμβέρσας, τα οποία όμως διακόπτονται πολύ σύντομα αφού αποβάλλεται από τον καθηγητή της ακαδημίας Eugene Siberdt. Παρά το γεγονός αυτό, προλαβαίνει να έρθει σε επαφή με την ιαπωνική τέχνη από την οποία και δανείζεται στοιχεία ή πολλές φορές μιμείται την τεχνοτροπία της. Αρκετές από τις

προσωπογραφίες του, περιλαμβάνουν επίσης σε δεύτερο πλάνο κάποιο έργο ιαπωνικής τέχνης. Την άνοιξη του 1886 επισκέπτεται το Παρίσι όπου ζει με τον αδελφό του, έναν επιτυχημένο πλέον έμπορο τέχνης, στην περιοχή της Μονμάρτρης, κέντρο της καλλιτεχνικής δραστηριότητας. Κατά την παραμονή του, έρχεται σε επαφή με τους ιμπρεσιονιστές, το Degas, Pissarro, Gauguin, Lautrec. Επηρεάζεται σημαντικά από το κίνημα του ιμπρεσιονισμού και ειδικότερα σε ότι αφορά τη χρήση του χρώματος. Ο ίδιος ο Van Gogh κατατάσσεται περισσότερο στους μετα-ιμπρεσιονιστές ζωγράφους. Χρησιμοποίησε συχνά τεχνικές των ιμπρεσιονιστών αλλά διαμόρφωσε παράλληλα και ένα προσωπικό ύφος, το οποίο διακρίνεται από την χρήση συμπληρωματικών χρωμάτων που οι ιμπρεσιονιστές αποφεύγουν.

Δύο χρόνια αργότερα, το 1888, ο Van Gogh εγκαταλείπει τη γαλλική πρωτεύουσα και επισκέπτεται τη νότια Γαλλία και την περιοχή της Προβηγκίας. Υπάρχουν αναφορές πως εκεί εμπνέεται από το τοπίο καθώς και την αγροτική ζωή των κατοίκων, θέματα τα οποία προσπαθεί να αποδώσει και στη ζωγραφική του. Την περίοδο αυτή, επινοεί και μία ιδιαίτερη τεχνική των στροβιλισμάτων με το πινέλο ενώ στους πίνακές του κυριαρχούν έντονα χρώματα, όπως κίτρινο, πράσινο και μπλε, με χαρακτηριστικά δείγματα τα έργα *Έναστρη νύχτα* και μία σειρά πινάκων που απεικονίζουν *Ηλιοτρόπια*. Το έργο *Κόκκινο Αμπέλι* αυτής της περιόδου είναι επίσης το μοναδικό έργο που κατάφερε να πουλήσει ο Van Gogh εν ζωή. Κατά το διάστημα της παραμονής του στην Αρλ, δέχεται και την επίσκεψη του ζωγράφου Gauguin. Ωστόσο, μετά από λίγους μήνες, οι δυο τους διαφωνούν έντονα και λόγω της ασταθούς ψυχικής του υγείας, ο Van Gogh κόβει μέρος του αριστερού του αυτιού καταλήγοντας στο νοσοκομείο της περιοχής. Το 1889 εισάγεται στο ψυχιατρικό κέντρο του μοναστηριού του Αγίου Παύλου στον Σαιντ Ρεμί, όπου και παραμένει συνολικά για ένα περίπου χρόνο πάσχοντας από κατάθλιψη, ψυχική διαταραχή, φόβου θανάτου, σε συνδυασμό με παραισθήσεις και κρίσεις οργής. Κατά την παραμονή του εκεί, συνέχιζε να ζωγραφίζει μόνο όταν ένιωθε καλά.

Τον Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 1890 συνέβησαν μερικά σημαντικά γεγονότα, εκτός από την γέννηση του ανιψιού του που πήρε το όνομα Vincent. Για πρώτη φορά, περιοδικό τέχνης δημοσίευσε κείμενο αφιερωμένο στον Van Gogh. Η έκθεση της ομάδας των «Είκοσι» ήρθε από τις Βρυξέλλες στο Παρίσι και ο Van Gogh συμμετείχε με πίνακες του. Την ίδια εποχή ετοιμαζόταν και η έκθεση των Ανεξάρτητων για τον Μάρτιο, στην οποία επίσης θα συμμετείχε. Τέλος έμαθε ότι ο πίνακάς του «Κόκκινο Αμπέλι» πουλήθηκε στις Βρυξέλλες. Τον είχε αγοράσει για 400 φράγκα η Anna Boch, η αδελφή του ποιητή Eugene Boch.

Τον Μάιο του 1890 εγκαταλείπει την ψυχιατρική κλινική και ζει για ένα διάστημα σε μία περιοχή κοντά στο Παρίσι, όπου παρακολουθείται από τον γιατρό Paul Gachet, στον οποίο είχε συστήσει τον Van Gogh, ο ζωγράφος Pissarro. Στο διάστημα που παρακολουθείται ιατρικά, ο Van Gogh παράγει ένα έργο, που αποτελεί προσωπογραφία του Gachet. Η δουλειά ήταν το μόνο που τον κράταγε ζωντανό. Έφτασε στο σημείο να ζωγραφίζει και να ολοκληρώνει ένα ή και δυο πίνακες κάθε μέρα.

Τον Ιούλιο του 1890, ο Van Gogh εμφανίζει συμπτώματα έντονης κατάθλιψης και τελικά αυτοπυροβολείται στο στήθος στις 27 Ιουλίου 1890 ενώ πεθαίνει δύο ημέρες αργότερα. Δεν είναι απολύτως βέβαιο ποιο ήταν το τελευταίο του έργο, αλλά πρόκειται πιθανά για το έργο με τον τίτλο *Wheatfield with Crows* ή ο πίνακας με το έργο *Tree Roots*.

Μετά το θάνατο του Van Gogh, η φήμη του εξαπλώθηκε ραγδαία, με αποκορύφωμα μεγάλες εκθέσεις έργων του που πραγματοποιήθηκαν στο Παρίσι (1901), το Άμστερνταμ (1905), την Κολωνία (1912), τη Νέα Υόρκη (1913) και το Βερολίνο (1914).

Συνολικά δημιούργησε σε διάστημα περίπου δέκα ετών περισσότερους από 800 πίνακες και 1000 σχέδια. Σώζεται ακόμα η αλληλογραφία του με τον αδελφό του Theo, αλλά και με άλλους φίλους και συγγενείς, που περιλαμβάνει περισσότερα από 800 γράμματα. Τα 600 γράμματα ήταν από τον Vincent στον Theo και γύρω στα 40 από τον Theo στον Vincent. (Owlstand Ltd Εκθεσιακό Κέντρο Online, 2015)

2.2 Το έργο του

Αυτοδίδακτος, ο Van Gogh ξεκίνησε την καριέρα του αντιγράφοντας εκτυπώσεις και διαβάζοντας εγχειρίδια και βιβλία σχεδίασης του δέκατου ένατου αιώνα. Η τεχνική του εξελίχθηκε από την ιδέα ότι για να είσαι σπουδαίος ζωγράφος έπρεπε πρώτα να κυριαρχήσεις το σχέδιο. Ο Van Gogh θεώρησε ότι έπρεπε να επικρατήσει στην ασπρόμαυρη τέχνη πριν δουλέψει με το χρώμα, κι έτσι επικεντρώθηκε στην εκμάθηση των βασικών στοιχείων της ζωγραφικής μορφής και στην απεικόνιση των τοπίων με τη σωστή προοπτική. Τα σχέδια του Van Gogh είναι ξεχωριστά λόγω του γεγονότος ότι η απεικόνισή του με στοιχεία, φως και τοπίο μπορεί να θαυμάζεται χωρίς την ανάγκη για χρώμα. Ο καλλιτέχνης συνήθιζε να χρησιμοποιεί μολύβι, μαύρη κιμωλία, κόκκινη κιμωλία, μπλε κιμωλία, στυλό και ξυλάνθρακα, παρόλο που συχνά έβαζε και άλλες ουσίες όταν σχεδίαζε. Σχεδίασε ποικίλους τύπους χαρτιού και χρησιμοποίησε κάθε διαθέσιμο υλικό. Η σχεδίαση επέτρεψε στον Van Gogh να καταγράψει το φως και τις εικόνες πιο γρήγορα από ότι με τη ζωγραφική και ήταν συχνά η περίπτωση που θα σχεδιάσει το όραμά του για μια ζωγραφική πριν ξεκινήσει την ίδια τη ζωγραφική.

ΤΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΟΛΛΑΝΔΙΑ(1880-1885)

(175 ΠΙΝΑΚΕΣ)

Ο Vincent Van Gogh, αγόρασε τους πρώτους του καμβάδες μαζί με άλλα υλικά από γνωστό κατάστημα τέχνης του Pere Tanguy.

Ήταν χαμηλής ποιότητας καμβάδες, λόγω ότι δεν είχε την οικονομική δυνατότητα να αγοράσει κάτι πιο ακριβό. Οι πρώτοι του καμβάδες περιελάμβαναν τη χρήση κιμωλίας, θεικού βαρίου και λευκού μολύβδου, ως συμπληρωματικά. Τα χρώματα που χρησιμοποίησε ήταν σε αποχρώσεις του μαύρου, καφέ και του πράσινου, γήινες δηλαδή αποχρώσεις.

Τον Οκτώβρη του 1880, σε ηλικία 27 ετών, το ενδιαφέρον του Van Gogh στράφηκε στη ζωγραφική. Γράφτηκε σε ένα τμήμα εκμάθησης σχεδίου στην βασιλική Ακαδημία Καλών Τεχνών στις Βρυξέλλες. Στην αρχή φιλοτεχνούσε μόνο σχέδια, σκίτσα και σπουδές βασισμένες στα έργα του Millet. Αργότερα το 1882 όταν μετακόμισε στη Χάγη ζωγράφιζε υπό την καθοδήγηση του ξάδελφου του Anton Mauve. Ωστόσο ήρθε σε σύγκρουση με τον δάσκαλό του Anton Mauve γύρω από ζητήματα καλλιτεχνικά, αν και κανείς δεν γνωρίζει με σιγουριά άμα υπήρξε αυτό το γεγονός. Το 1882 μετακομίζει στην Ντρέντε, βορειοανατολική πόλη της Ολλανδίας και για τα επόμενα χρόνια δημιουργεί έργα κυρίως επηρεασμένα από τον Jean-Francois Millet, ενώ ταξιδεύει και στην ολλανδική επαρχία ζωγραφίζοντας θέματα που εμπνέεται από αυτή. (ARTHIVE, 1934)

Ο Van Gogh πίστευε ότι ο Mauve αντιπροσώπευε τον ακαδημαϊκό τρόπο καλλιτεχνικής σκέψης που ακολουθούσε τους κανόνες καθώς και σε μια αυστηρή αντίληψη για το ωραίο,

αγνοώντας έτσι την προσωπική έκφραση και τα υπαρκτά κοινωνικά προβλήματα που τόσο απασχολούσαν τον ίδιο.

Στα έργα του Βαν Γκογκ βλέπουμε, εκτός από την επιρροή του Μιλλέ στην αρχή, ένα δεσμό με την κουλτούρα της πατρίδας του που ήταν η αναζήτηση της απλότητας και της ειλικρίνειας. Και μέσα από τα καθημερινά γεγονότα και αντικείμενα., να επικρατεί η πίστη στην ηθική σπουδαιότητα της τέχνης που δεν θα πρέπει να εξιδανικεύει την πραγματικότητα αλλά να ανακαλύπτει σε αυτήν μια ιερότητα.

Ο Vincent ήξερε την διαφορετικότητα ανάμεσα στη ζωή της μεσαίας κοινωνικής τάξης και στη ζωή της εργατικής τάξης στην οποία ο ίδιος ανήκε. Εφόσον η αγροτική θεματολογία ήταν ιδιαίτερα δημοφιλής στη ζωγραφική του 19^{ου} αιώνα τόσο στην Ολλανδία όσο και στη Γαλλία, αποφάσισε να εκφράσει ξεκάθαρα αυτό το συναίσθημα στην πρώιμη δουλειά του και προσπάθησε να μεταδώσει την ταπεινότητα των σκληρών εργαζόμενων εργατών και χωρικών στους πίνακές του. Ένιωθε μεγάλη αλληλεγγύη για τους φτωχούς και ταλαιπωρημένους ανθρώπους των οποίων η ζωή όπως και η δικιά του άλλωστε ήταν γεμάτη δυστυχία. Ταυτίστηκε με τους ανθρώπους του μόχθου καθώς θεωρούσε και τη δική του τέχνη σαν χειρωνακτική και τους θεωρούσε τους πιο άξιους ανθρώπους. Άλλωστε ο Vincent πάντοτε ζωγράφιζε με βάση τα συναισθήματά του. Έχοντας δουλέψει σαν καλλιτέχνης για αρκετά χρόνια σε διάφορα μέρη της Ολλανδίας (1880-1883) ο Van Gogh εγκαταστάθηκε στο Νιούενεν (Nuenen), στο μέρος όπου ήταν πάστορας ο πατέρας του. Εκεί βρήκε τα ιδανικά θέματά του που ήταν τα χωράφια και οι αγρότες. Το 1885 αποφάσισε να κάνει μια σειρά από 50 κεφάλια διάφορων χωρικών για να δείξει την διαφορετικότητα αυτών των ανθρώπων. Πάντα έψαχνε να έχουν κάτι το ασυνήθιστο, τόνιζε τα χαρακτηριστικά τους με χοντρές πινελιές. Τους θεωρούσε ακατέργαστους και μη καλλιεργημένους, αλλά ταυτόχρονα τόσο κοντά συνδεδεμένους με τη φύση.

Ο Van Gogh είχε προετοιμάσει τον εαυτό του για πάνω από χρόνο, όταν αποφάσισε να ζωγραφίσει μια μεγάλη σύνθεση με φιγούρες αγροτών: τους πατατοφάγους. Ήθελε αυτό το δημιούργημά του να είναι η δυνατή αρχή του ως καλλιτέχνης.

«**Οι Πατατοφάγοι**», είναι ένα έργο μεγάλης σημασίας στην καλλιτεχνική του πορεία . Ο πίνακας αυτός ζωγραφίστηκε τον Απρίλιο του 1885. Ένας πραγματικός χωρικός πίνακας, σύμφωνα με τον Van Gogh, όφειλε να έχει την μυρωδιά του μπίκον, του καπνού και του ατμού από τις πατάτες. Και αυτό ακριβώς πέτυχε στους πατατοφάγους. Τα χέρια των αγροτών έχουν το ίδιο χρώμα και συνοχή όπως και οι πατάτες, θέλοντας να δείξει ότι οι ίδιοι με τα χέρια τους έσκαψαν να τις βγάλουν από τη γη. Δεν εξιδανικεύει τους πρωταγωνιστές του πίνακα, αντιθέτως τονίζει τα σκληρά χαρακτηριστικά τους χρησιμοποιώντας σκούρα χρώματα. Το μήνυμα αυτού του πίνακα, ήταν σημαντικότερο για τον Van Gogh από ότι την σωστή ανατομία και την τεχνική αποκορύφωση. Είναι φανερό από τους πατατοφάγους, όπως και από τα υπόλοιπα έργα του, αυτό που κυρίως τον ένοιαζε, δεν ήταν η σωστή αναπαράσταση, αλλά με τη χρήση σκούρων χρωμάτων και σχημάτων, να εκφράσει τι αισθανόταν για τα αντικείμενα που ζωγράφιζε και τι ήθελε να αισθανθούν οι άλλοι βλέποντάς τα. (Art Mag & Μπαλούτογλου, 2010)

Εικόνα 1: The potato eaters, Vincent Van Gogh (1853-1890), Nuenen, April-May 1885, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam

Τον Νοέμβριο του 1885 μετακόμισε στην Αμβέρσα, πόλη του Βελγίου όπου δημιούργησε 7 πίνακες και εκεί έζησε φτωχικά τρώγοντας κυρίως ψωμί και tobaccos και πίνοντας καφέ. Αργότερα έκανε εισαγωγή σε υψηλότερου επιπέδου εξετάσεις στην Ακαδημία Καλών Τεχνών στην Αμβέρσα. Ήθελε να γίνει ζωγράφος φιγούρων, που αυτό σήμαινε ότι έπρεπε να κάνει εξάσκηση σε αληθινά μοντέλα. Εκεί σπούδασε την θεωρία των χρωμάτων και ξόδευε το χρόνο του σε Μουσεία. Παράλληλα μελέτησε την δουλειά του Peter Paul Ruben και αύξησε τα χρώματα της παλέτας του περιλαμβάνοντας το καρμίνι,

το μπλε κοβαλτίου και το σμαραγδί πράσινο. Τον Ιανουάριο του 1886 έκανε εγγραφή σε μαθήματα για ζωγραφική και σχέδιο. Ο Van Gogh τόλμησε να δοκιμάσει να βελτιώσει και την τεχνική της προοπτικής. Τον βοήθησε σε αυτό ένας τοπικός σιδηρουργός, που του έφτιαξε ένα εύθραυστο προοπτικό πλαίσιο, δίνοντάς του τη δυνατότητα να ζωγραφίζει τα τοπία στους πίνακές του σαν να τα κοίταζε μέσα από ένα παράθυρο. Με αυτό το πλαίσιο, κατάφερε να ζωγραφίσει περισσότερους πίνακες σε μικρότερο χρονικό διάστημα.

Επίσης το μπαρόκ στιλ¹ επηρέασε πολύ τον Van Gogh στο ξεκίνημά του. Ο Rubens και ο Rembrandt ήταν δυο από τους αγαπημένους του καλλιτέχνες. Ειδικά ο Rembrandt, που όχι μόνο ήταν ίδιας εθνικότητας, αλλά άλλο ένα κοινό που μοιράζονταν ήταν ότι ζωγράφιζαν τον εαυτό τους σε πολλά πορτραίτα. (ArtsHeaven, 2015)

---

¹ Το ύφος μπαρόκ πρωτοεμφανίστηκε γύρω στο 1600 (τέλη 17^{ου} αιώνα με αρχές 18^{ου} αιώνα) στη Ρώμη της Ιταλίας και στη συνέχεια το υιοθέτησαν και άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Το μπαρόκ στιλ το συναντάμε στην αρχιτεκτονική, τη γλυπτική, τη λογοτεχνία, τη μουσική και τη ζωγραφική. Ο όρος μπαρόκ προέρχεται από την πορτογαλική λέξη «barocco», που σημαίνει το ακανόνιστο μαργαριτάρι, δηλαδή το ασυνήθιστο. Σκοπός του μπαρόκ είναι να εντυπωσιάσει τους θεατές με τον έντονο συναισθηματικό και δραματικό στοιχείο του, με τα έντονα χρώματα και τις σκοτεινές σκιές του και τη χρήση φωτός.

Η ολλανδική αυτή περίοδος είναι ιδιαίτερα στιλιστικά σκοτεινή, τα τοπία, οι άνθρωποι και οι νεκρές φύσεις ζωγραφίζονται με υποτονικούς, γήινους τόνους. Τα χρώματα που επικρατούν είναι σκούρα και μελαγχολικά.

VAN GOGH ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ

«Η ΑΡΧΗ ΕΙΝΑΙ ΙΣΩΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΙΟ ΔΥΣΚΟΛΟ ΑΠΟ ΟΛΑ ΤΑ ΑΛΛΑ, ΑΛΛΑ ΜΗΝ ΧΑΝΕΙΣ ΤΟ ΘΑΡΡΟΣ ΣΟΥ, ΟΛΑ ΘΑ ΠΑΝΕ ΚΑΛΑ.»

«ΘΕΛΩ ΝΑ ΑΓΓΙΞΩ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΜΕ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΜΟΥ. ΘΕΛΩ ΝΑ ΛΕΝΕ ΝΑ, ΑΥΤΟΣ ΑΙΣΘΑΝΕΤΑΙ ΒΑΘΙΑ ΚΑΙ ΤΡΥΦΕΡΑ.»

«ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΠΑΝΩ ΣΤΟΥΣ ΚΑΜΒΑΔΕΣ ΜΟΥ, ΟΠΩΣ ΑΚΡΙΒΩΣ ΚΑΙ ΟΙ ΧΩΡΙΚΟΙ ΣΤΑ ΧΩΡΑΦΙΑ ΤΟΥΣ.»

«ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΧΡΩΜΑ ΓΙΑ ΕΝΑΝ ΠΙΝΑΚΑ, ΕΙΝΑΙ Ο ΕΝΘΟΥΣΙΑΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ.»

§ ΠΑΡΙΣΙ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1886- ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1888

(210 ΠΙΝΑΚΕΣ)

Την άνοιξη του 1886 ο Van Gogh συνειδητοποιεί ότι για να πάει ένα βήμα μπροστά την τέχνη του έπρεπε να αποκτήσει μεγαλύτερη επαφή με την τέχνη και με άλλους καλλιτέχνες. Οπότε μετακόμισε στον αδερφό του τον Theo στην Μονμάρτη. Εκεί σπούδασε μαζί με τον Gormon για να καλυτερέψει τις ζωγραφικές του ικανότητες. Ο Theo που ήταν έμπορος τέχνης, τον βοήθησε να έρθει σε επαφή με τους πρώτους ιμπρεσιονιστές² συναδέλφους του. Κάποιοι από αυτούς ήταν οι: Monet, Bernard, Henri de Toulouse-Lautrec, Renoir, Pissarro, Seurat και Gauguin. Εμπνεύστηκε τόσο από τις επισκέψεις που έκανε σε διάφορα μουσεία και γκαλερί, όσο και από τις συχνές επισκέψεις σε εκθέσεις των ιμπρεσιονιστών, που επηρεάστηκε κιόλας από αυτούς. Δούλεψαν μαζί και εξέθεσαν την τέχνη τους σε καφετέριες της Μονμάρτης. Εγκατέλειψε τους σκοτεινούς χαμηλούς τόνους της πρώιμης περιόδου χρησιμοποιώντας παλλόμενα και ζωντανά χρώματα , με γραμμές και μοτίβα, για να δημιουργήσει ρεαλιστικές μορφές και εικόνες. Ήθελε να συνδυάσει τα χρώματα με τα συναισθήματά του, οπότε άρχισε να χρησιμοποιεί μια ελαφρύτερη παλέτα κόκκινων, κίτρινων, πορτοκαλιών, πράσινων και μπλε χρωμάτων και πειραματίστηκε με τα σπασμένα πινέλα των ιμπρεσιονιστών.

---

² Ο ιμπρεσιονισμός εμφανίστηκε στη Γαλλία στο δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα. Ξεκίνησε ουσιαστικά από τους Μονέ, Ρενουάρ και Σίσλεϋ και αργότερα επεκτάθηκε με τους Μανέ και Ντεγκά. Επικεντρώθηκαν στην άμεση εντύπωση (impression) που προκαλεί μια εικόνα. Η τεχνική αυτή χαρακτηρίζεται από παχύ στρώμα μπογιάς στον καμβά, με μικρές κυρίως πινελιές, μικρή ανάμειξη βασικών χρωμάτων και σπάνια του μαύρου χρώματος προκειμένου να πετύχουν τις σκιάσεις. Δεν περίμεναν να στεγνώσει το χρώμα . Έδιναν μεγάλη έμφαση στο φώς που αποτυπωνόταν και ζωγράφιζαν κυρίως εξωτερικούς χώρους με έντονα και φωτεινά χρώματα.

Εικόνα 2: The yellow house, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, September 1888, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam

Το κίτρινο χρώμα αποκαλύφθηκε αργότερα ως τοξικό για τους πίνακες, έτσι οι μοντέρνοι ζωγράφοι που εμπνέονται από τον Van Gogh, αντικαθιστούν συνήθως τις κίτρινες αποχρώσεις με εναλλακτικές χρωστικές ουσίες.

Αναμφίβολα αποδείχτηκαν καρποφόρες οι γνωριμίες του, γιατί ανακάλυψε την δυνατότητα ανάπτυξης του δικού του εκφραστικού ύφους. Υιοθέτησε το στιλ των ιμπρεσιονιστών αλλά παρόλα αυτά, εξακολούθησε να παραμένει πιστός και στο προσωπικό του και μοναδικό στιλ, το οποίο διακρίνεται από τη χρήση συμπληρωματικών χρωμάτων, που οι ιμπρεσιονιστές απέφευγαν. Για το λόγο αυτό ο Van Gogh κατατάσσεται και στους μετα-ιμπρεσιονιστές³.

Ο Van Gogh επιχείρησε επίσης την τεχνική pointillist⁴ των νεο-ιμπρεσιονιστών, που την ανακάλυψε κυρίως από τους Seurat, Signac και Pissarro, κατά την οποία η αντίθεση μεταξύ κουκίδων και καθαρού χρώματος αναμειγνύονταν οπτικά στο προκύπτον χρώμα από τον θεατή. Δίνοντας πάντα στα έργα τη δική του ατομική σφραγίδα. (ARTHIVE, 1934)

Ένας τέτοιος πειραματισμός ήταν εμφανής στην **Αυτοπροσωπογραφία με ένα ψάθινο καπέλο του 1887**. Γύρω στα 30, ταυτίζει τον εαυτό του με χωριάτη, πιο πολύ στη φύση παρά στην πόλη. Χρησιμοποίησε τα χρώματα για αισθηματικές επιδράσεις παρά για να περιγράψει το πώς ήταν ο ίδιος κοιτώντας στον καθρέφτη. Θεώρησε τον εαυτό του σαν εξάσκηση για να δει τα πράγματα διαφορετικά. Για να συνδεθεί κανείς με τον Van Gogh χρειάζεται να βρεί

³ Ο μεταϊμπρεσιονισμός, θεωρείται η εξέλιξη του ιμπρεσιονισμού που αναπτύχθηκε στα τέλη του 19^{ου} αιώνα. Οι μεταϊμπρεσιονιστές διατήρησαν τις τεχνικές του ιμπρεσιονισμού αλλά έδωσαν έμφαση στο να βγαίνει από τους καμβάδες τους μεγαλύτερο συναίσθημα. Ο κριτικός Roger Fry ήταν αυτός που χρησιμοποίησε τον όρο μεταϊμπρεσιονισμός για πρώτη φορά.

⁴ Ο πουντιγισμός είναι ένας τρόπος παραγωγής τέχνης, που αναπτύχθηκε για πρώτη φορά στη Γαλλία του 1880, όπου όλη η βαφή εφαρμόζεται στην επιφάνεια σαν μικροσκοπικά σημεία ή χρωματισμούς, κουκίδα κουκίδα. Βάσει των νόμων της θεωρίας των χρωμάτων, ο πουντιγισμός βασίζεται στη ψευδαίσθηση του ματιού του θεατή, κυρίως όμως χρησιμοποιεί τον εγκέφαλό του, για να συγχωνεύσει όλες τις τελείες του καμβά και να γίνουν ένα σύνολο. Το χρώμα και το φως πρέπει να είναι καθαρά για να υπάρξει ένα σωστό αποτέλεσμα, με σταθερό φως. Η θεματολογία των πουντιγιστών είναι κοσμικής ή αστικής ζωής εικόνες.

τον τρόπο που βλέπει τα πράγματα με άλλη οπτική. «**I have my own way of looking**». Σε κάθε πορτραίτο του, ζωγράφισε τα μάτια του με άλλο χρώμα, έτσι ώστε χρησιμοποιώντας την εικόνα του να μπορέσει να δοκιμάσει διαφορετικούς τρόπους απόδοσης χρώματος για έκφραση και συναίσθημα. Επίσης δεν είχε χρήματα για μοντέλα, οπότε έκανε εξάσκηση μόνος του. Για αυτήν την αυτοπροσωπογραφία, ο Van Gogh χρησιμοποίησε μια φθηνή εναλλακτική λύση για τον καμβά, το χαρτόνι. Στη συνέχεια, έβαλε ένα στρώμα αστάρι με μοβ παύλες. Η χρωστική ουσία σε αυτό το μοβ χρώμα έχει εξασθενήσει σε μεγάλο βαθμό με την πάροδο του χρόνου και έχει μετατραπεί σε μπλε χρώμα. Μερικές ροζ πινελιές παραμένουν αχνά ορατές στον ώμο του. Τα αρχικά χρώματα, τα οποία δημιούργησε προσεκτικά ο Van Gogh, άλλαξαν.

Εικόνα 3: Self-Portrait with Straw Hat, Vincent Van Gogh (1853-1890), Paris, August-September 1887, Oil on Cardboard, Van Gogh Museum, Amsterdam

Κατά τη διάρκεια της παραμονής του στο Παρίσι ο Van Gogh επηρεάστηκε επίσης σημαντικά από τις **ιαπωνικές εκτυπώσεις**, μιας και η ιαπωνισμένη τέχνη⁵ ήταν της μόδας. Ζωγράφισε σκούρα περιγράμματα γύρω από τα αντικείμενα, γεμίζοντας τα με χοντρό χρώμα. Η επιλογή των χρωμάτων ποικίλλει ανάλογα με τις διαθέσεις του και περιστασιακά, περιορίζει εσκεμμένα την παλέτα του, όπως με τα ηλιοτρόπια που αποτελείται σχεδόν αποκλειστικά από κίτρινο χρώμα. Ο Van Gogh αγόρασε ιαπωνικές *ukiyo-e ξυλογραφίες⁶

⁵ Ο ιαπωνισμός, από την γαλλική Ιαπωνία, είναι η μελέτη της ιαπωνικής τέχνης και του καλλιτεχνικού ταλέντου. Επηρέασε ιδιαίτερα την ευρωπαϊκή τέχνη και τους μπρεσιονιστές. Γενικά η Ιαπωνία επηρέασε σημαντικά τις καλές τέχνες σε όλη τη Δύση.

⁶ Η Ukiyo-e ξεκίνησε ως ιαπωνική σχολή ζωγραφικής που αναπτύχθηκε τον 17ο αιώνα. Οι ξύλινες εκτυπώσεις ukiyo-e δημιουργήθηκαν ως φθηνές εικόνες σουβενίρ. Τα θέματα ήταν κυρίως ιστορικά ή λαϊκά παραμύθια, σκηνές από ταξίδια ή τοπία. Τα χαρακτηριστικά τους είναι η συνηθισμένη ύλη τους, οι ιδιαίτερες συνθέσεις

από τα Docklands που αργότερα ενσωμάτωσε στοιχεία από αυτό το στυλ στο παρασκήνιο από τους πίνακες ζωγραφικής του. Επίσης του άρεσε να διακοσμεί τους τοίχους του δωματίου του με τέτοιου είδους ζωγραφιές. Εκείνη την περίοδο έφτιαξε τρία αντίγραφα των εκτυπώσεων ukiyo-e, *The Courtesan* και των δυο μελετών μετά το Hiroshige, (Βλέπε εικόνες 51,52, 53).

Ο Van Gogh εμπνεύστηκε από αυτή τη ζωγραφική σε ξύλο, από τον ιάπωνα καλλιτέχνη Kesai Eisen. Η εκτύπωση είχε αναπαραχθεί στο εξώφυλλο του περιοδικού *Paris illustré* το 1886. Ο Van Gogh χρησιμοποίησε ένα πλέγμα για να αντιγράψει και να μεγεθύνει την ιαπωνική φιγούρα. Χρησιμοποίησε έντονα χρώματα και τολμηρά περιγράμματα, σαν να ήταν σε ξύλο.

Εικόνα 4: Courtesan (after Eisen), Paris October-November 1887, Vincent Van Gogh, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam

---

τους, οι δυναμικές περιγραφές, το ομοιόμορφο χρώμα και φωτισμός, η ελλειπτική ή ασυνήθιστη προοπτική και τα διακοσμητικά μοτίβα. Ο όρος του μεταφράζεται ως εικόνες του πλωτού κόσμου.

Εικόνα 5: Sunflowers Gone to Seed, Vincent Van Gogh (1853-1890), Paris, August-September 1887, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam

Εικόνα 6: Four Cut Sunflowers, Vincent Van Gogh (1853-1890), Paris, August-September 1887, Oil in Canvas, Kröller-Müller Museum, Otterlo

Εικόνα 7: Self-Portrait as a painter, Vincent Van Gogh (1853-1890), Paris, December 1887-February 1888, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam

Η Παλέτα του Van Gogh: Παχές βαφές που ανακατεύονται στην παλέτα του. Ζωγράφιζε με βάση το συναίσθημα και αυτό ήθελε να βγαίνει και προς τα έξω, μέσω των πινάκων του.

Ο Van Gogh παρουσιάστηκε σε αυτό το αυτοπροσωπογραφία ως ζωγράφος, κρατώντας μια παλέτα και πινέλα πίσω από το καβαλέτο του. Έδειξε ότι ήταν σύγχρονος καλλιτέχνης χρησιμοποιώντας ένα νέο στυλ ζωγραφικής, με φωτεινά και έντονα χρώματα. Η παλέτα περιλάμβανε τα συμπληρωματικά ζευγάρια χρώματος κόκκινο / πράσινο, κίτρινο / μοβ και μπλε / πορτοκαλί, ακριβώς τα χρώματα που χρησιμοποίησε ο Van Gogh για αυτήν τη ζωγραφική. Έβαλε τα ζεύγη αυτά δίπλα-δίπλα για να ενώσει το ένα με το άλλο. Το μπλε του καπέλο του, για παράδειγμα, και το πορτοκαλί-κόκκινο της γενειάδας του. Η αυτοπεποίθηση ως ζωγράφος, ήταν το τελευταίο έργο που ζωγράφησε ο Van Gogh στο Παρίσι. Η πόλη τον είχε εξαντλήσει τόσο διανοητικά όσο και σωματικά.

Η Υπογραφή του Van Gogh: Ο Vincent Van Gogh, υπέγραφε συνήθως τους πίνακές του με το όνομά του, "Vincent". Δεν υπέγραψε όλα τα έργα του, μόνο εκείνα που ήταν έτοιμοι να πουληθούν. Αντί να υπογράφει μόνο στις κάτω γωνίες των καμβάδων του, θα έμενε συχνά σε ασυνήθιστους χώρους, όπως σε μια γλάστρα ή στο πλάι ενός κτιρίου. Οι υπογραφές του συχνά εμφανίζονταν με χρώματα στις συνθέσεις του, ειδικά ζεστά κόκκινα ή δροσερά μπλε, ήταν οι κύριες αποχρώσεις. Σε ορισμένες περιπτώσεις περιέλαβε επίσης την ημερομηνία ή υπογράμμισε το όνομά του. Παρά τις μικρές παραλλαγές, έγραψε το όνομά του με σχετική συνέπεια.

VAN GOGH ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ

«ΜΟΝΟ ΟΤΑΝ ΖΩΓΡΑΦΙΖΩ, ΑΙΣΘΑΝΟΜΑΙ ΖΩΝΤΑΝΟΣ.»

«Η ΤΕΧΝΗ ΑΠΑΙΤΕΙ ΔΙΑΡΚΗ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ.»

«ΟΝΕΙΡΕΥΟΜΑΙ ΟΤΙ ΖΩΓΡΑΦΙΖΩ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΖΩΓΡΑΦΙΖΩ ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΜΟΥ.»

§ ΑΡΑ: ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1888- ΜΑΙΟΣ 1889

(180 ΠΙΝΑΚΕΣ)

Προς τα τέλη του 1887, ο Van Gogh αρχίζει να βρίσκει την κάποτε γεμάτη έμπνευση ζωή στο Παρίσι αμείλικτη και κλειστοφοβική. Τον Φεβρουάριο του 1888, ήθελε απελπισμένα μια αλλαγή στη ζωή του, οπότε αποφάσισε να μετακομίσει στην Άρλ, με την φιλοδοξία να ξεκινήσει τη λειτουργία ενός ατελιέ καλλιτεχνών στον νότο της Γαλλίας.

Στα επόμενα χρόνια, ο Van Gogh έκανε μια μικρή αλλαγή στον τρόπο που ζωγράφιζε, καθώς περνούσε πολύ χρόνο με τον φίλο του Gauguin και επηρεάστηκε σημαντικά και από αυτόν. Αρχισε να ζωγραφίζει και με βάση την μνήμη, όχι δηλαδή μόνο ρεαλιστικά έργα αλλά και φανταστικά. Και οι δυο ζωγράφοι ήταν λάτρεις των τοπίων χωρίς να χάνουν το ενδιαφέρον τους για τους απλούς κατοίκους της Άρλ ως υποκείμενα για σκοτεινά πορträίτα. Στο τέλος ο Gauguin εγκατέλειψε τον Van Gogh και επέστρεψε στο Παρίσι αλλά συνέχισαν να κρατάνε επαφές με γράμματα.

Η Άρλ γέμισε τον Vincent με αισιοδοξία και έδωσε νέα δυναμική στη ζωγραφική του, στην οποία τόνιζε με έμφαση τη ζωή, τα τοπία και τους ανθρώπους της περιοχής. Εντυπωσιάστηκε εκεί από το έντονο φως και τα λαμπερά χρώματα και έτσι ξεκίνησε τη ζωγραφική με θέματα την άνθηση των ορχιδέων, τις σκηνές συγκομιδής και άλλα θέματα φύσης. Επίσης, ήθελε πολύ να γίνει καλλιτέχνης πορträίτου, γιατί θα μπορούσε να συλλάβει την ουσία του χρόνου του σε χαρακτηριστικά κεφάλια και σύμφωνα με τον Van Gogh, εκεί βρίσκεται το μέλλον. Προσπάθησε συνεχώς για παθιασμένες εκφράσεις. Ανέπτυξε το διάσημο στυλ του με ενεργητικές πινελιές και ισχυρές χρωματικές αντιθέσεις. Παρόλο που τα θέματά του είναι πάντα απλά, μεταδίδουν πόσο βαθιά ο Van Gogh αισθάνθηκε το αίσθημα της ζωής, της ομορφιάς και της τραγωδίας ταυτόχρονα.

Η περίοδος που πέρασε εκεί ήταν ίσως η ευτυχέστερη της ζωής του και σίγουρα η πιο παραγωγική, δημιουργώντας 180 πίνακες.

Το κίτρινο σπίτι. Σήμαινε πολλά για τον Van Gogh, γιατί ήθελε να σχηματίσει μια αρμονική αποικία τέχνης μαζί με τον Gauguin, όπου πολλοί μοντέρνοι καλλιτέχνες θα μαζεύονταν εκεί. Μαζί θα πάλευαν για μια καινούρια σύγχρονη τέχνη. Ζωγράφισε πολλούς πίνακες του εκεί, όπως ήταν **τα ηλιοτρόπια, το υπνοδωμάτιο, την καρέκλα του και την καρέκλα/πολυθρόνα του Gauguin**, θέλοντας μάλλον να δείξει τις αντιθέσεις και τα διαφορετικά συμφέροντα που είχαν ως καλλιτέχνες.

Εικόνα 8: Van Gogh's Chair, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, December 1888, Oil in Canvas, National Art Museum, London

Εικόνα 9: Gauguin's Chair, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, November 1888, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam

Με θεματολογία τη φύση, τα δέντρα είναι ζωγραφισμένα είτε με άνθη είτε με φρούτα, με διαφορετικό στυλ, πιο άγριος ο τρόπος που ζωγραφίζει, (λευκό, μπλε και πράσινο χρώμα), επιρροή από την ιαπωνική τέχνη.

Field with Irises near Arles (Χωράφι γεμάτο Ίριδες δίπλα από την Άρλ), Άρλ, Μάιος 1888. Ο Van Gogh αιχμαλωτίστηκε από τα χρώματα του τοπίου γύρω από την πόλη Arles (FR). Αγαπούσε ιδιαίτερα την αντίθεση μεταξύ των κίτρινων και μοβ λουλουδιών στα χωράφια. Στο τοπίο, αισθάνθηκε ότι θα μπορούσε να δει μια αντανάκλαση του κόσμου που γνώριζε από τη συλλογή του από τις ιαπωνικές εκτυπώσεις. Οι Ιάπωνες καλλιτέχνες χρησιμοποίησαν μεγάλες περιοχές χρωμάτων στις συνθέσεις τους, συχνά με μια απότομη διαγώνιο. Επίσης, προσελκύουν τακτικά μια λεπτομέρεια σε πρώτο πλάνο. Ο Van Gogh υιοθέτησε αυτά τα στοιχεία στους πίνακές του. Ήταν ακριβώς όπως ένα «ιαπωνικό όνειρο», έγραψε σε επιστολή προς τον αδερφό του Theo. Η ζωγραφική εξετάστηκε πρόσφατα και αποκαταστάθηκε. Κατά τη διαδικασία, αφαιρέθηκε το παλιό αποχρωματισμένο στρώμα βερνικιού που είχε αποξέσει τα χρώματα. Τα χρώματα είναι πλέον πολύ φωτεινότερα.

Εικόνα 10: Field with Irises near Arles, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, May 1888, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam

Orchards in blossom (Ορχιδέες σε άνθηση), Άρλ, Απρίλιος 1889, ήταν ένας από τους πίνακες που έδειχναν τη φύση στην Άρλ, αλλά ο Van Gogh δεν ήταν χαρούμενος με το αποτέλεσμα οπότε το πήρε μαζί στο Σαιντ Ρεμί και συνέχισε να το δουλεύει από μνήμη. Πίστευε ότι εκεί είχε ανακαλύψει πώς να εκφράζει καλύτερα την αρμονία των τόνων στον καμβά του.

Εικόνα 11: The White Orchard, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, April 1888, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam

Εικόνα 12: Orchards in blossom, View of Arles, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, April 1889, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam

The Red Vine (Το κόκκινο αμπέλι), Άρλ, 1888 Ο μοναδικός πίνακας που πουλήθηκε όσο ο Van Gogh ήταν ακόμη ζωντανός. Αγοράστηκε το 1890 αντί 400 φράγκων, σημερινά 1000 δολάρια από την Anna Boch που ήταν επίσης ζωγράφος.

Εικόνα 13: The red vine, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, November 1888, Oil in Canvas, Pushkin Museum, Moscow

The harvest (Η συγκομιδή), 1888. Έντονα ζεστά χρώματα (κίτρινο, πράσινο και μπλε).

Εικόνα 14: The harvest, Vincent Van Gogh (1853-1890) Arles, June 1888, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam

Το 1889, τα χρώματα στο χωράφι γίνονται πιο ψυχρά.

Μαγεμένος από το φως του τοπίου της περιοχής, ο Βίνσεντ ξεκίνησε αμέσως την καλλιτεχνική του επανάσταση. Δημιούργησε την αριστουργηματική σειρά **Ηλιοτρόπια**, για να διακοσμήσει το σπίτι του περιμένοντας τη άφιξη του φίλου του Πωλ Γκογκέν. Γήινα λουλούδια, τα δικά του λουλούδια, όπως έλεγε, ήθελε να είναι κυρίαρχο στα έργα με ήλιος. Χρησιμοποίησε αρκετή μπογιά για να δείξει βαρύτητα, φωτεινός πίνακας, με κυρίαρχο χρώμα το κίτρινο. Τον Αύγουστο του 1888 ζωγράφησε ένα βάζο γεμάτο με ηλιοτρόπια. Με

τίποτα παραπάνω από τρεις διαφορετικούς τόνους κίτρινου χρώματος, πέτυχε μια χρωματική αρμονία που σκίαζε σαν όραμα. Δημιούργησε πέντε διαφορετικούς πίνακες με διαφορετικό φως αλλά το θέμα ήταν πάντα τα ηλιοτρόπια. Τρεις πίνακες με δεκαπέντε ηλιοτρόπια σε ένα βάζο και δυο άλλοι παρόμοιοι πίνακες με δώδεκα ηλιοτρόπια σε ένα βάζο. Το κάθε ένα ξεχωριστά αποτελεί μια εικόνα σύγχρονης τέχνης.

Εικόνα 15: Sunflowers, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, August 1888, Oil in Canvas, New Gallery (Neue Pinakothek), Munich

Εικόνα 16: Sunflowers, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, August 1888, Oil in Canvas, National Gallery, London

Εικόνα 17: Sunflowers, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, January 1889, Oil in Canvas, Museum of Art, Philadelphia

Εικόνα 18: Sunflowers, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, January 1889, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam

Εικόνα 19: Sunflowers, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, January 1889, Oil in Canvas, Sompō Japanese Art Museum, Tokyo

Τον Οκτώβριο του 1888, ο Van Gogh ζωγράφησε το συμβολικό του έργο «**Vincent's Bedroom in Arles**» (Υπνοδωμάτιο του Βίνσεντ στην Άρλ). Η μη ρεαλιστική και

παραποιημένη προοπτική ήταν μια σκόπιμη επιλογή. Ο Vincent είπε στον Theo σε επιστολή ότι σκόπιμα «ισοπεδώθηκε» το εσωτερικό και άφησε τις σκιές έτσι, ώστε η εικόνα του να μοιάζει με ιαπωνική εκτύπωση. Τα φωτεινά χρώματα προορίζονταν να εκφράζουν την απόλυτη «ανάπαυση» ή «ύπνο». Η έρευνα δείχνει ότι τα έντονα αντίθετα χρώματα που υπάρχουν στο έργο σήμερα, είναι το αποτέλεσμα του αποχρωματισμού με την πάροδο των ετών. Οι τοίχοι και οι πόρτες, για παράδειγμα, ήταν αρχικά μωβ και όχι μπλε. Ακόμη, ο Βαν Γκογκ επαναστατούσε κατά των απαλών χρωμάτων που ήταν τόσο δημοφιλή στους ολλανδούς καλλιτέχνες της εποχής και κατά των περιοριστικών στοιχείων της ακρίβειας και του ρεαλισμού που υπαγόρευαν την προοπτική.

Το Σεπτέμβριο του 1889, ο Van Gogh αισθάνθηκε ότι έπρεπε να του δώσει ένα λευκό πλαίσιο, οπότε δημιούργησε δυο αντίγραφα του πίνακα. Το ένα τώρα βρίσκεται στο Ινστιτούτο Τέχνης, στο Σικάγο και το άλλο στο Μουσείο d'Orsay, στο Παρίσι. (Vincent Van Gogh, 2009)

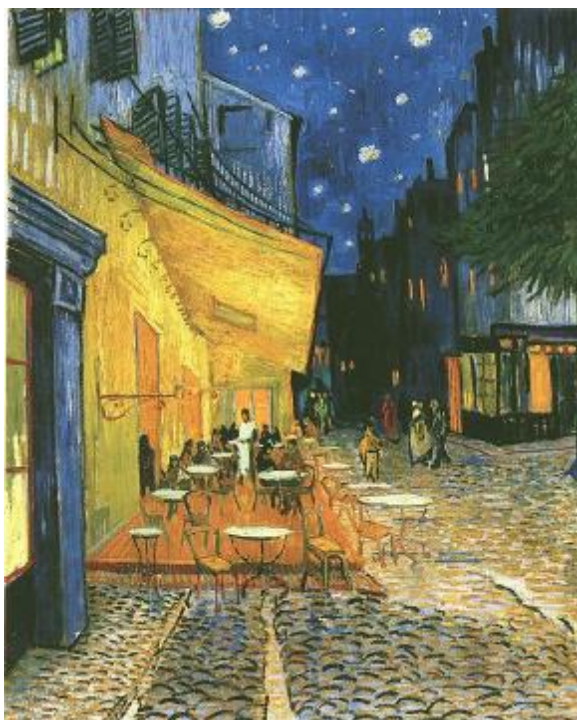
Εικόνα 20: Vincent's bedroom, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, October 1888, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam

Από τότε που ο Van Gogh έφτασε στην Άρλ, ασχολήθηκε με την αντιπροσώπευση των νυχτερινών εφέ.

Café Terrace at Night (Καφέ στη Βεράντα τη Νύχτα), Άρλ, 1888. Η ζωγραφική δεν υπογράφεται, αλλά αναφέρεται από τον Van Gogh σε τρεις επιστολές. Όταν παρουσιάστηκε για πρώτη φορά το 1891 είχε το όνομα *Coffeeshouse at Night (Καφετέρια το Βράδυ)*. Για πρώτη φορά αποτυπώθηκε ο μετα-ιμπρεσιονιστικός έναστρος ουρανός σε ένα έργο τέχνης του καλλιτέχνη. Το ζωγράφησε ενώ ήταν καθιστός και όχι από μνήμη.

Starry Night over the Rhone, (Εναστρη Νύχτα πάνω από τη Ρόδα), Άρλ, 1888. Η απεικόνιση του χρώματος είχε μεγάλη σημασία για τον Van Gogh. Λίγο πριν τον εισάγουν στο Άσυλο ζωγράφησε τον πίνακα αυτό. Οι νυχτερινές του ζωγραφιές υπογραμμίζουν τη σημασία που αποδίδει στη συλλογή των φωτεινών χρωμάτων του νυχτερινού ουρανού και του τεχνητού φωτισμού που ήταν καινούργια σε αυτή την περίοδο. (Vincent Van Gogh, 2009)

Εικόνα 21: Cafe Terrace at Night, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, September 1888, Oil in Canvas, Kröller-Müller Museum, Otterlo

Εικόνα 22: Starry Night Over The Rhone, Vincent Van Gogh, Arles, September 1888, Oil in Canvas, Musée d'Orsay, Paris

The Night Cafe, (Η Νυχτερινή Καφετέρια), Άρλ, 1888. Ο πολύ γνωστός πίνακας εκτελέστηκε σε βιομηχανικό καμβά 30 μεγέθους (γαλλικό πρότυπο). Έντονες αντιθέσεις, ζωντανά χρώματα και η προοπτική φαίνεται να είναι προς τα κάτω, προς το πάτωμα. Το χρώμα εφαρμόζεται χοντρικά με πολλές γραμμές. (Vincent Van Gogh, 2009)

Εικόνα 23: The Night Cafe, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, September 1888, Oil in Canvas, Yale University Art Gallery, New Haven, Connecticut

Η ψυχική υγεία του Van Gogh παίρνει την κατιούσα με την επιδείνωση των αγχωδών του διαταραχών. Στις 23 Δεκεμβρίου του 1888, ο Vincent είχε το πρώτο σοβαρό επεισόδιο πρόσκαιρης παράνοιας. Λέγεται ότι σε τσακωμό του με τον Gauguin, τον απείλησε με ξυράφι. Την άλλη μέρα το πρωί, ο Vincent βρέθηκε αιμόφυρτος, έχοντας κόψει ένα τμήμα του αυτιού του.

Η αυτοπροσωπογραφία **Van Gogh with Bandaged Ear (Ο Van Gogh με Μπανταρισμένο Αυτί), Άρλ, 1889**, αγοράστηκε από τον Samuel Courtauld τον Οκτώβριο του 1928 και ήταν ένα κληροδότημα από τον Samuel Courtauld στη συλλογή το 1948. Δεν υπήρξε στις Κάτω Χώρες από το 1930.

Εικόνα 24: Self-Portrait with bandaged ear, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, January 1889, Oil in Canvas, The Courtauld Gallery, London. On Loan to the Van Gogh Museum, Amsterdam (until 2020)

VAN GOGH ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ

«ΜΑ ΠΟΣΟ ΩΡΑΙΟ ΧΡΩΜΑ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΚΙΤΡΙΝΟ. ΕΙΝΑΙ ΣΑΝ ΤΟΝ ΗΛΙΟ.»

«ΜΕ ΚΑΠΟΙΟΝ ΤΡΟΠΟ, ΤΟ ΗΛΙΟΤΡΟΠΙΟ ΕΙΝΑΙ ΔΙΚΟ ΜΟΥ.»

«ΑΝ ΑΓΑΠΑΣ ΑΛΗΘΙΝΑ ΤΗ ΦΥΣΗ, ΘΑ ΒΡΙΣΚΕΙΣ ΠΑΝΤΟΥ ΤΗΝ ΟΜΟΡΦΙΑ.»

«ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΕΝΑ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΜΙΚΡΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ.»

«ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΟΥΛΕΥΟΥΜΕ ΚΑΙ ΝΑ ΤΟΛΜΑΜΕ, ΑΝ ΘΕΛΟΥΜΕ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΝΑ ΖΟΥΜΕ.»

§ SAINT REMY: ΜΑΪΟΣ 1889-ΜΑΪΟΣ 1890

(150 ΠΙΝΑΚΕΣ)

Στις 8 Μαΐου 1889, μετά από μια δεύτερη κρίση και παρατεταμένη παραμονή στο νοσοκομείο, ο Van Gogh προσέφυγε στο άσυλο Saint Paul de Mausole στην πόλη του Saint Remy. Ο Van Gogh τέθηκε υπό την φροντίδα του διευθυντή του ασύλου, του Doctor Peyron και τοποθετήθηκε σε ένα δωμάτιο στο ισόγειο. Ο μεγαλύτερός του φόβος ήταν ότι δεν θα του επιτρεπόταν να συνεχίσει την ζωγραφική του, χωρίς έτσι να μπορεί

να βοηθήσει οικονομικά τον αδερφό του για την πληρωμή του ενοικίου του των 100 φράγκων τον μήνα. Ένα μήνα όμως μετά την εισαγωγή του εκεί ξανά άρχισε να ζωγραφίζει, δουλεύοντας συνεχώς παρά τους τέσσερις νευρικούς κλονισμούς που τον έπληξαν μέσα σε χρονικό διάστημα δέκα μηνών. Μια φορά μάλιστα, αυτοδηλητηριάστηκε καταπίνοντας τις ίδιες τις μπογιές που χρησιμοποιούσε στη ζωγραφική του. Κατά τη διάρκεια της νοσηλείας του στο άσυλο, προέκυψε μια σημαντική αλλαγή διάθεσης στον τρόπο της δουλειάς του. Υποφέροντας από φοβερές παραισθήσεις και εφιάλτες παρέπαιε μεταξύ περιόδων κρίσης και αυτοελέγχου. Οι εναλλαγές αυτές από την μια κατάσταση στην άλλη είναι εμφανείς στα έργα της συγκεκριμένης αυτής περιόδου, πηγαίνοντας από τις βασανισμένες και διαταραγμένες σκηνές του ασύλου και φθάνοντας στην ήρεμη και γεμάτη ελπίδες σειρά της Έναστρης Νύχτας.

Ο Van Gogh πρωτοπόρησε και στην χρήση της τεχνικής *impasto*⁷, η οποία αποτελείται από πυκνή στρώση χρώματος σε ένα συγκεκριμένο σημείο του καμβά. Με αυτή τη τεχνική οι βούρτσες γίνανε πιο ορατές στο μάτι και το χρώμα όταν στέγνωσε, δημιουργούσε ένα επιπλέον στοιχείο τρισδιάστατης υφής. Στους πίνακες του Van Gogh, η χρήση *impasto* είχε τεράστιο αντίκτυπο στον φωτισμό, καθώς ανάλογα με την πηγή του φωτός, διαμορφώνονται και οι τρισδιάστατες επιφάνειες των ζωγραφιών του. Πολύ έντονα εμφανίζεται η χρήση αυτή στα έργα, «έναστρη νύχτα» και στο «χωράφι με τα κυπαρίσσια», τα οποία έργα, δεν θα ήταν τόσο αξιοσημείωτα, χωρίς την υφή και το συναίσθημα που αποδίδεται χάρη στη συγκεκριμένη τεχνική. (ArtsHeaven, 2015)

Εικόνα 25: Wheatfield with Cypresses, Vincent Van Gogh (1853-1890), July 1889, Oil in Canvas, Metropolitan Art Museum, New York City

Το έργο **Ίριδες(Iris)**, **Σαιντ Ρεμί, 1890**, ήταν το πρώτο που ολοκλήρωσε. Ήταν το πρώτο θέμα που έκανε στο Άσυλο. Τα μαύρα περιγράμματα θυμίζουν τις ιαπωνικές

⁷ Η τεχνική *impasto* έχει να κάνει με τη χρήση βαμμένου, αδιάλυτου χρώματος, που εμφανίζεται σχεδόν τρισδιάστατος στον καμβά. Οι καλλιτέχνες ανακατεύουν το αδιάλυτο χρώμα πάνω στον καμβά μέχρι να πετύχουν το επιθυμητό χρώμα και αφήνουν συνήθως ορατές βούρτσες στο τελειωμένο έργο τους. Η τεχνική *impasto* επηρεάζεται σημαντικά από το φωτισμό του χώρου. Ανάλογα με το φως που αντανακλάται από το φυσικό φως στον πίνακα, δημιουργούνται και οι ανάλογες σκιές. Οι εξπρεσιονιστές χρησιμοποίησαν την τεχνική *impasto* για τα εκφραστικά χαρακτηριστικά της και επέστησαν την προσοχή τους σε μια συγκεκριμένη πτυχή του έργου.

ξυλογραφίες που δημιουργήθηκαν στο τέλος του 17^{ου} αιώνα και επηρέασαν πολλούς καλλιτέχνες εκείνου του καιρού, συμπεριλαμβανομένου του Van Gogh. Τα περιγράμματα αυτά δυναμώνουν την εκφραστική δύναμη του έργου.

Οι **Ίριδες** παρουσιάστηκαν το 1890 στο Salon des Independents, πουλήθηκαν μετά στον Octave Mirbeau το 1892, δυο χρόνια μετά το θάνατο του Van Gogh. Οι Ίριδες κρατούσαν το ρεκόρ για το πιο ακριβό έργο τέχνης του 1987, που πουλήθηκαν για 53,9 εκατομμύρια δολάρια, 100 εκατομμύρια δολάρια στην τρέχουσα οικονομία. Η τελευταία αγορά του έγινε το 1990 από το Μουσείο J. Paul Getty. Συνολικά, ο καλλιτέχνης έκανε τέσσερις μελέτες της ίριδας. Το πρώτο, «Ίριδες», έδειξε ένα κρεβάτι από μωβ ίριδες με ένα ενιαίο λευκό λουλούδι, και το δεύτερο, «Η Ίρις» έδειξε ένα μικρότερο κομμάτι από τα λουλούδια με μόνο ένα λουλούδι, και τα δύο τα ζωγράφησε αμέσως μετά την προσέλευσή του στο Saint Remy. Το τρίτο και το τέταρτο έργο τέχνης που παριστάνουν Ίριδες, ζωγραφισμένα ένα χρόνο αργότερα, αποτελούσαν θεραπευτικές αγωγές για την αειφορία των κομμένων λουλουδιών μέσα σε αγγεία (Βλέπε εικόνα 56). Το ένα είχε ένα κίτρινο φόντο ενώ το άλλο είχε ροζ φόντο. (Vincent Van Gogh, 2009)

Εικόνα 26: Irises, Vincent Van Gogh (1853-1890), Saint-Remy, May 1889, Oil in Canvas, J. Paul Getty Museum, Malibu, California

Κατά την διαμονή του στο άσυλο, ο Van Gogh δέχθηκε ένα τηλεφώνημα από την γυναίκα του αδελφού του Τεό ότι περιμένουν παιδί και θα το ονόμαζαν Βίνσεντ.

Ο σπουδαίος πίνακας **Almond Tree (Η Αμυγδαλιά), Σαιντ Ρεμί, 1890**, ήταν μια δημιουργία του Van Gogh ως δώρο για το υπονοματίο των γονιών. Ανθισμένη αμυγδαλιά, που εμπλουτίζεται με λουλούδια ακριβώς την ίδια περίοδο που γεννιέται το μωρό. Σαν παζλ που μεταξύ τους τα στοιχεία του πίνακα ενώνονται. Μια νέα περίοδος άνθησης που αργότερα τον έκανε ιδρυτή του Μουσείου Van Gogh στο Αμστερνταμ.

Εικόνα 27: Almond Blossom, Vincent Van Gogh (1853-1890), Saint Remy de Provence, February 1890, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam

Πίνακας **Roses (Τριαντάφυλλα), 1889, Σαιντ Ρεμί**. Με το να ζωγραφίζει τα άνθη και τη φύση γενικά (έντομα), ήθελε να τονίσει την αισθητική και την ομορφιά που προσφέρει η φύση παγκοσμίως. Αυτό εξάλλου και αναζητούσε πάντα και ήταν το κλειδί στα έργα του. Μιας και ήταν στο άσυλο, του άρεσε να παρατηρεί.

Εικόνα 28: Roses, Vincent Van Gogh (1853-1890), Saint Remy de Provence, May-June 1889, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam

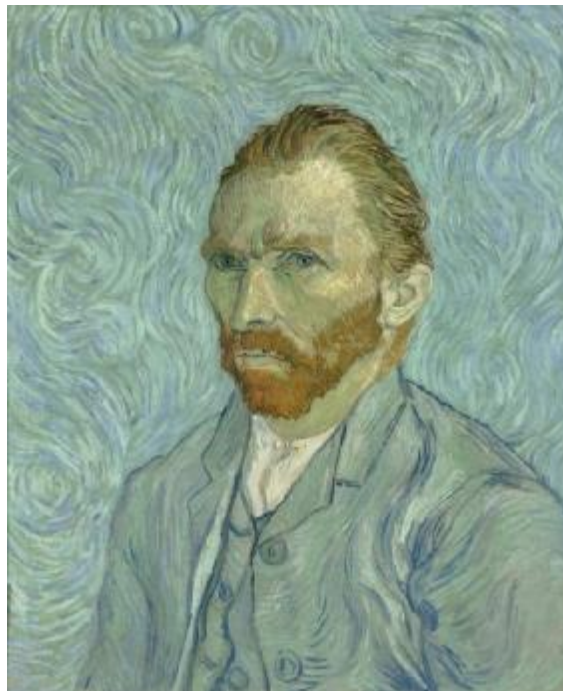
Ζωγράφιζε κυρίως χωρικούς γιατί ήταν φθηνότερα μοντέλα και επηρεάστηκε από την τέχνη του Millet. Παρόλα αυτά τα χρώματα ήταν δική του έμπνευση (μίξη χρωμάτων). Μια περίοδο ζωγράφιζε κιάλας αντίγραφα από άλλους καλλιτέχνες μιας και ήταν εσώκλειστος.

Μια άλλη σπουδαία δημιουργία του ήταν ο πίνακας **Starry Night (Εναστρη Νύχτα), 1889, Σαιντ Ρεμί**, όπου απεικονίζεται η θέα της πόλης Saint Remy από το άσυλο. Οι έντονα συγκινησιακές ρευστές πινελιές και ο κυματιστός ουρανός αποκαλύπτουν δίχως άλλο, ένα διαταραγμένο πνεύμα, χωρίς όμως να διαχέουν απελπισία. (Vincent Van Gogh, 2009)

Εικόνα 29: Starry Night, Vincent Van Gogh (1853-1890), Saint Remy de Provence, June 1889, Oil in Canvas, Museum of Modern Art, New York City

Self Portrait (Αυτοπροσωπογραφία), 1889, Σαιντ Ρεμί. Ο Van Gogh πίστευε ότι η προσωπογραφία, μια από τις πολλές που ζωγράφισε εκείνη την περίοδο, τον απεικόνιζε ως ήρεμο αλλά αμυδρό. Το πρόσωπό του εκφράζει άγχος και αναστάτωση.

Εικόνα 30: Self Portrait, Vincent Van Gogh (1853-1890), Saint Remy de Provence, 1889, Oil in Canvas, Musee d'Orsay, Paris

VAN GOGH ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ

«ΟΣΟ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΙΣΘΑΝΟΜΑΙ ΔΙΑΛΥΜΕΝΟΣ, ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΚΑΙ ΔΙΧΑΣΜΕΝΟΣ, ΤΟΣΟ ΠΙΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ ΓΙΝΟΜΑΙ.»

«ΑΙΣΘΑΝΟΜΑΙ ΜΙΑ ΚΑΠΟΙΑ ΗΡΕΜΙΑ. ΑΚΟΜΗ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΚΙΝΔΥΝΟ, ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ. ΠΩΣ ΘΑ ΗΤΑΝ ΑΛΗΘΕΙΑ Η ΖΩΗ ΜΑΣ ΑΝ ΔΕΝ ΕΙΧΑΜΕ ΤΟ ΘΑΡΡΟΣ ΝΑ ΔΟΚΙΜΑΣΟΥΜΕ ΟΤΙΔΗΠΟΤΕ;»

«ΝΑ ΕΧΟΥΜΕ ΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ ΤΩΝ ΑΣΤΕΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΠΕΙΡΟΥ ΕΚΕΙ ΨΗΛΑ. ΤΟΤΕ Η ΖΩΗ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΜΟΙΑΖΕΙ ΣΧΕΔΟΝ ΜΑΓΙΚΗ.»

«ΜΟΝΟ ΟΤΑΝ ΠΕΦΤΩ, ΣΗΚΩΝΟΜΑΙ ΠΑΛΙ ΟΡΘΙΟΣ.»

§ AUVERS SUR OISE ΜΑΪΟΣ 1890- ΙΟΥΛΙΟΣ 1890 § (75 ΠΙΝΑΚΕΣ)

Μετά από πολλούς μήνες παραμονής στο άσυλο, στα τέλη του 1889, ο Van Gogh ήθελε να επιστρέψει πίσω στους φίλους του στον βορρά. Επιθυμούσε να μείνει στον φίλο του Pissarro, αλλά χωρίς να έχει ένα ξεκάθαρο σχέδιο. Ο Theo όμως και ο Pissarro του πρότειναν να μετακομίσει στην πόλη Auvers sur Oise ώστε να τον φροντίζει ο Dr Paul Gachet, φίλος των ιμπρεσιονιστών ζωγράφων. Έτσι λοιπόν στις 16 Μαΐου ο Vincent εγκατέλειψε το άσυλο αν και την περίοδο αυτή η ψυχική κατάσταση του Vincent ήταν χειρότερη από εκείνη κατά την εισαγωγή του στο άσυλο. Φθάνοντας στην Auvers, ξεκίνησε μια καρποφόρα περίοδο δουλειάς που θα ήταν και η τελευταία του. Μόνο για δυο μήνες έζησε εκεί πριν από το θάνατό του. Ζωγράφιζε και ολοκλήρωνε ένα με δυο πίνακες καθημερινά. Ζωγράφισε και έναν πίνακα με τον γιατρό του Gachet, όπου ο ίδιος έμεινε πολύ ευχαριστημένος και ζήτησε του Van Gogh να δημιουργήσει και μια δεύτερη εκδοχή του που διέφεραν στα χρώματα. Η πρώτη εκδοχή του πίνακα πουλήθηκε σε έναν ιδιωτικό συλλέκτη το 1990 για 82,5 εκατομμύρια δολάρια. Τα μεγάλα τοπία που ζωγράφισε παρουσιάζουν τις τεράστιες ανοιχτές εκτάσεις της Auvers ίσως εκφράζοντας και τα αισθήματα του μεγάλου κενού που τον επηρέαζαν. Τα έργα αυτά αποτελούν μια μόνιμη υπενθύμιση του τρόπου με τον οποίο κόπηκε τόσο πρόωρα και με τόσο τραγικό τρόπο το νήμα της ζωής ενός από τους μεγαλύτερους καλλιτέχνες της ιστορίας. (Owlstand Ltd Εκθεσιακό Κέντρο Online, 2015)

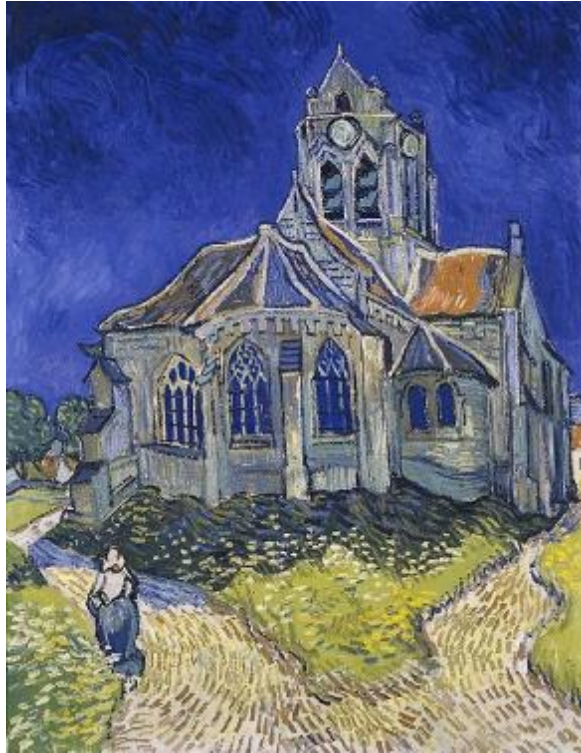
Εικόνα 31: Dr Paul Gachet (second version), Vincent Van Gogh (1853-1890), Auvers sur Oise, June 1890, Oil in Canvas, Musee d'Orsay, Paris

Θα μπορούσε να πει κανείς ότι το πιο στοιχειωμένο και ατμοσφαιρικό έργο του Van Gogh, **το χωράφι με σιτάρια (wheat fields as big as the sea)**, συλλαμβάνει μια ανυπόκριτη εικόνα των αισθημάτων του καλλιτέχνη μόλις πριν τις τελευταίες μέρες της ζωής του. Δεν ήταν όμως το τελευταίο του έργο.

Γενικά ζωγράφισε πολλούς πίνακες με χωράφια και σιτάρια. Με αυτόν τον τρόπο ήθελε να εκφράσει την βαθιά στεναχώρια και μοναξιά. Αυτοί οι καμβάδες μας δείχνουν ότι ο ίδιος δεν μπορούσε να πει. Ζωγράφιζε την ενέργεια και τη δύναμη της φύσης. Επικρατεί μια ελευθερία στους τελευταίους πίνακές του.

Εικόνα 32: Wheatfield with a Reaper, Vincent Van Gogh (1853-1890), Saint Remy de Provence, September 1889, Oil in Canvas, Museum Van Gogh, Amsterdam

Εικόνα 33: The Church at Auvers, Vincent Van Gogh (1853-1890), June 1890, Oil in Canvas, Musée d'Orsay, Paris

Wheatfield with Crows (Το Χωράφι σιταριού με κοράκια), 1890, Auvers sur Oise, (Βλέπε εικόνα 57), παραμένει ο πιο επίμαχος πίνακας του καλλιτέχνη. Οι ερμηνείες του έργου είναι πολλές. Θεωρείται ότι είναι το σύμβολο του πρόωρου θανάτου του Van Gogh με αυτοπυροβολισμό στις 27 Ιουλίου 1890. Το απειλητικό πέταγμα των κορακιών, ο βαρύς ουρανός, που κρύβει μια καταστροφική καταιγίδα και τα τρία μονοπάτια που χάνονται μέσα στα στάχυα, παντού είναι ευανάγνωστη η μαρτυρία της σύγχυσης και της αυτοκτονικής του διάθεσης.

Tree Roots (Ρίζες και Κορμοί Δέντρων), 1890, Σαιντ Ρεμί, λέγεται ότι είναι το τελευταίο, ανεκπλήρωτο, έργο του. Ήθελε να γίνει μοντέρνος καλλιτέχνης και το πέτυχε. Προφανώς έχει βρει την ομορφιά και την περιπλάνηση. Μοιάζει με αφηρημένη τέχνη, κινείται γρήγορα, χοντρή ζωγραφιά, με κοντές και μακριές πινελιές. Μοιάζει να έχει αυτοπεποίθηση. Βάζει μια δική του προσωπική μοντέρνα πινελιά, που θα επηρέαζε τους επόμενους καλλιτέχνες. Και το πέτυχε να βρει το πανέμορφο, μαγικό σε κάθε πράγμα. Με τον δικό του μοναδικό τρόπο που έβλεπε τη ζωή.

Εικόνα 34: Tree Roots, Vincent Van Gogh (1853-1890), Auvers-sur-Oise, July 1890, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam

VAN GOGH ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ

«ΚΑΠΟΙΑ ΜΕΡΑ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΘΑ ΜΑΣ ΠΑΕΙ ΣΕ ΕΝΑ ΑΛΛΟ ΑΣΤΕΡΙ.»

«Η ΑΓΑΠΗ ΕΙΝΑΙ ΚΑΤΙ ΑΙΩΝΙΟ, ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΛΛΑΖΕΙ Η ΜΟΡΦΗ, ΑΛΛΑ ΟΧΙ Η ΟΥΣΙΑ.»

«ΔΕΝ ΘΑ ΖΗΣΩ ΧΩΡΙΣ ΑΓΑΠΗ.»

«ΣΤΗ ΖΩΗ ΕΝΟΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗ, ΙΣΩΣ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΝΑ ΜΗΝ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΤΟ ΧΕΙΡΟΤΕΡΟ ΠΡΑΓΜΑ.»

2.3. Οι Πιο Διάσημες Πωλήσεις – Οι Πιο Ακριβοπληρωμένοι Πίνακες του Van Gogh

ΣΕΙΡΑ	ΠΙΝΑΚΕΣ	ΟΝΟΜΑ ΠΙΝΑΚΑ ΚΑΙ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ	ΧΡΟΝΙ Α ΔΗΜΟ ΠΡΑΣΙ ΑΣ	Η ΑΡΧΙΚΗ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ	Η ΤΙΜΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝ Η ΑΠΟ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΙΜΩΝ
1		Portrait of Dr Gachet. / Πορτρέτο του Δρ Gachet. 1890	1990	82,500,000 εκ. δολάρια	134,600,000 εκ. δολάρια
2		Iris. / Ίριδες. 1889	1897	53,900,000 εκ. δολάρια	118,900,000 εκ. δολάρια
3		Portrait of the Postman Joseph Roulin. / Πορτρέτο του Ταχυδρόμου Joseph Roulin. 1889	1989	58,000,000 εκ. δολάρια	121,300,000 εκ. δολάρια
4		Self -Portrait. / Αυτοπροσωπογραφία 1889	1998	71,500,000 εκ. δολάρια	109,900,000 εκ. δολάρια
5		Wheatfield with Cypresses. / Χωράφι από Σιτάρι με Κυπαρίσσια 1889	1993	57,000,000 εκ. δολάρια	98,900,000 εκ. δολάρια

6		<p>Still Life: Vase with Fifteen Sunflowers. / Ακόμα Ζωή: Βάζο με δεκαπέντε Ηλιοτρόπια 1888</p>	1987	39,700,000 εκ. δολάρια	87,500,000 εκ. δολάρια
7		<p>Laboureur Dans Un Champ. / Τα πεδία Σίτου. 1889</p>	2017	81,300,000 εκ. δολάρια	83,100,000 εκ. δολάρια
8		<p>Young Peasant Woman with a Straw Hat Sitting in the Wheat. / Νεαρή Αγρότισσα με Αχυρένιο Καπέλο Καθισμένη στο Σιτάρι. 1890</p>	1997	47,500,000 εκ. δολάρια	74,100,000 εκ. δολάρια

3. Van Gogh: Συνεργασίες και Περιοδικές Εκθέσεις.

Τρέχουσες Εκθέσεις

- 1) *Work, Play and Admire. A New View of Art and Calvinism. (Εργαστείτε Προσευχηθείτε και Θαυμάστε. Μια νέα άποψη για την Τέχνη και τον Καλβινισμό).* Από 11 Νοεμβρίου του 2018 έως 26 Μαΐου του 2019. Το Dordrecht για έξι μήνες 1618/1619 ήταν το κέντρο της Καλβινιστικής Ευρώπης. Ξεκινώντας από τον 17^ο αιώνα, την χρυσή εποχή των Κάτω Χωρών, η πολιτική ελίτ της Δημοκρατίας αποτελούνταν από τους Καλβινιστές. Έδειξαν τον πλούτο και την κοινωνική τους θέση με μεγάλα αρχοντικά, κομψούς εσωτερικούς χώρους και υπέροχη τέχνη. Ο καλβινισμός συνδέεται με λιτότητα και ευφορία, ενώ η τέχνη συνδέεται με την ευημερία και την πολυτέλεια. Η έκθεση ξεδιπλώνει στερεότυπα της τέχνης και του Καλβινισμού και αρνείται ορισμένους επίμονους μύθους. Αναδεικνύει την σχέση μεταξύ Καλβινισμού και της τέχνης σε ένα ευρύτερο πλαίσιο που περιλαμβάνει τη λογοτεχνία, τη μουσική και την εκκλησιαστική αρχιτεκτονική. Συμπεριλαμβάνονται έργα ζωγράφων από τον 17^ο αιώνα έως τον 20^ο αιώνα όπως οι Ferdinand Bol, Rembrandt, Vincent Van Gogh, Theo Doesburg και Piet Mondrian Στο Μουσείο Dordrechts, Ντόρντρεχτ, στην Ολλανδία.
- 2) *Van Gogh, Monet, Degas: The Mellon Collection of French Art from the Virginia Museum of Fine Arts. (Van Gogh, Monet, Degas, Συλλογή Γαλλικής Τέχνης Mellon).* Από 1 Φεβρουαρίου του 2019 έως 5 Μαΐου 2019. Ενώ η κύρια εστίασή του είναι στον ιμπρεσιονισμό, οι *Van Gogh, Monet, Degas και οι χρόνοι τους* περιέχει παραδείγματα γαλλικής τέχνης που δημιουργήθηκε σε όλη τη δεκαετία του 19ου και στις αρχές του εικοστού αιώνα, με στυλ που κυμαίνονται από τον ρομαντισμό μέχρι τον κυβισμό. Αλλά η έκθεση είναι κάτι περισσότερο από μια επισκόπηση του καλλιτεχνικού-ιστορικού επιτεύγματος: προσφέρει επίσης μια γεύση από τα γούστα και τη γνώση ενός από τα μεγάλα αμερικανικά συλλεκτικά ζευγάρια του εικοστού αιώνα, ο Paul Mellon και η σύζυγός του Rachel "Bunny" Lambert Mellon. Φιλάνθρωποι καθώς και συλλέκτες, οι «Μελόνες» έδωσαν δώρα τέχνης σε τέτοιους διάσημους θεσμούς όπως η Εθνική Πινακοθήκη, το Κέντρο Yale για τη βρετανική τέχνη και το Μουσείο Καλών Τεχνών της Βιρτζίνια, όπου ο Paul Mellon υπήρξε επίτροπος για τέσσερις δεκαετίες. Από το Μουσείο Καλών Τεχνών της Βιρτζίνια. Στο Μουσείο Τέχνης Frist, Νάσβιλ, Τενεσί, στις ΗΠΑ.
- 3) *Hockney – Van Gogh: The Joy of Nature. (Hockney - Van Gogh: Η Χαρά της Φύσης).* Από τη 1 Μαρτίου 2019 έως τις 26 Μαΐου 2019. Ο Hockney εμπνέεται από τη φύση, χρησιμοποιεί φωτεινά χρώματα και πειράματα με προοπτική. Ο Van Gogh ασχολήθηκε επίσης με αυτό. Οι ομοιότητες μεταξύ των δύο καλλιτεχνών δεν είναι σύμπτωση. Μουσείο Van Gogh στο Άμστερνταμ, Ολλανδία.
- 4) *Vincent Van Gogh: His Life in Art. (Vincent Van Gogh: Η Ζωή του στην Τέχνη).* Από 10 Μαρτίου 2019 έως 27 Ιουνίου 2019. Το MFAH συγκεντρώνει περισσότερα από 50 αριστουργήματα από έναν από τους πιο εικονικούς καλλιτέχνες στην ιστορία της δυτικής τέχνης. Η έκθεση παρουσιάζει πορτρέτα, τοπία και νεκρές φύσεις που προέρχονται κυρίως από τις συλλογές του Μουσείου Van Gogh στο Άμστερνταμ και από το Μουσείο Kröller-Müller στο Otterlo της Ολλανδίας. Η έκθεση παρουσιάζεται στο Μουσείο Καλών Τεχνών, στο Χιούστον, Τέξας, στις ΗΠΑ.
- 5) *Manet, Cézanne, Monet, Van Gogh: The Bührle Collection. (Manet, Cézanne, Monet, Van Gogh: Η Συλλογή Bührle).* Από 20 Μαρτίου 2019 έως 21 Ιουλίου 2019. Το Musée Maillol παρουσιάζει αριστουργήματα από τη συλλογή Emil Bührle, μία από τις

πιο διάσημες ιδιωτικές συλλογές στον κόσμο. Έκθεσε για πρώτη φορά στη Γαλλία, το σύνολο αυτό, το οποίο συναρμολογήθηκε μεταξύ 1936 και 1956 στη Ζυρίχη, παρέχει ένα πανόραμα της γαλλικής τέχνης από τον δέκατο ένατο αιώνα και τις αρχές του εικοστού αιώνα. Η έκθεση περιλαμβάνει περίπου 50 έργα από τη συλλογή Emil Bührle και περιλαμβάνει πολλές σύγχρονες κινήσεις τέχνης: έργα των μεγάλων ιμπρεσιονιστών και μετα-ιμπρεσιονιστών καλλιτεχνών. Η έκθεση παρουσιάζεται στο Musée Maillol, Παρίσι, στη Γαλλία.

- 6) *The EY Exhibition: Van Gogh and Britain. (Έκθεση EY: Van Gogh και Βρετανία).* Από 27 Μαρτίου έως 11 Αυγούστου 2019. Θα περιλαμβάνει πάνω από 50 έργα του καλλιτέχνη από δημόσιες και ιδιωτικές συλλογές σε όλο τον κόσμο, συγκεντρώνοντας τη μεγαλύτερη ομάδα ζωγραφικών έργων Van Gogh που εμφανίζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο για σχεδόν μια δεκαετία. Περιλαμβάνουν, το *Αυτοπροσωπογραφία*, 1889, από την Εθνική Πινακοθήκη, Ουάσιγκτον. Το *L'Arlésienne*, 1890, από το Museu de Arte de São Paulo, το *Starry Night on the Rhône*, 1888, από το Musée d'Orsay του Παρισιού, τα *Παπούτσια*, από το Μουσείο Βαν Γκογκ του Άμστερνταμ και τα σπάνια δανειζόμενα *Ηλιοτρόπια*, 1888, από την Εθνική Πινακοθήκη του Λονδίνου. Η έκθεση θα περιλαμβάνει επίσης έργα αργότερα, όπως δύο ζωγραφισμένα από τον Van Gogh στο άσυλο του Αγίου Παύλου, στην *πύλη της Αιονιότητας*, 1890, από το Μουσείο Kröller-Müller, Otterlo και την *Άσκηση των Φυλακισμένων*, 1890, από το Πολιτειακό Μουσείο Πούσκιν της Μόσχας. Η έκθεση εξετάζει επίσης την επιρροή που είχε ο Van Gogh σε βρετανούς καλλιτέχνες, όπως τον Bacon, F., Bomberg, D. και τους νέους ζωγράφους της Camden Town. Η έκθεση παρουσιάζεται στην Tate Britain, Λονδίνο, στο Ηνωμένο Βασίλειο. (Brown, Mark; Guardian News & Media Limited, 2018)
- 7) *European Masterworks: The Philips Collection. (Ευρωπαϊκά Αριστουργήματα: Η Συλλογή του Philips).* Από 6 Απριλίου 2019 έως 14 Ιουλίου 2019. Τα εικονικά έργα των ιμπρεσιονιστών, των μετα-ιμπρεσιονιστών, των εκφραστικών και των κυβιστών καλλιτεχνών στα Ευρωπαϊκά αριστουργήματα δείχνουν τις προσπάθειες του Phillips να φέρει τον ευρωπαϊκό μοντερνισμό σε μεγαλύτερο ακροατήριο. Ο Phillips είδε το μουσείο του ως «σταθμό πειράματος» που δοκιμάζει νέες ιδέες. Ο Phillips μοιράστηκε έναν παθιασμένο και προσωπικό διάλογο με πολλούς καλλιτέχνες και είχε ως κίνητρο τη "δύναμη της ομορφιάς που χαρίζει χαρά και βελτιώνει τη ζωή". Στο Υψηλό Μουσείο Τέχνης, Ατλάντα, Γεωργία, στις ΗΠΑ. (The Van Gogh Gallery, 2019)

Προσεχείς Εκθέσεις

- 1) *Van Gogh and The Sunflowers. (Van Gogh και Ηλιοτρόπια).* Από 21 Ιουνίου 2019 έως 1^η Σεπτεμβρίου 2019. Τα Ηλιοτρόπια, 1989, είναι από τα πιο διάσημα έργα του Van Gogh. Ζωγράφησε πέντε διαφορετικές εκδόσεις από ηλιάνθους σε βάζο. Σε αυτήν την έκθεση οι επισκέπτες μπορούν να ανακαλύψουν πόσο σημαντικά ήταν τα ηλιοτρόπια για τον Van Gogh και να μάθουν πληροφορίες ως προς τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να διαφυλάξουν καλύτερα αυτή τη ζωγραφική, έτσι ώστε να μπορούν να την απολαύσουν και οι επόμενες γενιές. Η έκθεση θα παρουσιαστεί στο Μουσείο Van Gogh, Άμστερνταμ, στην Ολλανδία. (Van Gogh Museum, 2019)
- 2) *Van Gogh, Monet, Degas: The Mellon Collection of French Art from the Virginia Museum of Fine Arts. (Van Gogh, Monet, Degas: Η Συλλογή Γαλλικής Τέχνης Mellon,*

Από το Μουσείο Καλών Τεχνών της Βιρτζίνια). Από 22 Ιουνίου 2019 έως 22 Σεπτεμβρίου 2019. Με περισσότερα από εβδομήντα έργα γαλλικών και ευρωπαϊκών μάστερ, ο Paul Mellon άρχισε να συλλέγει τη γαλλική τέχνη του 19ου αιώνα στη δεκαετία του 1940 με τη δεύτερη σύζυγό του Rachel Lambert Mellon. Ενώ η συλλογή τους αποτελείται κυρίως από μπρεσιονιστικούς πίνακες, περιλαμβάνει επίσης αριστουργήματα από κάθε σημαντική σχολή γαλλικής τέχνης - από τον ρομαντισμό και τη σχολή Barbizon μέσω του κυβισμού και τη σχολή του Παρισιού. Χαρακτηριστικοί πίνακες της συλλογής: *Η νεαρή γυναίκα*, της Berthe Morisot, που ποτίζει ένα θάμνο και το *Mounted Jockey* του Théodore Géricault. Αυτοί οι πίνακες είναι εμβληματικοί της συλλογής στη δέσμευσή τους για τον μοντερνισμό, καθώς και το θέμα τους, το οποίο έκανε έκκληση για την αγάπη της κ. Mellon για την κηπουρική και για το πάθος του κ. Mellon για τα άλογα και τις ιπποδρομίες. Στο Μουσείο Τέχνης της Οκλαχόμα Σίτι, στις ΗΠΑ. (Frist Art Museum, 2019)

- 3) *Van Gogh's Inner Circle: Friends, Family, Models*. (*Ο εσωτερικός κύκλος του Van Gogh: Φίλοι, Οικογένεια, Μοντέλα*). Από 21 Σεπτεμβρίου 2019 έως 12 Ιανουαρίου 2020. Οι σύνθετες σχέσεις του με την οικογένεια, τους φίλους και τους συναδέλφους καλλιτέχνες, τους φοιτητές και τα μοντέλα από τη Μπράμπαντ, στα νότια της Γαλλίας, ήταν συχνά ισχυρά και μακράς διάρκειας, αλλά μερικές φορές τελείωναν στην αποξένωση. Η έκθεση περιλαμβάνει εξέχοντα κομμάτια από την Ολλανδία και το εξωτερικό. Σχέδια, γράμματα, εικόνες και ποίηση δίνουν περισσότερη εικόνα στις σχέσεις του. Μια εκπληκτική νέα προοπτική σε έναν από τους μεγαλύτερους καλλιτέχνες του κόσμου. Στο NoordBrabants Μουσείο, Den Bosch, Ολλανδία. (Het Noordbrabants Museum, 2016)
- 4) *Making Van Gogh: A German Love Story*. (*Κάνοντας τον Van Gogh: Μια γερμανική ιστορία αγάπης*). Από 23 Οκτωβρίου 2019 έως 16 Φεβρουαρίου 2020. Θα παρουσιαστεί ο ρόλος του Van Gogh ως αποφασιστικής μορφής για την τέχνη του γερμανικού εξπρεσιονισμού. Θα περιλαμβάνει πάνω από 120 έργα ζωγραφικής και έργων σε χαρτί, συμπεριλαμβανομένων περίπου 50 από τα βασικά έργα του καλλιτέχνη και 70 έργα τέχνης από Γερμανούς καλλιτέχνες. Ως σημείο εκκίνησης είναι μια επιλογή από σημαντικά έργα από όλες τις φάσεις της καριέρας του Ολλανδού ζωγράφου. Με βάση το ίδρυμα αυτό, η παρουσίαση θα αφιερωθεί στη σημασία του Βαν Γκογκ για την ανάπτυξη της γερμανικής τέχνης στις αρχές του εικοστού αιώνα. Η έκθεση θα περιλαμβάνει επίσης καλλιτέχνες που αξίζουν την εκ νέου ανασκόπηση - και στους οποίους ο Van Gogh είχε εξίσου διαμορφωτική επιρροή. Ακόμη θα παρουσιαστούν εξαιρετικά έργα από συλλογές στη Γερμανία και στο εξωτερικό. Στο Μουσείο Städel, Φρανκφούρτη, στη Γερμανία. (Stadel Museum, 2019)
- 5) Το 2020, το έτος των Ολυμπιακών Αγώνων του Τόκιο, οι δύο εκδοχές των *Ηλιοτρόπιων* θα βρεθούν στο προσκήνιο, στην ιαπωνική πρωτεύουσα. Ο τρίτος πίνακας με τα Ηλιοτρόπια που βρίσκεται στο μουσείο Van Gogh στο Άμστερνταμ, βρίσκεται προσωρινά στα εργαστήρια συντήρησης.
- 6) *Van Gogh: Still Lifes*. (*Van Gogh: Ακόμα Ζωές*). Από 26 Οκτωβρίου 2019 έως 2 Φεβρουαρίου 2020. Από τις πρώτες ζωγραφιές του μέχρι τις πολύχρωμες εικόνες λουλουδιών της μεταγενέστερης σταδιοδρομίας του, ο Vincent van Gogh (1853-1890) ζωγράφησε επανειλημμένα νεκρές φύσεις. Σε αυτό το είδος, θα μπορούσε να δοκιμάσει διάφορα μέσα και εναλλακτικές λύσεις - από την απεικόνιση του χώρου χρησιμοποιώντας το φως και τη σκιά σε πειράματα με χρώμα. Η πρώτη έκθεση για το θέμα αυτό θα παρουσιάσει πάνω από 20 έργα ζωγραφικής και θα τα χρησιμοποιήσει για να αναλύσει τα βασικά στάδια της ζωής και της δουλειάς του Van Gogh. Σε

συνεργασία με το Μουσείο Kröller-Müller, Otterlo και το Μουσείο Van Gogh, Άμστερνταμ. Με δάνεια από το Ινστιτούτο Τέχνης του Σικάγου και την Εθνική Πινακοθήκη, Ουάσιγκτον, DC. Στο Μουσείο Barberini, Πότσναμ, στη Γερμανία. (Museum Barberini Potsdam, 2019)

- 7) *Van Gogh in America. (Ο Van Gogh στην Αμερική)*. Από 21 Ιουνίου 2019 έως 27 Σεπτεμβρίου 2020. Ο εορτασμός του καθεστώτος του πρώτου δημόσιου μουσείου στις Ηνωμένες Πολιτείες για την αγορά ζωγραφικής του Vincent van Gogh: *Self-Portrait*, 1887, το οποίο αποκτήθηκε το 1922, οργανώνει την πρώτη έκθεση αφιερωμένη στην εισαγωγή και την έγκαιρη υποδοχή του έργου του εικονικού καλλιτέχνη στην Αμερική. Η έκθεση θα περιλαμβάνει περίπου σαράντα έργα ζωγραφικής του Van Gogh και έργα σε χαρτί, από συλλογές σε όλο τον κόσμο. Η έκθεση θα διερευνήσει τις σημαντικές προσπάθειες που κατέβαλαν οι πρώτοι υποστηρικτές του μοντερνισμού στις Ηνωμένες Πολιτείες, συμπεριλαμβανομένων των εμπόρων, των συλλεκτών, των ιδιωτικών οργανώσεων τέχνης, των δημόσιων οργανισμών και της οικογένειας του καλλιτέχνη, να εισαγάγει τον καλλιτέχνη, τη βιογραφία του και την καλλιτεχνική παραγωγή του στην αμερικανική συνείδηση. Στο Ινστιτούτο Τεχνών του Ντιτρόιτ, Μίσιγκαν, στις ΗΠΑ. (Ditroit Institute of Arts, 2019)
- 8) *Through Vincent's Eyes: Van Gogh and his Sources. (Μέσα από τα μάτια του Vincent Van Gogh και τις πηγές του)*. Από 11 Οκτωβρίου 2020 έως 3 Ιανουαρίου 2021. Αυτή η έκθεση επιδιώκει να βυθίσει τους θεατές στην οπτική φαντασία ενός από τους πιο αγαπημένους καλλιτέχνες του κόσμου. Παρουσιάζοντας περίπου 15 έργα τέχνης από τον Van Gogh μαζί με περισσότερα από 125 έργα τέχνης που επελέγησαν για να αντικατοπτρίσουν την εκπληκτικά ποικιλία τέχνης που το θαύμαζε περισσότερο, η εκπομπή επανασυνδέει σταθερά τον Vincent στο τέλος του 19ου αιώνα. Η έκθεση φιλοξενεί επίσης τη λογοτεχνική φαντασία του Βαν Γκογκ προβάλλοντας τις πρώτες εκδόσεις των μυθιστορημάτων από τον Honoré de Balzac, τον Charles Dickens, τον Gustave Flaubert, τον Guy de Maupassant και τον Emile Zola, για να αποκαλύψει τους φανταστικούς κόσμους που ενέπνευσαν το εσωτερικό μάτι του Βίνσεντ. Στο Μουσείο Τέχνης της Σάντα Μπάρμπαρα, Καλιφόρνια, στις ΗΠΑ (Santa Barbara Museum of Art, 2019)
- 9) *Through Vincent's Eyes. Van Gogh and his Sources. (Μέσα από τα μάτια του Vincent Van Gogh και τις πηγές του)*. Από 5 Φεβρουαρίου 2021 έως 2 Μαΐου 2021. Η ίδια έκθεση θα ξανά παρουσιαστεί ένα μήνα μετά, στο Μουσείο Τέχνης Columbus, Κολόμπους, Οχάιο, στις ΗΠΑ. (The Van Gogh Gallery, 2019)

Εκθέσεις του Παρελθόντος

- 1) *Van Gogh, Multimedia Experience. (Van Gogh, Εμπειρία Πολυμέσων)*. Από τις 2 Ιουνίου 2018 έως 30 Σεπτεμβρίου 2018. Η έκθεση πολυμέσων εξετάζει, μέσα από προβολές σε αρκετές μεγάλες οθόνες, τη ζωή και τα έργα του ζωγράφου, με οπτικό όραμα πολλών έργων ζωγραφικής και σχεδίων που έγιναν κατά τη διάρκεια της ζωής του και συμπληρώθηκε με κάποιες πληροφορίες στα ιταλικά και τα αγγλικά σχετικά με τις καλλιτεχνικές περιόδους που έζησε ο Van Gogh κατά τα τελευταία 10 χρόνια της ζωής του. Στον εκθεσιακό χώρο χρησιμοποιήθηκαν 23 προβολείς Sony 5.000 lumens, VR γυαλιά όπου τα φωτεινά λέιζερ υψηλής ευκρίνειας ακτινοβολούσαν μια φωτεινότητα που έκανε τον θεατή να χάσει την αντίληψη της πραγματικότητας, να

- τον βυθίσει στο έργο με τη συνοδεία εικόνων, ήχων και λέξεων. Στο Palazzo Giustinian Faccanon, Βενετία, Ιταλία. (Van Gogh Multimedia Experience , 2018)
- 2) *Frans Hals and the Moderns. (Frans Hals και οι Νεωτερισμοί)*. Από 13 Οκτωβρίου 2018 έως 24 Φεβρουαρίου 2019. Πάνω από 80 πίνακες, οι οποίοι 50 ήταν δανεισμένοι, έδειξαν την επιρροή που είχε ο Hals στην καλλιτεχνική ανάκαμψη του 19^{ου} αιώνα. Ο Frans Hals μετά από 200 χρόνια που είχε πεθάνει, ανακαλύφθηκε ξανά ως σύγχρονο πρότυπο. Θαυμάστηκε και στο τέλος του 19^{ου} αιώνα από τους Manet, Lieberman και Van Gogh. Εντυπωσιάστηκαν από το ακατέργαστο στυλ ζωγραφικής του Hals, που εμφανίστηκε ως μπρεσιονιστής. Αυτή η έκθεση έδειξε την τεράστια επίδραση που άσκησε σε αυτούς τους σύγχρονους ζωγράφους. Η έκθεση παρουσιάστηκε στο Μουσείο Van Gogh στο Άμστερνταμ, στην Ολλανδία. (Frans Hals Museum, 2018)
  - 3) Στις 10 Αυγούστου 2017, ένα μακρινό όνειρο έγινε πραγματικότητα: μετά από περισσότερα από 125 χρόνια, τα εικονικά έργα ζωγραφικής εμφανίστηκαν ξανά μαζί. Οι θεατές είχαν την ευκαιρία να δούνε και τα πέντε ηλιοτρόπια στη μοναδική εικονική έκθεση 360° μέσω του Facebook. Η έκθεση συνοδεύτηκε από σχόλια του Willem van Gogh, γιός του Theo van Gogh (αδελφός του Vincent), ο οποίος αφηγούταν την αξιοσημείωτη ιστορία του Vincent και των Ηλιοτρόπιών του. Πέντε διεθνή Μουσεία συνεργάστηκαν για να ενώσουν τα Ηλιοτρόπια: Η Εθνική Πινακοθήκη στο Λονδίνο, το Μουσείο Βαν Γκογκ στο Άμστερνταμ, το Μουσείο Τέχνης της Φιλαδέλφειας στις Ηνωμένες Πολιτείες, το Neue Pinakothek στο Μόναχο και το Seiji Togo Memorial Sompo, Ιαπωνία και το Nipponkoa Museum of Art στο Τόκιο.
  - 4) *Van Gogh Alive. (Van Gogh Ζωντανός)*. Από 7 Νοεμβρίου 2017 έως 4 Μαρτίου 2018. Μέσω του SENSORY4™, ενός μοναδικού συστήματος που ενσωματώνει 40 προβολείς υψηλής ευκρίνειας, γραφικά πολλαπλών καναλιών και ήχο surround, δομώντας έτσι ένα από τα συναρπαστικότερα περιβάλλοντα πολλαπλών προβολών στον κόσμο. Οι τοίχοι και τα πατώματα ήταν γεμάτοι με γιγαντιαίες οθόνες για να ζωντανεύουν τα αριστουργήματα του Van Gogh, αναδεικνύοντας της αποχρώσεις και τις λεπτομέρειες, αποκαλύπτοντας την έμπνευση και την τεχνοτροπία τους. Σε μία καθηλωτική ατμόσφαιρα κινούμενων εικόνων, σε ένα ιδιαίτερα πανέμορφο και άκρως εντυπωσιακό «πλανητάριο», σε μια πλούσια εμπειρία, που ενσωμάτωσε τον επισκέπτη, διεγείροντας και θρέφοντας όλες τις αισθήσεις του. Σε μία καθολική και διασφαλισμένη εις βάθος επικοινωνία του θεατή με το έργο, αλλά και τον δημιουργό. Στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, Αθήνα, Ελλάδα. (Μέγαρο Μουσικής, 2017)
  - 5) *Van Gogh and Japan. (Van Gogh και Ιαπωνία)*. Από 24 Οκτωβρίου 2017 έως 8 Ιανουαρίου 2018. Ο Vincent van Gogh (1853-1890) ενδιαφέρθηκε βαθιά για την Ιαπωνία. Από την περίοδο στο Παρίσι μέχρι τις πρώτες μέρες του στην Αρλ, συγκέντρωσε ukiyo-e εκτυπώσεις και γραπτά για την ιαπωνική κουλτούρα. Το ίδιο και οι Ιάπωνες καλλιτέχνες και διανοούμενοι έμειναν ενθουσιασμένοι με τον Van Gogh μετά το θάνατό του και έκαναν προσκυνήματα στον τάφο του στο Auvers-sur-Oise στη Γαλλία. Μέσα από περίπου 40 ελαιογραφίες και σκίτσα του Van Gogh, καθώς και 50 έργα των καλλιτεχνών των ukiyo-e της Ιαπωνίας και των συγχρόνων του Van Gogh, καθώς και πάρα πολλά ιστορικά υλικά, η έκθεση αυτή διερεύνησε την αμοιβαία γοητεία μεταξύ Van Gogh και Ιαπωνίας και πρόβαλε συναρπαστικές νέες προοπτικές. Στο Μητροπολιτικό Μουσείο Τέχνης του Τόκιο, στην Ιαπωνία. Η δεύτερη έκθεση έγινε από 23 Μαρτίου 2018 έως 24 Ιουνίου 2018, στο Μουσείο Van Gogh, στο Άμστερνταμ. (TOKYO METROPOLITAN ART MUSEUM, 2017)
  - 6) *Van Gogh and The Seasons. (Van Gogh και Οι Εποχές)*. Από 28 Απριλίου 2017 έως 9 Ιουλίου 2017. Η Εθνική Πινακοθήκη της Βικτώριας, σε συνεργασία με τις Εικαστικές Τέχνες της Αυστραλίας, παρουσίασε το Van Gogh και τις Εποχές, για την έκθεση του

2017, “Melbourne Winter Masterpieces”. Παρουσιάστηκε σε τμήματα που ήταν αφιερωμένα σε κάθε μια από τις τέσσερις εποχές. Παρουσιάστηκαν σχεδόν 50 ζωγραφικά έργα του Van Gogh που τον συνδέουν με τη φύση καθώς και γράμματα και έρευνες του καλλιτέχνη για το ενδιαφέρον που είχε στη λογοτεχνία, στη φύση και τις επιρροές και τα θέματα που κυριάρχησαν στα έργα του καλλιτέχνη. Δανείστηκαν τα έργα του καλλιτέχνη από το Μουσείο Van Gogh στο Άμστερνταμ και από το Μουσείο Kröller Müller στο Οττερλό, το οποίο κατέχει τη δεύτερη μεγαλύτερη συλλογή έργων του Van Gogh στον κόσμο. Πραγματοποιήθηκε η έκθεση αυτή, στην Εθνική Πινακοθήκη της Βικτώριας, στη Μελβούρνη, Αυστραλία. (National Gallery of Victoria, 2017)

- 7) *Two Stolen Paintings Back in the Museum: Van Gogh Returns. (Δύο Κλεμμένες Ζωγραφιές πίσω στο Μουσείο: Ο Van Gogh επιστρέφει)*. Από 22 Μαρτίου 2017 έως 14 Μαΐου 2017. Στις 30 Σεπτεμβρίου 2016 το Μουσείο Van Gogh ανακοίνωσε ότι ανακτήθηκαν δύο έργα ζωγραφικής του Van Gogh που είχαν κλαπεί, στην περιοχή της Νάπολης της Ιταλίας. Αφορούσε τους δύο πίνακες που κλέφτηκαν από το Μουσείο Βαν Γκογκ το 2002. Οι κλεμμένοι πίνακες ανακτήθηκαν κατά τη διάρκεια μιας μαζικής, συνεχιζόμενης έρευνας που ανέθεσε η ιταλική εισαγγελία, η οποία διεξήχθη από μια εξειδικευμένη ομάδα της Guardia di Finanza, την ομάδα που διερεύνει το οργανωμένο έγκλημα. Η ιστορική αξία των έργων ζωγραφικής για την συλλογή είναι τεράστια. Το *Seascape στο Scheveningen* είναι ο μοναδικός πίνακας της συλλογής Μουσείων που χρονολογείται από την εποχή του Van Gogh στη Χάγη (1881-1883). Είναι ένα από τα μοναδικά δύο θαλάσσια τοπία που ζωγράφισε κατά τη διάρκεια των χρόνων του στις Κάτω Χώρες και είναι ένα εντυπωσιακό παράδειγμα του πρώιμου ζωγραφικού στυλ του Van Gogh, που δείχνει ήδη τον ιδιαίτερο ατομικό του χαρακτήρα. Μετά από την έκθεσή τους, οι πίνακες αποκαταστάθηκαν. Η έκθεση πραγματοποιήθηκε στο Μουσείο Van Gogh, στο Άμστερνταμ, Ολλανδία.
- 8) *The Early Van Gogh. (Ο Πρώην Van Gogh)*. Από 24 Σεπτεμβρίου 2016 έως 9 Απριλίου 2017. Πάνω από 120 έργα από την περίοδο 1880-1885 από την εκτεταμένη συλλογή Van Gogh στο Μουσείο. Δόθηκε έμφαση στα σχέδια του Van Gogh. Κυρίως αυτά που δείχνουν πώς αγωνίστηκε να κυριαρχήσει την τεχνική και να απεικονίσει όγκο και κίνηση στα στοιχεία του. Επιπλέον, επεδίωξε να απεικονίσει την ίδια τη «ζωή» και επικέντρωσε την προσοχή του στους ανθρώπους που έπρεπε να εργαστούν σκληρά για τη ζωή τους. Τα έργα σχολιάζονταν από τον ίδιο τον Βαν Γκογκ, με αποσπάσματα από τις επιστολές του. Στο Μουσείο Kröller Müller, Οττερλό, στην Ολλανδία. (Kroller-Muller Museum, 2016)
- 9) *Munch: Van Gogh*. Από 9 Μαΐου 2015 έως 6 Σεπτεμβρίου 2015. Δόθηκε έμφαση στις παραλλαγές μεταξύ δύο εικονικών καλλιτεχνών. Τα οράματά τους για τη ζωή και την τέχνη συνδέονται στενά, παρά το γεγονός ότι ποτέ δεν συναντήθηκαν. Το έργο τους είναι πολύχρωμο, έντονο, εκφραστικό και ριζοσπαστικό. Η ζωή τους είναι εντυπωσιακά παρόμοια με πολλούς τρόπους. Για πρώτη φορά, η έκθεση μελέτησε λεπτομερώς τις ομοιότητες μεταξύ των δύο καλλιτεχνών. Ανάμεσα σε περισσότερα από 100 έργα τέχνης, υπήρχαν διάφορα εικονικά αριστουργήματα και σπάνια δανεισμένα έργα, όπως *The Scream* και η *Madonna* από τον Edvard Munch και η *Starry Night over the Rhone* και ο *Patience Escalier* («ο αγρότης») του Vincent van Gogh. Στο Μουσείο Munch, στο Όσλο, Νορβηγία.
- 10) *Munch: Van Gogh*. Από 25 Σεπτεμβρίου 2015 έως 7 Ιανουαρίου 2016. Η ίδια έκθεση φιλοξενήθηκε στο Μουσείο Van Gogh, στο Άμστερνταμ της Ολλανδίας. (Van Gogh Museum, 2015)
- 11) *Van Gogh: Irises and Roses. (Van Gogh: Ίριδες και Τριαντάφυλλα)*. Από 12 Μαΐου 2015 έως 16 Αυγούστου 2015. Η έκθεση συγκέντρωσε για πρώτη φορά το κουαρτέτο

των πινάκων με ζωγραφίες λουλουδιών. Δύο πίνακες με ζωγραφισμένες ίριδες και δύο πίνακες με ζωγραφισμένα τριαντάφυλλα, σε αντίθεση με τα σχήματα και τα σχέδια χρωμάτων που έκανε ο Van Gogh, το απόγευμα πριν από την αποχώρησή του από το άσυλο, στο Saint-Rémy. Σε αυτά, προσπάθησε να μεταδώσει μια ήρεμη, αδιάκοπη αίσθηση. Σχεδιάστηκε σαν μια σειρά ή σύνολο με την ηλιόλουστη διακόσμηση που ζωγράφιζε ωρύτερα στην Αρλ και περιλάμβανε τις *Ιριδες* από το Μουσείο Βαν Γκογκ του Άμστερνταμ και τα *Τριαντάφυλλα* από την Εθνική Πινακοθήκη της Ουάσινγκτον. Η έκθεση παρουσιάστηκε στο Μητροπολιτικό Μουσείο Τέχνης, στη Νέα Υόρκη, ΗΠΑ. (Metropolitan Museum of Art, 2015)

- 12) *Francis Bacon and the Masters. (Ο Φράνσις Μπέικον και οι Δάσκαλοι)*. Από 18 Απριλίου 2015 έως 26 Ιουλίου 2015. Αποτέλεσαν το αποκορύφωμα των εορτασμών που σηματοδότησαν τη 250η επέτειο του κρατικού μουσείου Ερμιτάζ, η Αγία Πετρούπολη συμπίπτει με το Έτος Πολιτισμού Βρετανίας / Ρωσίας στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η έκθεση, αποτέλεσμα τετραετούς σχεδιασμού, ήταν μια ιστορική συνεργασία μεταξύ του Sainsbury Center και του State Hermitage Museum και είναι η πρώτη σε συνεχή σχέση. Τα αριστουργήματα που δανείστηκαν από το Ερμιτάζ, περιλάμβαναν έργα από καλλιτέχνες όπως οι: Rembrandt, Μιχαήλ Άγγελος, Picasso, Van Gogh, Matisse και άλλοι. Πολλά από αυτά τα έργα δεν έχουν παρουσιαστεί ποτέ στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η έκθεση εξέτασε την εμμονή του Μπέικον με την τέχνη του παρελθόντος, εξετάζοντας πώς συνέχιζε να ασχολείται με το έργο των πλοιάρχων όπως ο Μιχαήλ Άγγελος και ο Degas καθώς και οι τυποποιημένες μορφές αρχαίων ελληνικών και ρωμαϊκών έργων. Στο Sainsbury Κέντρο για Εικαστικές Τέχνες, Νόριτς, Ηνωμένο Βασίλειο. (Sainsbury Centre for Visual Arts, 2015)
- 13) *Van Gogh, Manet, Matisse. The Art of the Flower. (Van Gogh, Manet και Matisse. Η Τέχνη του Λουλουδιού)*. Από 21 Μαρτίου 2015 έως 21 Ιουνίου 2015. Η έκθεση διερεύνησε την έμπνευση του νέου πνεύματος και το νόημα στο παραδοσιακό είδος της ζωγραφικής της ανθισμένης νεκράς φύσης στη Γαλλία του 19ου αιώνα, ακόμη και όταν η έλευση του μοντερνισμού μετασηματίζει ριζικά τον κόσμο της τέχνης. Διέθετε πάνω από 60 ζωγραφίες λουλουδιών από περισσότερους από 30 καλλιτέχνες, συμπεριλαμβανομένων πολύ γνωστών ζωγράφων. Στο Μουσείο Καλών Τεχνών Βιρτζίνια, Ρίτςμοντ, στις ΗΠΑ. (Virginia Museum of Fine Arts, 2015)
- 14) *Visiting Van Gogh: Still Life, Basket of Apples. (Επισκέψεις στο Van Gogh: Νεκρή Φύση, Κανάθι με μήλα)*. Από 14 Μαρτίου 2015 έως 6 Ιουλίου 2015. Στο Μουσείο Τέχνης Carnegie, Πίτσμπουργκ, Πενσυλβανία, στις ΗΠΑ.
- 15) *Van Gogh to Rothko: Masterpieces from the Albright-Knox Art Gallery. (Van Gogh στον Rothko: Αριστουργήματα από την Γκαλερί Τέχνης Albright-Knox)*. Από 21 Φεβρουαρίου 2015 έως 1 Ιουνίου 2015. Συγκεντρώθηκαν 76 έργα τέχνης από 73 καλλιτέχνες από τα τέλη του 19^{ου} αιώνα μέχρι σήμερα. Η έκθεση περιλάμβανε αριστουργήματα από τους: Vincent Van Gogh, Pablo Picasso, Salvador Dali, Frida Kahlo και Mark Rothko. Ο Van Gogh και ο Rothko ανακάλυψαν την ιστορία της πρωτοποριακής τέχνης από το τέλος του 19^{ου} αιώνα, από το Modernism μέσω του Abstract Expressionism και της Pop Art στα τέλη της δεκαετίας 1950 και αρχές 1960. Ο Van Gogh και ο Rothko μελέτησαν επίσης ιδέες που συνέβαλαν στην ανάπτυξη κινημάτων τέχνης όπως ο κυβισμός, ο σουρεαλισμός, η ποπ τέχνη και ο μιμιμαλισμός. Στο Μουσείο Αμερικανικής Τέχνης Crystal Bridges, Bentonville, Αρκάνσας, ΗΠΑ. (Crystal Bridges Museum of American Art, 2017)
- 16) *Cezanne and the Modern: Masterpieces of European Art from the Pearlman Collection. (Cezanne και το Σύγχρονο: Αριστουργήματα της Ευρωπαϊκής Τέχνης από τη Συλλογή Pearlman)*. Από 13 Μαρτίου 2014 έως 22 Ιουνίου 2014. Στο Μουσείο

- Ashmolean, Οξφόρδη, Αγγλία. Δεύτερη Έκθεση: Από 7 Φεβρουαρίου 2015 έως 18 Μαΐου 2015. Στην Πινακοθήκη Βανκούβερ, στον Καναδά.
- 17) *Masterpieces from the Kunsthau Zurich*. (Αριστουργήματα από το Μουσείο Τέχνης στη Ζυρίχη). Από τις 31 Ιανουαρίου 2015 έως 10 Μαΐου 2015. Στο Μουσείο πόλης Kobe, Κόμπε, Ιαπωνία.
- 18) *Van Gogh au Borinage*. (Ο Van Gogh στη Μπορίνια). Από 25 Ιανουαρίου 2015 έως 17 Μαΐου 2015. Ενώ ήταν στην περιοχή εξόρυξης άνθρακα Βαλλονίας της Μπορίνιας, από το Δεκέμβριο του 1878 έως τον Οκτώβριο του 1880, ο Vincent van Gogh εγκατέλειψε την καριέρα του ως ιεροκήρυκας και αποφάσισε να γίνει καλλιτέχνης. Αυτή η έκθεση ταξίδεψε τους θεατές σε αυτή την κρίσιμη περίοδο, κατά την οποία οι καλλιτεχνικές ιδέες που ανέπτυξε έθεσαν σε μεγάλο βαθμό την πορεία του έργου του. Με 70 περίπου ζωγραφίες, σχέδια και επιστολές από τον Van Gogh, η έκθεση η οποία περιλαμβάνει και πάνω από 20 έργα που ο καλλιτέχνης αντέγραψε ή επηρέασε το έργο του, απεικονίζει όμορφα τις διάφορες πηγές της έμπνευσης. Ο στόχος δεν ήταν μόνο να δώσει μια εικόνα για τις αρχές της καλλιτεχνικής σταδιοδρομίας του Van Gogh αλλά και να απεικονίσει τις συνθήκες διαβίωσης στη Μπορίνια του Βελγίου, εκείνη την εποχή. Η έκθεση έγινε στο Beaux-Arts Mons (Καλές Τέχνες του Mons), στο Βέλγιο. (Beaux-Arts Mons, 2015)
- 19) *Tutankhamen, Caravaggio, Van Gogh: Evenings and Nights from Egypt to the 1900s*. (Tutankhamen, Caravaggio, Van Gogh: Βραδιές και Νύχτες από την Αίγυπτο μέχρι το 1900). Από 24 Δεκεμβρίου 2014 έως 8 Μαρτίου 2015. Ένα χιλιετές ταξίδι, που ξεκινά κατά μήκος του Νείλου, στην κοιλιά των Πυραμίδων, να συνεχίσει ανάμεσα στους μεγάλους ζωγράφους που από τον 15^ο αιώνα μέχρι τον 19^ο αιώνα. Γύρω στα 115 έργα, που προέρχονταν από 30 μουσεία και συλλογές από όλο τον κόσμο, συχνά μακριά, όπως το Μουσείο Καλών Τεχνών της Βοστώνης, που εμπλούτισε το πρώτο από τα έξι τμήματα της έκθεσης. Η έκθεση παρουσιάστηκε στη Βασιλική Palladiana, Vicenza, Ιταλία. (Abano, 2018)
- 20) *From Goltzius to Van Gogh. Drawings and Paintings from the P. And N. De Boer Foundation*. (Από τον Goltzius μέχρι τον Van Gogh. Σχέδια και πίνακες ζωγραφικής από το Ίδρυμα P. και N. De Boer). Από 13 Δεκεμβρίου 2014 έως 8 Μαρτίου 2015. Στο Υψηλό Μουσείο Τέχνης, Ατλάντα, ΗΠΑ.
- 21) *Faces of Impressionism: Portraits from the Musee d'Orsey*. (Πρόσωπα του Ιμπρεσιονισμού: Πορτρέτα από το Μουσείο Ορσέι). Από 19 Οκτωβρίου 2014 έως 25 Ιανουαρίου 2015. Στο Μουσείο Τέχνης Kimball, Φορτ Γουόρθ, Τέξας, ΗΠΑ.
- 22) *Van Gogh: The Man and the Earth*. (Van Gogh: Ο Άνθρωπος και η Γη). Από 18 Οκτωβρίου 2014 έως 8 Μαρτίου 2015. Στο Palazzo Reale, Μιλάνο Ιταλία.
- 23) *From Van Gogh to Kandinsky: Expressionism in Germany and France 1900-1914*. (Από τον Van Gogh στον Kandinsky: Εξπρεσιονισμός στη Γερμανία και Γαλλία 1900-1914). Από 11 Οκτωβρίου 2014 έως 25 Ιανουαρίου 2015. Στο Μουσείο Καλών Τεχνών του Μόντρεαλ, στον Καναδά.
- 24) *Japanese Inspirations: Monet, Gauguin, Van Gogh*. (Ιαπωνικές Εμπνεύσεις: Monet, Gauguin, Van Gogh). Από 27 Σεπτεμβρίου 2014 έως 18 Ιανουαρίου 2015. Στο Μουσείο Folkwang, Έσσεν, Γερμανία.
- 25) *Manet, Cezanne, Van Gogh. From Around the World at Home*. (Manet, Cezanne, Van Gogh. Από τον Κόσμο στο Σπίτι). Από 26 Σεπτεμβρίου 2014 έως 18 Ιανουαρίου 2015. Στο Kunsthalle Mannheim, Μάνχαϊμ, Γερμανία.
- 26) *Intimate Impressionism from the National Gallery of Art*. (Ο οικείος Ιμπρεσιονισμός της Εθνικής Πινακοθήκης Τέχνης). Από 3 Σεπτεμβρίου 2014 έως 4 Ιανουαρίου 2015. Στο Μουσείο Τέχνης McNay, Σαν Αντόνιο, ΗΠΑ.

- 27) *Friction of Ideas: Gauguin, Van Gogh, Bernard*. (Τριβή των Ιδεών: Gauguin, Van Gogh, Bernard). Από 7 Φεβρουαρίου 2013 έως 22 Ιουνίου 2013. Στο Ordrupgaard, Charlottenlund, στη Δανία. Δεύτερη Έκθεση: Από 19 Ιουλίου 2014 έως 19 Οκτωβρίου 2014. Στο Goteborgs KonstMuseum, Γκέτεμποργκ, Σουηδία.
- 28) *Special Exhibition: Van Gogh's "Sunflowers"*. (Ειδική Έκθεση: Τα "Ηλιοτρόπια" του Van Gogh). Από 15 Ιουλίου 2014 έως 31 Αυγούστου 2014. Στο Μουσείο Τέχνης Miyagi, Σεντάι, Ιαπωνία.
- 29) *Horison Jawlensky. In the Footsteps of Van Gogh, Matisse, Gauguin*. (Ο Horizon Jawlensky. Στα βήματα του Van Gogh, Matisse, Gauguin). Από 21 Ιουνίου 2014 έως 19 Οκτωβρίου 2014. Στο Kunsthalle Emden, Έμντεν, Γερμανία.
- 30) *Face to Face: The Neo-Impressionist Promotion, 1886-1904*. (Πρόσωπο προς Πρόσωπο: Η Νέο-Ιμπρεσιονιστική Προβολή, 1886-1904). Από 15 Ιουνίου 2014 έως 7 Σεπτεμβρίου 2014. Στο Μουσείο Τέχνης Ινδιανάπολη, ΗΠΑ.
- 31) *Expressionism in Germany and France: From Van Gogh to Kandinsky*. (Εξπρεσιονισμός στη Γερμανία και τη Γαλλία: Από τον Van Gogh έως τον Kandinsky). Από 8 Ιουνίου 2014 έως 30 Σεπτεμβρίου 2014. Στο Μουσείο Τέχνης του Λος Άντζελες, Καλιφόρνια, ΗΠΑ.
- 32) *Beyond Impressionism: The Birth of Modern Art*. (Πέρα από τον Ιμπρεσιονισμό: Η Γέννηση της Σύγχρονης Τέχνης). Από 3 Μαΐου 2014 έως 31 Αυγούστου 2014. Στο Εθνικό Μουσείο της Κορέας, Σεούλ, Κορέα.
- 33) *Intimate Impressionism from the National Gallery of Art*. (Ο Προσωπικός Ιμπρεσιονισμός από την Εθνική Πινακοθήκη Τέχνης). Από 29 Μαρτίου 2014 έως 3 Αυγούστου 2014. Στο Μουσείο Καλών Τεχνών Λεγεόνας Καλών Τεχνών του Σαν Φρανσίσκο, Καλιφόρνια, ΗΠΑ.
- 34) *Van Gogh Repetitions*. (Επαναλήψεις του Van Gogh). Από 2 Μαρτίου 2014 έως 26 Μαΐου 2014. Στο Μουσείο Τέχνης του Κλήβελαντ, Οχάιο, ΗΠΑ.
- 35) *The Sunflowers*. (Τα Ηλιοτρόπια). Από 26 Ιανουαρίου 2014 έως 27 Απριλίου 2014. Οι επισκέπτες είχαν την ευκαιρία να θαυμάσουν και να συγκρίνουν δυο από τους πέντε πίνακες από την σειρά με τα Ηλιοτρόπια. Ο ένας πίνακας από την Εθνική Πινακοθήκη και ο άλλος από το Μουσείο Van Gogh στο Άμστερνταμ. Η σειρά χρονολογείται από το 1888, όπου ο Van Gogh βρισκόταν στη Νότια Γαλλία περιμένοντας τον φίλο του Gauguin, ζωγράφισε τα Ηλιοτρόπια για την κρεβατοκάμαρα του φίλου του. Συμβόλιζαν τη φιλία και το καλωσόρισμα, καθώς και την υποταγή του στον καλλιτεχνικό ηγέτη του. Η έκθεση περιλάμβανε και επιστημονικές έρευνες για το πώς ζωγράφισε τα ηλιοτρόπια και με τι υλικά, δίνοντας μια βαθύτερη κατανόηση της σημασίας και της δημιουργίας των έργων αυτών. Παρουσιάστηκε η έκθεση στην Εθνική Πινακοθήκη του Λονδίνου, στην Αγγλία.
- 36) *Vincent Van Gogh/Antonin Artaud. The Man Suicided by Society*. (Vincent Van Gogh/Antonin Artaud. Ο άνθρωπος Αυτοκτονήθηκε από την Κοινωνία.). Από 11 Μαρτίου 2014 έως 6 Ιουλίου 2014. Στο Musee d'Orsey, Παρίσι, Γαλλία.
- 37) *Courbet, Van Gogh, Monet, Leger. From Naturalist Landscape to the Avant-Gardes in the Carmen Thyssen Collection*. (Courbet, Van Gogh, Monet, Leger. Από το φυσικό τοπίο στους πρωτοπόρους της Συλλογής Carmen Thyssen). Από 4 Οκτωβρίου 2013 έως 20 Απριλίου 2014. Στο Μουσείο Thyssen, στη Μάλαγα.
- 38) *Van Gogh Repetitions*. (Επαναλήψεις του Van Gogh). Από 12 Μαρτίου 2013 έως 26 Ιανουαρίου 2014. Από τη Συλλογή Phillips, Ουάσιγκτον, ΗΠΑ.
- 39) *Divisionism from Van Gogh and Seurat to Mondrian*. (Τμήμα από τον Van Gogh και τον Seurat στο Mondrian). Από 4 Οκτωβρίου 2013 έως 23 Δεκεμβρίου 2013. Στο Εθνικό Κέντρο Τέχνης, Τόκιο, Ιαπωνία.

- 40) *Van Gogh in Paris. (Ο Van Gogh στο Παρίσι)*. Από 2 Απριλίου 2013 έως 19 Μαΐου 2013. Στο Δημοτικό Μουσείο Τέχνης του Κιότο, Ιαπωνία. Δεύτερη Έκθεση: Από 26 Μαΐου 2013 έως 15 Ιουλίου 2013. Στο Μουσείο Τέχνης Μιγιαγί, Σεντάι, Ιαπωνία. Τρίτη Έκθεση: Από 26 Σεπτεμβρίου 2013 έως 29 Νοεμβρίου 2013. Στο Eykyn Maclean, Λονδίνο, Αγγλία.
- 41) *Van Gogh, Dali & Beyond. (Van Gogh, Dali και Αργότερα)*. Από 22 Ιουνίου 2013 έως 2 Δεκεμβρίου 2013. Στο Μουσείο des Beaux-Arts, Μασσαλία, Γαλλία.
- 42) *From Van Gogh to Bonnard. (Από τον Van Gogh στον Bonnard)*. Από 13 Ιουνίου 2013 έως 13 Οκτωβρίου 2013. Στη Νέα Πινακοθήκη, Μόναχο, Γερμανία.
- 43) *Van Gogh at Work. (Ο Van Gogh στην Εργασία)*. Από 1 Μαΐου 2013 έως 12 Ιανουαρίου 2014. Στο Μουσείο Van Gogh, Άμστερνταμ, Ολλανδία.
- 44) *Van Gogh in Paris: New Perspectives. (Ο Van Gogh στο Παρίσι: Νέες Προοπτικές)*. Από 22 Ιουλίου 2013 έως 23 Σεπτεμβρίου 2013. Στο Νομαρχιακό Μουσείο Χιροσίμα, στην Ιαπωνία.
- 45) *Vincent is Back. Part II: Land of Light. (Ο Vincent είναι πίσω. Μέρος II: Χώρος Φωτός)*. Από 6 Απριλίου 2013 έως 22 Απριλίου 2013. Στο Μουσείο Kröller-Müller, Otterlo, Ολλανδία.
- 46) *A Real Van Gogh? An Unsolved Art World Mystery. (Ένα Πραγματικό Van Gogh? Ένα μυστηριώδες Παγκόσμιο Τέχνασμα της Τέχνης)*. Από 13 Απριλίου 2013 έως 25 Αυγούστου 2013. Στο Μουσείο Τέχνης Νεβάδα, Ρίνο, Νεβάδα, ΗΠΑ.
- 47) *Guest of Honor: Van Gogh's Bedroom in Arles. (Επίτιμος Καλεσμένος: Το Υπνοδωμάτιο του Van Gogh στην Άρλ)*. Από 19 Φεβρουαρίου 2013 έως 28 Μαΐου 2013. Στο Ινστιτούτο Ντιτρόιτ, Μίσιγκαν, ΗΠΑ.
- 48) *Impression and Open-Air Painting from Corot to Van Gogh. (Εντύπωση και Υπαίθρια Ζωγραφική από τον Corot έως τον Van Gogh)*. Από 5 Φεβρουαρίου 2013 έως 12 Μαΐου 2013. Στο Μουσείο Thyssen-Bornemisza, Μαδρίτη, Ισπανία.
- 49) *Van Gogh's Drawings: Masterpieces from the Van Gogh Museum. (Σχέδια του Van Gogh: Αριστουργήματα από το Μουσείο Van Gogh)*. Από 15 Μαρτίου 2013 έως 24 Μαρτίου 2013. Στο Εκθεσιακό και Συνεδριακό Κέντρο Μάαστριχτ, Ολλανδία.
- 50) *Vincent is Back. Part I: Native Soil. (Ο Vincent είναι πίσω. Μέρος I: Φυσικό Έδαφος)*. Από 24 Νοεμβρίου 2012 έως 1 Απριλίου 2013. Στο Μουσείο Kröller-Müller, Otterlo, Ολλανδία.
- 51) *Van Gogh in Paris: A dialogue with Modernism. (Ο Van Gogh στο Παρίσι: Ένας διάλογος με τον Μοντερνισμό)*. Από 7 Νοεμβρίου 2012 έως 24 Μαρτίου 2013. Στο Μουσείο Τέχνης Hangaram, Σεούλ Κέντρο Τεχνών, Σεούλ, Κορέα.
- 52) *Dreaming of Japan. (Όνειρο για την Ιαπωνία)*. Από 3 Οκτωβρίου 2012 έως 17 Μαρτίου 2013. Στην Πινακοθήκη του Παρισιού, Παρίσι, Γαλλία.
- 53) *Van Gogh's Self-Portrait. (Η αυτοπροσωπογραφία του Van Gogh)*. Από 7 Δεκεμβρίου 2012 έως 4 Μαρτίου 2013. Στο Norton Simon Μουσείο, ΗΠΑ.
- 54) *Vincent Van Gogh's Portrait of a Peasant (Patience Escalier, 1888). (Το Πορτρέτο ενός Αγρότη του Vincent Van Gogh (Patience Escalier), 1888)*. Από 30 Οκτωβρίου 2012 έως 20 Ιανουαρίου 2013. Από τη Συλλογή Frick, στη Νέα Υόρκη, ΗΠΑ.
- 55) *Becoming Van Gogh. (Γίνε ο Van Gogh)*. Από 21 Οκτωβρίου 2012 έως 20 Ιανουαρίου 2013. Στο Μουσείο Τέχνης Denver, στις ΗΠΑ.
- 56) *Gauguin - Van Gogh, Painters of Colour. (Gauguin – Van Gogh, Ζωγράφοι του Χρώματος)*. Από 30 Μαρτίου 2012 έως 6 Ιανουαρίου 2013. Στο Κέντρο Τεχνών Les Baux-de-Provence, στη Γαλλία.
- 57) *Van Gogh to Kandinsky – Symbolist Landscape in Europe 1880-1910. (Van Gogh στο Kandinsky – Σύμβολο Τοπίου στην Ευρώπη 1880-1910)*. Από 14 Ιουλίου 2012 έως 14 Οκτωβρίου 2012. Στις Εθνικές Γκαλερί της Σκωτίας, Ηνωμένο Βασίλειο.

- 58) *Van Gogh Alive. (Van Gogh Ζωντανός)*. Τον Οκτώβριο του 2012. Στο Μοντέρνο Sanatlar, Άγκυρα, Τουρκία.
- 59) *Van Gogh Up Close. (Van Gogh Κοντά)*. Από 25 Μαΐου 2012 έως 3 Σεπτεμβρίου 2012. Στην Εθνική Πινακοθήκη του Καναδά, Οτάβα, Καναδάς.
- 60) *Beauty in Abundance. (Ομορφιά σε Αφθονία)*. Από 2 Φεβρουαρίου 2012 έως 15 Σεπτεμβρίου 2012. Στο Μουσείο Van Gogh στο Άμστερνταμ, Ολλανδία.
- 61) *Van Gogh's Studio Practice: Canvases Re-Used. (Το Στούντιο Πρακτικής του Van Gogh: Οι Καμβάδες Ξαναχρησιμοποιούνται)*. Από 10 Ιουνίου 2011 έως 23 Σεπτεμβρίου 2012. Στο Μουσείο Van Gogh στο Άμστερνταμ, Ολλανδία.
- 62) *Van Gogh, Gauguin, Cezanne and Beyond: Post-Impressionist Masterpieces from Musee d'Orsay. (Van Gogh, Gauguin, Cezanne και Αργότερα: Μετα-Ιμπρεσιονιστικά Αριστουργήματα από το Μουσείο d'Orsay)*. Από 25 Σεπτεμβρίου 2010 έως 18 Ιανουαρίου 2011. Στα De Young Μουσεία Καλών Τεχνών του Σαν Φρανσίσκο, ΗΠΑ.
- 63) *Van Gogh: The Adventure of Becoming an Artist. (Van Gogh: Η Περιπέτεια του να γίνει Καλλιτέχνης)*. Από 1 Οκτωβρίου 2010 έως 20 Δεκεμβρίου 2010. Στο Εθνικό Κέντρο Τέχνης, Τόκιο, Ιαπωνία.
- 64) *The Real Van Gogh: The Artist and His Letters. (Ο Πραγματικός Van Gogh: Ο Καλλιτέχνης και τα Γράμματά του)*. Από 23 Ιανουαρίου 2010 έως 18 Απριλίου 2010. Στη Βασιλική Ακαδημία των Τεχνών, Λονδίνο, Αγγλία.
- 65) *Van Gogh's Letters. (Οι Επιστολές του Van Gogh)*. Από 9 Οκτωβρίου 2009 έως 3 Ιανουαρίου 2010. Στο Μουσείο Van Gogh στο Άμστερνταμ, Ολλανδία.
- 66) *Van Gogh and the Colours of the Night. (Van Gogh και τα Χρώματα της Νύχτας)*. Καθ' όλη τη διάρκεια της καριέρας του, ο Vincent van Gogh επιχείρησε το παράδοξο καθήκον να αντιπροσωπεύει τη νύχτα με το φως. Η διαδικασία του ακολούθησε την τάση που έκαναν οι ιμπρεσιονιστές να μεταφράζουν εικαστικά εφέ με διάφορους χρωματικούς συνδυασμούς. Ταυτόχρονα, η ανησυχία αυτή ενοφθαλμίστηκε στην επιθυμία του Βαν Γκογκ να συνεφέρει το οπτικό και το μεταφορικό για να παράγει φρέσκα και βαθιά πρωτότυπα έργα τέχνης. Αυτή η έκθεση παρουσίασε μια νέα αντίληψη για τις απεικονίσεις του Van Gogh για νυχτερινά τοπία, εσωτερικές σκηνές, και τις επιδράσεις αερίου και φυσικού φωτός στο περιβάλλον τους. Αντιπροσωπεύοντας όλες τις περιόδους της καριέρας του καλλιτέχνη, η έκθεση περιλάμβανε πάνω από δύο δωδεκάδες έργα εξαιρετικής ποιότητας - πολλά από τα οποία δεν είχαν προβληθεί ποτέ μαζί, παρόλο που ήταν σαφώς αντιληπτά μεταξύ τους. Από 21 Σεπτεμβρίου 2008 έως 5 Ιανουαρίου 2009. Στο Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης της Νέας Υόρκης, ΗΠΑ. Η δεύτερη έκθεση προβλήθηκε στο Μουσείο Van Gogh στο Άμστερνταμ, στην Ολλανδία, στις 13 Φεβρουαρίου έως τις 7 Ιουνίου 2009.
- 67) *Van Gogh to Mondrian: Modern Art from the Kröller-Müller Museum. (Van Gogh σε Mondrian: Σύγχρονη Τέχνη από το Kröller-Müller Μουσείο)*. Από 29 Μαΐου 2004 έως 12 Σεπτεμβρίου 2004. Στο Μουσείο Τέχνης της Σιάτλ, Ουάσιγκτον, ΗΠΑ.
- 68) *Van Gogh and Gauguin: The Studio of the South. (Van Gogh και Gauguin: Το Στούντιο του Νότου)*. Από 22 Σεπτεμβρίου 2001 έως 13 Ιανουαρίου 2002. Στο Ινστιτούτο Τέχνης του Σικάγου, Ιλινόις, ΗΠΑ.
- 69) *The Irises of Vincent. (Οι Ίριδες του Vincent)*. Από 19 Ιανουαρίου έως 21 Μαρτίου 1999. Στο Μουσείο J. Paul Getty του Getty Center, Λος Άντζελες, ΗΠΑ.
- 70) *Irises and Five Masterpieces. (Ίριδες και Πέντε Αριστουργήματα)*. Από 29 Ιουνίου έως 9 Ιουλίου 1989. Στην Εθνική Πινακοθήκη Αυστραλίας, Καμπέρα, Αυστραλία. Από 14 Ιουλίου έως 23 Ιουλίου 1989. Στην Πινακοθήκη της Νέας Νότιας Ουαλίας, Σίντνεϊ, Αυστραλία. Από 28 Ιουλίου έως 6 Αυγούστου 1989. Στη Γκαλερί τέχνης Queensland, Νότια Μπρίσμπεϊν, Κουήνσλαντ, Αυστραλία. Από 11 Αυγούστου έως 20 Αυγούστου 1989. Στην Εθνική Πινακοθήκη Βικτώριας, Μελβούρνη, Αυστραλία. Από 25

Αυγούστου έως 3 Σεπτεμβρίου 1989. Στην Πινακοθήκη της Δυτικής Αυστραλίας, Περθ, Αυστραλία.

- 71) *Van Gogh's Van Goghs. (To Van Gogh's Van Goghs)*. Από 4 Οκτωβρίου 1998 έως 3 Ιανουαρίου 1999. Στην Εθνική Πινακοθήκη της Ουάσιγκτον, ΗΠΑ.
- 72) *Van Gogh in Saint Remy and Auvers. (O Van Gogh στο Saint Remy και Auvers)*. Από 25 Νοεμβρίου 1986 έως 22 Μαρτίου 1997. Στο Μητροπολιτικό Μουσείο Τέχνης, Νέα Υόρκη, ΗΠΑ.
- 73) *Van Gogh in Arles. (O Van Gogh στην Άρλ)*. Το 1984, στο Μητροπολιτικό Μουσείο Τέχνης, Νέα Υόρκη, ΗΠΑ. (Van Gogh Gallery, 2019)

Συνεργασίες με Εταιρείες

- 1) Στις 18 Φεβρουαρίου 2016, για να ξεκινήσει η τριετής συνεργασία μεταξύ της Heineken και του Μουσείου Van Gogh, δημιουργήθηκε ένα νέο μπουκάλι και ένα δώρο περιορισμένης έκδοσης: η Συλλογή Ηλίανθου. Χρησιμοποιώντας τη ναυαρχίδα της, το Heineken® ανέπτυξε ένα μοναδικά σχεδιασμένο σχεδιασμό μπουκαλιών, που παίρνει τη μορφή του πιο διάσημου αριστουργηματικού έργου του Van Gogh, *Sunflowers* (1889). Τα καινούρια μπουκάλια "Sunflower Collection" είναι διαθέσιμα για να τα αγοράσουν οι επισκέπτες στο εστιατόριο και το μπαρ του Μουσείου.
- 2) Στις 27 Ιουλίου 2018 η Vans και το Μουσείο Van Gogh, συνεργάστηκαν για να παρουσιάσουν μια συλλεκτικά σχεδιασμένη συλλογή Vans Classics και ένδυσης υψηλής ποιότητας, εμπνευσμένο από τον Van Gogh. Η συλλογή είναι διαθέσιμη σε όλο τον κόσμο από τις 3 Αυγούστου 2018. Η συλλογή του Μουσείου Vans x Van Gogh παίρνει την τέχνη του Βίνσεντ κυριολεκτικά «Off The Wall (Εκτός τοίχου)» Η κληρονομιά του μεταφέρεται στον κόσμο έξω από το μουσείο, για να απολαύσει ένα νέο κοινό. Κάθε κομμάτι της αρτιμαρισμένης συλλογής Vans x Van Gogh Μουσείο περιλαμβάνει ένα ειδικό καρτελάκι που αναδεικνύει ιστορικά γεγονότα πίσω από το επιλεγμένο έργο του Van Gogh. (Van Gogh Museum, 2019)

Συμμετοχές του Van Gogh σε Εκθέσεις

- 1) *Les XX*. Από 18 Ιανουαρίου 1890 έως 23 Φεβρουαρίου 1890, στις Βρυξέλλες. Η συμμετοχή στη έκθεση γινόταν μόνο με πρόσκληση. Η πρόσκληση του Van Gogh είχε ημερομηνία 15 Νοεμβρίου 1880, από τον Octava Maus. Ο Van Gogh παρουσίασε: *το Βάζο με Δεκαπέντε Ηλιοτρόπια, το Βάζο με Δώδεκα Ηλιοτρόπια, το Κισσός, το Ανθοφόρο Οπωρώνα, το Πεδίο Σιταριού, Ανατολή και το Κόκκινο Αμπέλι*. Στην έκθεση υπήρχε μια αναστάτωση λόγω ότι ο Henry de Groux δεν ήθελα να παρουσιάσει τα έργα του με τον Van Gogh. Στην έκθεση *Les XX*, ο Van Gogh πούλησε τον μοναδικό πίνακα εν ζωή, *το Κόκκινο Αμπέλι*, όπου αγοράστηκε από την Anna Boch, για 400 φράγκα.
- 2) *Societe des Artistes Independants. (Εταιρεία Ανεξάρτητων Καλλιτεχνών)*. Από 20 Μαρτίου 1890 έως 27 Απριλίου 1890. Στο Παρίσι, Γαλλία. Η Εταιρεία αυτή ιδρύθηκε για να υποστηρίξει συχνές εκθέσεις σύγχρονης τέχνης χωρίς χρηματική αμοιβή ή βραβεία. Ο Van Gogh συμμετείχε στην 6^η ετήσια εκδήλωση και παρουσίασε: *το The Cypress (το Κυπαρίσσι), Mountain Landscape (το Ορεινό Τοπίο) στην Προβηγκία, The Street (η Οδός) στο Saint Remy, The Alpilles (οι Άλπεις), Promenade (ο Περίπατος)*

στην Άρλ, *Mulberry Tree* (η Μουριά) το *Φθινόπωρο*, *Underwoods* (οι Θάμνοι), *Sunrise* (η Ανατολή) στην Προβηγκία, *Sunflowers* (τα Ηλιοτρόπια) και το *Olive Orchard* (ο Ελαιώνας) στην Προβηγκία. (TheVan Gogh Gallery)

4. ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΟΥ VAN GOGH.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Έξι εβδομάδες μετά το θάνατο του Vincent, ο Theo οργάνωσε μια μνημονιακή έκθεση του έργου του αδελφού του. Οι πολλές προσπάθειές του και οι αποτυχίες του σήμαιναν ότι η υγεία του τώρα τώρα επιδεινώνεται σταθερά. Λίγο μετά την έκθεση, παραιτήθηκε από το Boussod με άμεση ισχύ και αμέσως υπέστη σοβαρή νευρική βλάβη. Ο Theo έγινε δεκτός σε κλινική στην Ουτρέχτη, που πάσχει από σωματικά και διανοητικά συμπτώματα που σχετίζονται με τη σύφιλη. Πέθανε εκεί στα τέλη Ιανουαρίου 1891, μόλις μισό χρόνο μετά τον θάνατο του αδελφού του. Οι πίνακες του Vincent ήρθαν τώρα υπό τη φροντίδα της χήρας του Theo, Jo van Gogh-Bonger. Μετά το θάνατο του Theo, η χήρα του Jo μετακόμισε στην ολλανδική πόλη Bussum με το γιο του Vincent Willem, λαμβάνοντας τη συλλογή έργων τέχνης του Vincent και Theo μαζί της. Ανανέωσε το 1901 τον ζωγράφο Johan Cohen Gosschalk και η οικογένεια μετακόμισε στο Άμστερνταμ δύο χρόνια αργότερα. Η Jo προσπάθησε να αυξήσει την ευαισθητοποίηση του κοινού για τα έργα του Vincent με διάφορους τρόπους, συμπεριλαμβανομένων των δανείων για έκθεση σε μουσεία σε όλο τον κόσμο. Όλο και περισσότεροι αγοραστές εμφανίστηκαν για το έργο του Van Gogh και με την πάροδο του χρόνου αναγνωρίστηκε η φήμη του. Η Jo εν ζωή πούλησε 192 πίνακες ζωγραφικής του Van Gogh και 55 έργα σε χαρτί. Πολύ γνωστό πίνακα που πούλησε στην Εθνική Γκαλερί του Λονδίνου, ήταν τα *Δεκατέσσερα Ηλιοτρόπια σε Αγγείο*, μια “θυσία” για καλό σκοπό, ώστε να εξασφαλίσει ότι θα το έβλεπαν όσο το δυνατόν περισσότεροι άνθρωποι. Το 1914, η Jo δημοσίευσε την πρώτη έκδοση των επιστολών του Vincent στο Theo, και την ίδια χρονιά, ο Theo επανήλθε στο Auvers-sur-Oise, σε έναν τάφο μαζί με τον αδελφό του. Μετά το θάνατο της Jo το 1925, η συλλογή έργων τέχνης του Vincent και Theo πέρασε στο γιο της. Ο μηχανικός Vincent Willem van Gogh, ο οποίος δάνεισε τους πίνακες του θείου του στο Μουσείο Stedelijk στο Άμστερνταμ το 1930.

Το 1962, με τη συγκατάθεση του κράτους των Κάτω Χωρών, ο «Μηχανικός» ή αλλιώς Willem, μετέφερε τη συλλογή Van Gogh στο Ίδρυμα Vincent van Gogh. Σε αντάλλαγμα, το κράτος ανέλαβε τη δέσμευση να κατασκευάσει το Μουσείο Van Gogh και στη συνέχεια να εξασφαλίσει ότι η συλλογή θα είναι προσιτή σε όλους για πάντα. Έντεκα χρόνια αργότερα τα έργα μεταφέρθηκαν από το Μουσείο Stedelijk σε ένα ειδικά σχεδιασμένο κτίριο του Gerrit Rietveld. Η Βασίλισσα Juliana άνοιξε το Μουσείο Van Gogh στις 2 Ιουνίου 1973, από τότε έχει τραβήξει επισκέπτες από κάθε γωνιά του κόσμου. Πάνω από δυο εκατομμύρια άνθρωποι επισκέπτονται τώρα το μουσείο κάθε χρόνο.

ΚΤΙΡΙΟ

Το κεντρικό κτίριο του μουσείου στην οδό “Paulus Potterstraat”, σχεδιάστηκε από τον Gerrit Rietveld και άνοιξε το 1973. Εδώ το Μουσείο παρουσιάζει τη μόνιμη συλλογή με έργα του Vincent Van Gogh και των συγχρόνων του. Ο Kisho Kurokawa σχεδίασε την πτέρυγα της

έκθεσης το 1999. Στις 5 Σεπτεμβρίου του 2015 άνοιξε το νέο φουαγιέ εισόδου στο Museumplein. Ο αρχιτέκτονας Hans van Heeswijk πραγματοποίησε την κατασκευή γυαλιού σε συνεργασία με το Octatube. Η ανοιχτή και διαφανής είσοδος έχει κατασκευαστεί με τις πιο σύγχρονες τεχνικές κατασκευής γυαλιού. Η πρόσοψη αποτελείται από 650 τετραγωνικά μέτρα κρύου λυγισμένου γυαλιού, με 30 λεγόμενα «πτερύγια στέγης» - επίσης σε γυαλί και μέχρι 12 μέτρα μήκος - και 20 γυάλινες στήλες ύψους έως 9,4 μέτρα, όλα τοποθετημένα σε ένα φέρον δομή που περιέχει 65 τόνους χάλυβα. Η νέα δομή γυαλιού τοποθετείται ανάμεσα στο αρχικό κτίριο του μουσείου που σχεδιάστηκε από τον Gerrit Rietveld και στην πιο πρόσφατη πτέρυγα των προσωρινών εκθέσεων, παρέχοντας καλύτερη πρόσβαση και μεταξύ τους.

ΣΥΛΛΟΓΗ

Το Μουσείο του Van Gogh στεγάζει τη μεγαλύτερη συλλογή έργων τέχνης στον κόσμο από τον Vincent Van Gogh και κατέχει πάνω από 200 ζωγραφιές, 500 σχέδια και 700 γράμματα. Μέρος αυτής της συλλογής είναι τα παγκοσμίως διάσημα έργα ζωγραφικής του όπως είναι η Αυτοπροσωπογραφία με Ψάθινο Καπέλο, τα Ηλιοτρόπια, η Ανθισμένη Αμυγδαλιά, οι Πατατοφάγοι, οι Ίριδες σε Βάζο, το Υπνοδωμάτιο, το Κίτρινο Σπίτι, το Χωράφι από Σιτάρι με Κοράκια. Οι εκθέσεις είναι συνήθως θεματικές και χωρίζονται ανά δυο περιόδους Άνοιξη-Καλοκαίρι και Φθινόπωρο-Χειμώνα. Στην πτέρυγα Kurokawa γίνονται συχνές περιοδεύουσες εκθέσεις, κάποιες από τις οποίες είναι με τους Millet, Monet, Gauguin. Άλλες περιοδεύουσες εκθέσεις όπως Van Gogh και επιρροές σε άλλους καλλιτέχνες και το Van Gogh και Ιαπωνία, την Άνοιξη του 2018 με συμμετοχή και άλλων τριών Ιαπώνων, μόνο στην Ολλανδία. Καθώς ο Van Gogh επηρεάστηκε πολύ από την ιαπωνική τέχνη.

Η αίθουσα “Van Gogh Dreams” άνοιξε το Μάιο του 2108, δίνοντας στους επισκέπτες πιο έντονες αισθήσεις. Σαν να βρίσκονται μέσα στα όνειρα του Van Gogh.

Από 1 Μαρτίου έως 26 Μαΐου, περιοδεύουσα έκθεση με τη παγκοσμίου φήμης τέχνη του David Hockney (1937) που είναι πολύχρωμη και κολοσσιαία. Ο Hockney εμπνέεται από τη φύση, χρησιμοποιεί φωτεινά χρώματα και πειράματα με προοπτική. Ο Van Gogh ασχολήθηκε επίσης με αυτό. (Van Gogh Museum)

Εικόνα 35: MuseumPlein, The Area of the Museums, Personal File Photo 8/11/2018, Amsterdam

Εικόνα 36: The Building, Van Gogh Museum, Amsterdam

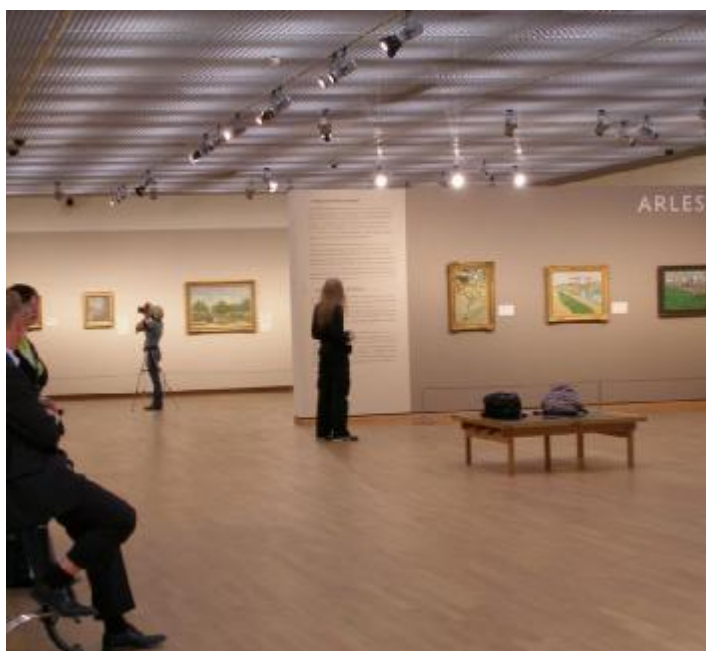
Εικόνα 37: The Building Entrance, External, Van Gogh Museum, Amsterdam

Εικόνα 38: The Exhibition Floors, Personal File Photo 8/11/2018, Van Gogh Museum, Amsterdam

Εικόνα 39: Van Gogh Dreams, Personal File Photo 8/11/2018, Van Gogh Museum, Amsterdam

Εικόνα 40: Van Gogh in Arles Exhibition Floor, Van Gogh Museum, Amsterdam

Εικόνα 41: Rural Life Exhibition Floor 1, Personal File Photo 8/11/2018, Van Gogh Museum, Amsterdam

Εικόνα 42: Periodic Exhibition Room, Personal Photo File 8/11/2018, Van Gogh Museum, Amsterdam

4.1. Μουσειολογική Αντίληψη

Το Προφίλ του Μουσείου: Το Van Gogh Μουσείο (VGM), φιλοξενεί τη μεγαλύτερη παγκοσμίως συλλογή του Van Gogh. Περιλαμβάνει πάνω από 200 ζωγραφιές, 500 σχέδια, σχεδόν όλα τα γράμματα, 800 συνολικά και υλικό αρχειοθέτησης σχετικά με τον καλλιτέχνη. Η συλλογή περιλαμβάνει έργα ζωγραφικής, σχέδια και αγάλματα από το 1840 έως το 1920 από τους φίλους και σύγχρονους του Van Gogh, που τον ενέπνευσαν και που εμπνεύστηκε. Επίσης φιλοξενεί μια μοναδικής διεθνώς αναγνωρίσιμη συλλογή εξαιρετικής εκτύπωσης τέχνης findi-siecle και τη συλλογή ιαπωνικών ukiyo-e ξυλογραφίες. Η έκθεση των έργων του Van Gogh είναι στημένη με χρονολογική σειρά, από τα εφηβικά του χρόνια μέχρι το θάνατό του και με αυτόν τον τρόπο θέλουν να μας πουν μια ιστορία και όχι μόνο να αναδείξουν τα πιο σημαντικά έργα του. Η κατευθυντήρια αρχή της μόνιμης συλλογής είναι να φωτίσει πολλές πτυχές του Van Gogh, τη ζωή και το έργο του, με ιδιαίτερη εστίαση στις μεθόδους εργασίας και στο καλλιτεχνικό πλαίσιο στο οποίο δημιουργήθηκε το έργο του. Κατά προσέγγιση μόλις το 30% της ολόκληρης συλλογής ζωγραφικής του Van Gogh εκτίθεται. Οι εργασίες σε χαρτί σπάνια εκτίθενται λόγω της ευαισθησίας τους στο φως. Η παρουσίαση συμπληρώνεται περαιτέρω από ψηφιακούς πόρους, διαθέσιμοι σε 11 γλώσσες, για παιδιά και ενήλικες. Η οργάνωση των εκθέσεων τόσο εντός του Μουσείου όσο και εκτός σε Μουσεία του εξωτερικού (Παρίσι, Λονδίνο, Νέα Υόρκη και Ιαπωνία), με δανεισμό γνήσιων ή αντίγραφων έργων τέχνης, αποτελεί σημαντικό στοιχείο δραστηριότητας του Μουσείου. Περιοδικές εκθέσεις στο εξωτερικό με έργα από τη συλλογή του Μουσείου, ενώ οργανώνονται στο DMC κάθε χρόνο δυο εκθέσεις τις περιόδους Φθινόπωρο/Χειμώνας και Άνοιξη/Καλοκαίρι. Πάνω από 100 διαφορετικές εθνικότητες επισκέπτονται το Μουσείο ημερησίως. Το 2017 ήταν το πιο επισκέψιμο Μουσείο των Κάτω Χωρών και ήταν ανάμεσα στα 18 πιο διάσημα Μουσεία Τέχνης στον κόσμο. Πάνω από 2 εκατομμύρια επισκέπτες το χρόνο, το 85% είναι από το εξωτερικό, ενώ έχει 12 εκατομμύρια οπαδούς στο διαδίκτυο. Η ηλεκτρονική έκδοση των εισιτηρίων επιτρέπει την βελτιστοποίηση της χωρητικότητας των επισκεπτών, ελαττώνοντας τις ουρές αναμονής και αυξάνοντας την επισκεψιμότητα, την ποιότητα της επίσκεψης και την εμπειρία του επισκέπτη. Το εισόδημα του Μουσείου προέρχεται κατά 50% από τους επισκέπτες του ετησίως, το 35% από τις εμπορικές δραστηριότητές του, τα εμπορεύματα, τις δωρεές, τις ευεργεσίες και τις χορηγίες και το 15% από την κρατική επιδότηση. Το VGM συνεργάζεται με Ολλανδικά και διεθνή Μουσεία που οργανώνουν εκθέσεις και έρευνες. Συνεργάζεται επίσης με Ολλανδικά και διεθνή ερευνητικά Ιδρύματα και Πανεπιστήμια. Διατηρεί καλές σχέσεις με πολυάριθμες Πρεσβείες, συμπεριλαμβανομένων της Κίνας και της Ιαπωνίας. Υπάρχει συνεργασία με νεαρά ταλέντα και συνεργασία με την Ολλανδική Φιλαρμονική Ορχήστρα και την Ολλανδική Εθνική Λυρική και Μπαλέτου. Με Κινηματογραφικές παραγωγές, με πρόσφατη ταινία “Loving Vincent.” Υπάρχει επίσης υπάρχει συνεργασία με Ολλανδούς σχεδιαστές, για την ανάπτυξη προϊόντων προς πώληση στα καταστήματα του Μουσείου.

Βασικές Αξίες: Το VGM είναι κορυφαίο, εξαιρετικό και εμπνευσμένο. Αυτές οι βασικές αξίες λειτουργούν ως ηθική πυξίδα και είναι στην καρδιά της εταιρικής κουλτούρας στο Μουσείο. Το VGM είναι πρωτοπόρος παίκτης στην παγκόσμια σκηνή όταν πρόκειται για τον Vincent Van Gogh. Το Μουσείο φιλοξενεί μια μοναδική συλλογή από έργα ζωγραφικής και εκτυπώσεις. Αυτή η συλλογή, που συμπληρώνεται από χρόνια επιστημονική έρευνα για το έργο του Van Gogh και του τους συγχρόνους του, προσφέρει μια ασύγκριτη ιδέα στη ζωή του Van Gogh, στο έργο και στο πλαίσιο και των δύο. Η μοναδική θέση του VGM μπορεί να ανιχνευθεί Γένεση: σύνδεσμος με την οικογένεια Van Gogh και το ρόλο του Μουσείου, έχει απονεμηθεί ως κληρονομιάς της κληρονομιάς του Vincent Van Gogh. Επιπλέον, το VGM παρουσιάζεται ως πρόδρομος για τις δραστηριότητες, την έρευνα, την εκπαίδευση και τις εκθέσεις. Το VGM έχει διεθνή φήμη και συνεχώς αγωνίζεται για την αριστεία. Αυτό

συνδέεται σημαντικά με το εξαιρετικό πάθος και αφοσίωσης των εργαζομένων του Μουσείου. Η επιτυχία φέρνει ευθύνη και το VGM είναι αποφασισμένο να κρατήσει τη δική του με άλλα κορυφαία Διεθνή Μουσεία τα επόμενα χρόνια. Εμπνευσμένο από το άνοιγμά του από το 1973, το VGM έχει αφιερωθεί να καταστήσει προσιτή τη ζωή και τη δουλειά του Van Gogh σε όσο περισσότερους ανθρώπους μπορεί να εμπλουτίσει και να εμπνεύσει. Το Μουσείο εισάγει συνεχώς διαφορετικές προοπτικές και θέματα για όλους σε όλο τον πλανήτη, ώστε να μπορέσουν να εξετάσουν το κόσμο του Vincent van Gogh με νέους τρόπους και μέσα, από τα συναισθήματα που προκαλεί, ακόμη και να αντανακλούν με τη δική τους ζωή. Από την πλευρά του, το VGM πάντα επιδιώκει εμπλουτισμό και έμπνευση στο τι συμβαίνει έξω από τα τείχη του μουσείου. Το Μουσείο είναι περίεργο και πρόθυμο να εξερευνήσει και να ανακαλύψει και ενθαρρύνει τους επισκέπτες και τα ενδιαφερόμενα μέλη να κάνουν ακριβώς το ίδιο.

Η Αποστολή του Μουσείου: Το VGM κάνει τη ζωή, την εργασία και την τέχνη του Vincent Van Gogh προσβάσιμη και φτάνει σε όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους, προκειμένου να τους εμπλουτίσει και να τους εμπνεύσει. Θέλει επίσης να υπάρχει καλή συνεργασία με Ολλανδικά και Διεθνή Μουσεία καθώς και με άλλους φορείς. Η συλλογή είναι ανοιχτή για όλο το ευρύ κοινό και δεν υπάρχουν διακρίσεις. Αυτήν η αποστολή υποδεικνύει τι επιδιώκει το VGM να ενσωματώσει στους ενδιαφερόμενους, στην ευρύτερη έννοια. Η αποστολή αποτελεί τη βάση του οράματος και των στρατηγικών στόχων του οργανισμού. Παρόλη την επιτυχία και της ανάπτυξη που επιτεύχθηκε στα πρόσφατα χρόνια, το VGM παραμένει αληθινό σε αυτή του την αποστολή, η οποία διατυπώθηκε το 2009. Η λέξη "φτάνει" έχει προστεθεί για να τονιστεί ότι το VGM θέλει να προσεγγίσει ενεργά όσο περισσότερους ανθρώπους γίνεται, είτε μέσα από το Μουσείο είτε ψηφιακά, δίνοντας την ευκαιρία σε όλους να γνωρίσουν τη ζωή και το έργο του καλλιτέχνη.

Το Όραμα του Μουσείου: Το όραμα περιγράφει την ιδανική κατάσταση του VGM που προσπαθεί να συνειδητοποιήσει. Βασίζεται στην αποστολή του Μουσείου και τις βασικές αξίες του και λαμβάνει επίσης υπόψη του, τους εξωτερικούς και τους σημαντικούς εμπλεκόμενους παράγοντες. Το VGM είναι ένα από τα κορυφαία και προσβάσιμα Μουσεία στον κόσμο. Είναι εμπνευσμένο και επιδιώκει την αριστεία σε όλες τις δραστηριότητές της. Το VGM υπερέχει στην εκτέλεση του πρωταρχικού σκοπού του που χειρίζονται οι τομείς του Μουσείου Υποθέσεων, Δημοσίων Υποθέσεων, Επιχειρήσεων και του VGME Ltd, και για να το πετύχει αυτό, συνεργάζεται με διάφορα συμβαλλόμενα μέρη στις Κάτω Χώρες και σε όλο τον κόσμο. Ο κύριος στόχος του VGM είναι η διαχείριση και η διατήρηση της συλλογής και να είναι προσβάσιμο σε όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους, με φυσικό και με ψηφιακό τρόπο, για Ολλανδούς και διεθνείς επισκέπτες. Εμπειρία επισκέπτη, τόσο σε απευθείας σύνδεση όσο και στο Μουσείο, είναι το επίκεντρο όλων των δραστηριοτήτων που συνδέονται στο Μουσείο. Το Μουσείο πρέπει να είναι μια μοναδική, ξεχωριστή και εμπνευσμένη εμπειρία για το κάθε επισκέπτη. Το μουσείο έχει ένα σταθερό και ισορροπημένο εισόδημα. Οι εμπορικές δραστηριότητες συμβάλλουν στην υλοποίηση της αποστολής του VGM.

Το 2023, το VGM θα γιορτάσει το πεντηκοστό Ιωβηλαίο του. Αυτή η εξαιρετική στιγμή θα σημειωθεί από εκτεταμένες, διακεκριμένες γιορτές, πλήρως ευθυγραμμισμένες με την αποστολή και τις βασικές αξίες του VGM.

Τομείς Εστίασης και Προτάσεις Πολιτικής

Εισόδημα: Όσον αφορά το εισόδημα του Μουσείου, παραμένει ζωτικής σημασίας ζήτημα. Εξαρτάται κυρίως από τις πωλήσεις των εισιτηρίων. Όμως πρέπει να υπάρξει πλήρης προσοχή ως προς την επέκταση και διαφοροποίηση των άλλων πηγών εισοδήματος.

Χωρητικότητα: Ως προς την χωρητικότητα του Μουσείου, πρέπει να υπάρχει συναίσθηση σχετικά με τα περιθώρια για το μέγιστο αριθμό επισκεπτών. Πρέπει να γίνει διασφάλιση της προσβασιμότητας όχι μόνο αυτών που αγοράζουν μήνες πριν τα εισιτήριά τους ηλεκτρονικώς. Είναι σημαντική η πλήρης επίγνωση του τομέα έντασης μεταξύ της ευάλωτης συλλογής και της παροχής πρόσβασής της. Η επέκταση των ωρών λειτουργίας και η διοργάνωση εκδηλώσεων είναι σε αντίθεση με τη διατήρηση της συλλογής και τη διαχείριση του κτιρίου. Αυτό μπορεί να έχει ως συνέπεια ελαφριές ζημιές και μεγαλύτερος απαιτούμενος χρόνος της συντήρησής τους.

Ηθική Πολιτική: Διασφάλιση συνεργασίας και δημιουργία ενός ασφαλούς και αξιόπιστου εργασιακού περιβάλλοντος. Οι εργαζόμενοι να μπορούν να αναπτυχθούν και να προσφέρουν ειλικρινή ανατροφοδότηση. Να υπάρχει σωστή αλληλεπίδραση με τον έξω κόσμο και τις επιχειρήσεις-εταιρείες. Προσπάθειες αποσαφήνισης και βελτίωσης της εξωτερικής δεοντολογικής πολιτικής. Έλεγχος παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή περιβαλλοντολογικών κανονισμών, που διαπρέπουν σε πόλεμο και εγκλήματα. Ποιοι τομείς και εταιρείες θα είναι χορηγοί. Θα διεξαχθεί έλεγχος της ασφάλειας των προϊόντων του Van Gogh Μουσείου και τις συνθήκες εργασίας που επικρατούν κατά την παραγωγή τους. Επίκεντρο συνεργασιών με άλλες χώρες θα είναι η Ασία (Ιαπωνία, Κίνα και Νότια Κορέα), η Ευρώπη και η Αμερική. Το Μουσείο θέλει να αναπτύξει τις δραστηριότητές του με άλλα Μουσεία, αλλά με εξέταση πάντα της ηθικής της κάθε χώρας.

Ολοκληρωμένη Στρατηγική της Χώρας: Επειδή το VGM φτάνει σε παγκόσμιο επίπεδο και δεν μπορεί πάντα να καλύψει όλες τις χώρες με περιοδικές εκθέσεις του Van Gogh, επικεντρώνεται στους νέους κατοίκους του Άμστερνταμ, σε ανθρώπους με φυσική αναπηρία και σε ηλικιωμένους. Για το λόγο αυτό το Μουσείο θα αναπτύξει τις δραστηριότητές του ως μέρος ενός τετραετούς ερευνητικού προγράμματος με τίτλο “Ο Van Gogh Συνδέει.” Με την ομάδα στόχου θα διερευνήσουν πώς να κερδίσουν το ενδιαφέρον σε ηλικίες 18-30, και αυτούς που είναι Σουρινάμ, Τούρκοι, Μαροκινοί και γενικά μουσουλμάνοι. Με την υποστήριξη του Fonds 21 και του Erasmus Centre Impact, από το Πανεπιστήμιο Erasmus στο Ρότερνταμ. Το VGM θα ερευνά ποιες είναι οι δραστηριότητες που συνεπάγονται στην πολιτιστική συμμετοχή.

Πολιτική Μάρκας: Στα επόμενα χρόνια η πολιτική του Μουσείου να συνδέσει ακόμη πιο έντονα την μάρκα του Μουσείου Van Gogh στο όνομα του Vincent Van Gogh. Η ποιότητα όλων των δραστηριοτήτων σε συνδυασμό με την ενίσχυση της πολιτικής της μάρκας, έχει σχεδιαστεί για να συμβάλει σε ένα ενιαίο, υψηλής ποιότητας και ομοιόμορφου χαρακτήρα, σε όλες τις επικοινωνίες τα προϊόντα και τις δραστηριότητες.

Μουσειακά Θέματα, Διαχείριση και Αποκατάσταση Συλλογής: Εφόσον το 80% των επισκεπτών του Μουσείου έρχονται για τη μόνιμη έκθεση/συλλογή, χρειάζεται να γίνει επένδυση στη διατήρηση, διαχείριση και επέκταση της συλλογής. Το Μουσείο επικεντρώνεται στη διατήρηση της Ακαδημαϊκής του φήμης και της οριστικής του εξουσίας στον Vincent Van Gogh. Από το 2015 ανακαινίστηκαν αποθήκες υψηλής ποιότητας, με μικροσκόπια και φωτογραφικές εγκαταστάσεις. Βελτιώθηκε έτσι η ποιότητα της τεχνικής εξέτασης, γίνεται καλύτερη διαχείριση και διατήρηση της συλλογής, πιο συστηματική καταγραφή της συλλογής και δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στην κίνηση και στο φως. Επειδή το Μουσείο βασίζεται στη μόνιμη συλλογή του και είναι και ο λόγος που έρχονται οι περισσότεροι επισκέπτες στο Μουσείο, θα προσπαθεί να διασφαλίζει την ποιότητα της επίσκεψης και να γίνεται πιο λεπτομερής έρευνα για την εκτίμηση του κοινού. Δυο μέθοδοι θα αναπτυχθούν. Η πρώτη κατά την περίοδο αιχμής, θα υπάρχει μια πιο στατική παρουσίαση. Διαθέτοντας τα πιο σημαντικά έργα, θα είναι πιο προσανατολισμένη και θα απευθύνεται κυρίως σε διεθνείς επισκέπτες. Η δεύτερη μέθοδος, θα εφαρμόζεται κατά τη διάρκεια

χαμηλής περιόδου, όπου η παρουσίαση των έργων θα είναι πιο ευέλικτη. Θα προσφέρει το περιθώριο για “πειραματισμό”, επικεντρώνοντας σε διάφορες ομάδες-στόχους, όπως οι ηλικιωμένοι. Μεγαλύτερη θα είναι η εστίαση σε Ολλανδούς επισκέπτες αλλά θα παραμένει ελκυστική και για τους διεθνείς τουρίστες.

Εκθέσεις: Τοπικά, στο Μουσείο Van Gogh, σύμφωνα με την αποστολή του, θα συνεχίζει να οργανώνει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα με προσωρινές εκθέσεις: δύο μεγάλες εκθέσεις, συχνά σε συνεργασία με διεθνείς μουσεία και μια κατώτερη βασική θερινή έκθεση κάθε χρόνο, μαζί με δύο μικρότερες εκθέσεις στο γραφείο εκτύπωσης. Τα θέματα των μεγάλων εκθέσεων συνήθως συνδέονται άμεσα με τον Van Gogh και του σύγχρονους. Αυτό προσφέρει στο κοινό μια ευρύτερη, φανερότερη εικόνα του πώς οι καλλιτέχνες επηρεάζουν ο ένας τον άλλον και στο πλαίσιο του Van Gogh στην εποχή του. Το καλοκαίρι το εκθεσιακό πρόγραμμα πραγματοποιείται σε ένα όροφο της πτέρυγας της έκθεσης και επικεντρώνεται σε έργα του Van Gogh στη μόνιμη συλλογή, επιτρέποντας να παρουσιαστούν και άλλες πτυχές του έργου του Van Gogh, νέες ιδέες και ερευνητικά ευρήματα. Ως εκ τούτου, ένα περιστασιακό όφελος είναι ότι στις εκθεσιακές εγκαταστάσεις εμφανίζονται επίσης συναρπαστικές εκθέσεις κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες, κυρίως για το διεθνές κοινό. Με το “Meet Vincent Van Gogh Experience”, το Μουσείο θα φτάνει σε μεγάλο παγκόσμιο ακροατήριο που θα βοηθήσει στην εξασφάλιση της εμπειρίας του Van Gogh.

Το “ταξίδι” της συλλογής παρουσιάζει κίνδυνο στο να καταστραφούν τα έργα. Η πλειοψηφία της συλλογής μένει στο Μουσείο, οπότε η δανειακή πολιτική περιορίζεται, λόγω περιορισμένης και ευάλωτης συλλογής. Παρόλα αυτά, οι δανεισμοί οδηγούν σε νέες γνώσεις και αποκαλύψεις.

Ενημέρωση της Συλλογής: Το Μουσείο Van Gogh λειτουργεί σύμφωνα με την εθνική στρατηγική για την ψηφιακή κληρονομιά. Αυτό ισχύει τόσο εσωτερικά όσο και εξωτερικά. Η ψηφιακή διάσταση γίνεται όλο και πιο σημαντική, με ψηφιακή καταχώρηση της συλλογής. Η Βιβλιοθήκη παίζει επίσης μεγάλο ρόλο, οπότε θα επωφεληθεί με μια υπερσύγχρονη αίθουσα διαβάσματος, για εσωτερική χρήση ερευνητών και γενικά για το κοινό. Η νέα Βιβλιοθήκη ως Κέντρο Γνώσης, όπου φυσικές και ψηφιακές συλλογές θα χρησιμοποιούνται εναλλακτικά. Σε παγκόσμιο επίπεδο, παροχή ψηφιακής πρόσβασης σε πληροφορίες για τη συλλογή, όπου θα διευκολύνει να γίνει προσιτή. Με λίγα λόγια, το Μουσείο θα επικεντρωθεί στους επισκέπτες που είναι ήδη περίεργοι, στους ανθρώπους που θέλει το Μουσείο να τους κινήσει το ενδιαφέρον. Σε νέα παιδιά ηλικίας 4-18, σε οικογένειες και σχολεία. Στους νέους κάτοικους του Άμστερνταμ ηλικίας 18-30, στους ηλικιωμένους και στους ανθρώπους με φυσικές δυσκολίες και αναπηρίες.

Στόχοι Μάρκετινγκ του VGM: Το Μουσείο θέλει να βελτιώσει την ηλεκτρονική υπηρεσία στους τουρίστες, με την αύξηση του αριθμού γλωσσών και τις μεθόδους πληρωμής. Ο ιστότοπος θα ανασχεδιαστεί και αναδιαρθρωθεί για την καλύτερη αποτελεσματική ρύθμισή του. Το VGM επιθυμεί να δημιουργήσει ένα ψηφιακό κόσμο του Van Gogh, που να είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με το Μουσείο, χωρίς να εξαρτάται πλήρως από αυτό. Με αυτόν τον τρόπο θα διανέμεται το Μουσείο Van Gogh ψηφιακά σε όλο τον κόσμο, ενεργοποιώντας μια προσωπική σύνδεση με μεμονωμένους ανθρώπους καθώς “ταξιδεύει”. Το Ticketing (ηλεκτρονική αγορά εισιτηρίων), εξασφαλίζει τη βελτιστοποίηση της δυναμικότητας και η εμπειρία γίνεται πιο ευχάριστη. Έργα όπως το αυτοματοποιημένο μάρκετινγκ και ταξίδι του επισκέπτη, βοηθούν το Μουσείο ώστε να είναι σε θέση να υπηρετήσει άμεσα τους επισκέπτες, προσωπικά και εναρμονισμένα με τις ειδικές ανάγκες τους.

Αναπτυξιακή Πολιτική: Ενίσχυση των σχέσεων με τους Ολλανδούς και διεθνείς υποστηρικτές. Επέκταση των ομάδων Ιδιωτών, αύξηση των Φίλων Μελών, πάνω από 600 Φίλοι/Μέλη, για τοπική υποστήριξη. Επέκταση συνεργασιών με εταιρικούς εταίρους, με 75 μέλη έως το 2020 για την ενίσχυση των εισοδημάτων. Αναζήτηση 3 ή 4 μακροπρόθεσμων συνεργατών του Μουσείου. Οργάνωση εκδηλώσεων για τη βελτίωση της φήμης του Μουσείου, με στόχο την εξυπηρέτηση των σχέσεων και των χορηγών (ανάπτυξη), τη σύνδεση με νέες ομάδες-στόχους (εκδηλώσεις μάρκετινγκ) και τη συμμετοχή σε πιθανές κοινές προωθήσεις. Ένα Μουσείο είναι ένας κοινωνικά υπεύθυνος οργανισμός εξορισμού. Επίκεντρο της κοινωνικής εταιρικής ευθύνης του είναι το περιβάλλον, οι άνθρωποι και η επιχειρηματική συνέχεια.

Η διατήρηση και διαχείριση της συλλογής που έχει ανατεθεί στο VGM καθώς και η έρευνα σχετικά με τη συλλογή και την παρουσίασή της. Από το 2017 το Μουσείο είναι υπεύθυνο για τα διαχειρίσει και τη συντήρηση της δικής του ακίνητης περιουσίας. Θα αναπτυχθούν θέματα που αφορούν την προστασία της κληρονομιάς, την ευελιξία, τη βιωσιμότητα και τη διαθεσιμότητα χώρων. Ένα μακροπρόθεσμο σχέδιο στέγασης, θα αναπτυχθούν πιθανές μεγάλες κτιριακές εγκαταστάσεις και δραστηριότητες μετατροπής, ανακαινίσεις ή και καινούριες κατασκευές.

Ασφάλεια: Εστίαση σε απειλή επιθέσεων και του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο. Εστίαση στην εξωτερική ασφάλεια. Μια πτυχή είναι η δημιουργία του προγνωστικού προφίλ που εισήχθη στο VGM και στο Rijksmuseum το 2013. Το 2017, το VGM, Rijksmuseum και το κοινό δωμάτιο περιστατικών PP10. Η B.V. συνεργάστηκε με μια εξωτερική εταιρεία για να εξασφαλιστεί μια βέλτιστη προορατική προσέγγιση στην εξωτερική ασφάλεια.

Οι κίνδυνοι στον ψηφιακό τομέα είναι επίσης αυξημένοι. Ως μέρος του χώρου ασφαλείας της «ασφαλείας των πληροφοριών», δόθηκε μεγάλη έμφαση στην προστασία των δεδομένων. Από τις 25 Μαΐου 2018, το Μουσείο υποχρεούται να συμμορφώνεται με τα Γενικά Στοιχεία Κανονισμού Προστασίας, η οποία διαδέχεται τον Νόμο περί Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων.

Εμπορική Ανάπτυξη: Προσθήκη εμπορικής αξίας στο Μουσείο, για εμπορική ανάπτυξη και αύξηση των κερδών, υιοθετώντας μια προσέγγιση που θα αρμόζει τον καλλιτέχνη. Οι δραστηριότητες θα επικεντρώνονται σε τοπικό, παγκόσμιο και ψηφιακό επίπεδο και θα υπάρχει μια ισορροπία. Οι επαγγελματικές υπηρεσίες θα απαιτούν τη συλλογική προσπάθεια της οργάνωσης. Στοχεύουν στη βελτίωση της εικόνας και της φήμης του VGM και την αύξηση της γνώσης του Μουσείου και την υποστήριξη της ανάπτυξης των ταλέντων των υπαλλήλων. Προσπάθειες στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων στο Μουσείο.

50 Χρόνια VGM: Το 2023 Το Μουσείο Van Gogh γίνεται 50. Οι βασικές αξίες του Μουσείου είναι να είναι Κορυφαίο, Εξαιρετικό και να Εμπνέει. Θα οργανωθούν θεαματικές εκδηλώσεις για να πάει ένα άλμα μπροστά και θα εστιάσουν στη σύλληψη πρωτοποριακών ιδεών. Στόχος επίσης θα είναι η προσβασιμότητα των ομάδων που αισθάνονται απομακρυσμένοι από τα Μουσεία ή που δεν ενδιαφέρονται για αυτά και για τους μετανάστες. Εστίαση λοιπόν σε πιο δραστήριες προσπάθειες προσέγγισής τους.

Πρόκληση Μουσείου: Η πρόκληση του Μουσείου είναι να διασφαλιστεί ότι η επίσκεψη στη συλλογή θα παραμένει μια μοναδική και προσωπική εμπειρία. Οι επισκέπτες πρέπει να νιώθουν ότι τα πάντα αφορούν αυτούς προσωπικά, ανεξάρτητα από το αν επισκέπτονται το Μουσείο, την ιστοσελίδα ή το κατάστημα του Μουσείου. Στους επισκέπτες που δίνεται προσωπική προσοχή, αισθάνονται σαν το σπίτι τους και κρατούν τη μοναδική συλλογή με μεγάλη εκτίμηση. Ο ιστοχώρος είναι βέλτιστα δομημένος για να διατηρεί το ενδιαφέρον των επισκεπτών. Η εκπαίδευση θα επικεντρώνεται στο να βοηθήσουν τους επισκέπτες να κάνουν μια προσωπική σύνδεση μεταξύ τους, με το έργο τέχνης και με τον Van Gogh. Έτσι ο επισκέπτης θα βιώνει το Μουσείο ως πολύ φιλόξενο. Το VGM αναγνωρίζει την κοινωνική ευθύνη του να κάνει τον Van Gogh και τη συλλογή του προσβάσιμη σε πολλούς ανθρώπους των Κάτω Χωρών και στις υπόλοιπες χώρες του κόσμου. Και βρίσκονται στην “καρδιά” του Μουσείου σε όλες του τις δραστηριότητες. (Van Gogh Museum)

4.2. Μουσειογραφική Αντίληψη

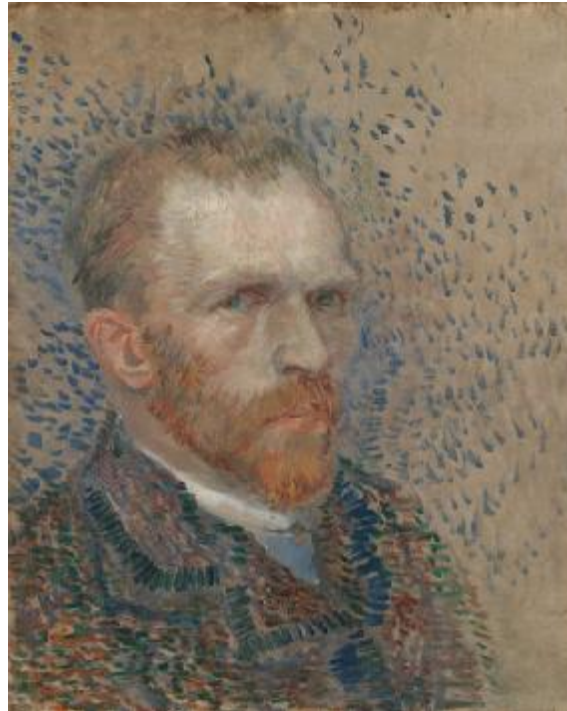
Πρόκειται για ένα Σύγχρονο Μουσείο Τέχνης που αποτελείται από δυο κτίρια και βρίσκεται στην περιοχή Μουσείων στο Άμστερνταμ. Η πρόσβασή του γίνεται με ευκολία και από τα μεταφορικά μέσα. Η έκθεση παρουσιάζεται σε τρεις ορόφους, με χρονολογική σειρά έτσι μπορούν οι επισκέπτες να δουν την εξέλιξη του καλλιτέχνη στον χρόνο και ανακαλύπτουν βήμα βήμα την ιστορία της ζωής του.

- 0 ΟΡΟΦΟΣ-ΙΣΟΓΕΙΟ
«FACE TO FACE WITH VAN GOGH»
- 1ΟΣ ΟΡΟΦΟΣ
«VAN GOGH 1883-1889»
- 2ΟΣ ΟΡΟΦΟΣ
«VAN GOGH CLOSE UP»
- 3ΟΣ ΟΡΟΦΟΣ
«VAN GOGH 1889-1890» +BIBΛΙΟΠΩΛΕΙΟ

Με την είσοδό του στο Μουσείο, ο επισκέπτης έχει την δυνατότητα να διαλέξει ανάμεσα στην περιοδική έκθεση του Μουσείου ή στη μόνιμη έκθεση του Μουσείου. Τα έργα του είναι τοποθετημένα σε τρεις διαφορετικούς ορόφους και το ισόγειο και ακολουθούν χρονολογική κατάταξη. Σε όλες τις αίθουσες της έκθεσης, κυριαρχούν τα σκούρα ψυχρά χρώματα. Αυτό αποσκοπεί στην καλύτερη ανάδειξη των μοναδικών, ζωντανών χρωμάτων των έργων του Van Gogh.

Στο ισόγειο με τίτλο “Face to Face with Van Gogh” (Πρόσωπο με πρόσωπο με τον Van Gogh) όπου δίνεται μια αναφορά σχετικά με τον καλλιτέχνη σε ένα εκθεσιακό και έναν ακόμη τίτλο “Self Portraits” (Αυτοπροσωπογραφίες), ο θεατής έρχεται σε πρώτη επαφή με τη ζωή του Van Gogh και τις αυτοπροσωπογραφίες του. Λόγω οικονομικής δυσκολίας δεν υπήρχε η δυνατότητα να πληρώσει για μοντέλα οπότε κατέφυγε σε αυτήν την επιλογή. Αποτυπώνει τον εαυτό του στην ηλικία 30 ετών με τη βοήθεια ενός απλού καθρέφτη. Σε κάθε πορτραίτο ζωγραφίζει τα μάτια του με άλλο χρώμα για να δοκιμάσει διαφορετικούς τρόπους απόδοσης για έκφραση και συναίσθημα. Επίσης στο ισόγειο εκτίθεται η πρώτη παλέτα του καλλιτέχνη, στην οποία ανακάτεψε παχιές βαφές, μέσα σε γυάλινη προθήκη. Τα πορτρέτα του Van Gogh είναι κρεμασμένα στους τοίχους και μερικά μέσα σε γυάλινες βιτρίνες. Υπάρχουν δυο μεγάλα εκθεσιακά κείμενα στους σκουρόχρωμους μπλε-πετρόλ τοίχους, με λευκή γραμματοσειρά, στα ολλανδικά και στα αγγλικά γραμμένα. Οι λεζάντες είναι τοποθετημένες κάτω και δεξιά από κάθε πορτρέτο στα ολλανδικά και στα αγγλικά, με λευκή γραμματοσειρά. Σε όλα αναγράφονται το όνομα του καλλιτέχνη, το μέρος που ζωγραφίστηκε, τη χρονολογία,

το υλικό που έχει φτιαχτεί και το Μουσείο που βρίσκεται. Μόνο τεχνητός φωτισμός, με σποτάκια πάνω στο ταβάνι. Στο κέντρο της αίθουσας είναι τοποθετημένα και καθίσματα για τους επισκέπτες.

Εικόνα 43: Self-Portrait, Vincent Van Gogh (1853-1890), Paris, March-June 1887, Oil on Cardboard, Van Gogh Museum, Amsterdam

Ανεβαίνοντας στον πρώτο όροφο οι επισκέπτες φτάνουν στην πρώτη αίθουσα, με τίτλους “Rural Life” (Αγροτική Ζωή), “Van Gogh’s Models” (Τα Μοντέλα του Van Gogh), “Painter of Peasant Life” (Ζωγράφος της Αγροτικής Ζωής) και “Back to Basics” (Πίσω στα Βασικά) αντικρίζοντας τους πίνακες με τα μοντέλα του στην πρώιμη εποχή της καριέρας του (1883-1885). Την περίοδο αυτή ο καλλιτέχνης μένει στο Nuenen, όπου δημιουργεί 175 έργα. Ζωγραφίζει χωρικούς-αγρότες τους οποίους θαυμάζει και θεωρεί σπουδαίους. Ο Θεός του ήταν έμπορος τέχνης και από μικρός ο Van Gogh δούλεψε σε Γκαλερί όπως στη Χάγη, το Λονδίνο και το Παρίσι, αλλά δεν πέτυχε και αναγκάστηκε να φύγει. Στην αίθουσα έχουν επιλέξει σκούρο γκρι τοίχο ως φόντο, με ένα εκθεσιακό κείμενο στα ολλανδικά και τα αγγλικά, με λευκή μεσαία γραμματοσειρά. Χαμηλό τεχνητό φωτισμό από σποτάκια και λίγο φυσικός φωτισμός. Οι λεζάντες των πινάκων είναι στα ολλανδικά και αγγλικά και αναγράφονται το όνομα του καλλιτέχνη, το μέρος που ζωγραφίστηκε, τη χρονολογία, το υλικό που έχει φτιαχτεί και το Μουσείο που βρίσκεται καθώς και λίγα λόγια για το κάθε έργο, πάλι σε λευκή γραμματοσειρά. Περιμετρικά της αίθουσας είναι τοποθετημένα τα καθίσματα. Στην αίθουσα αυτή βλέπουμε μερικά σημαντικά έργα του Van Gogh όπως είναι *Οι Πατατοφάγοι*, (Βλέπε εικόνα 1), που είναι τοποθετημένο στο κέντρο της αίθουσας για να δώσει έμφαση στους επισκέπτες και κάποια άλλα που είναι τοποθετημένα περιμετρικά όπως είναι *η Βίβλος*, *το Σπίτι*, όπου έμεναν και *Πέντε προσωπογραφίες από τέσσερις αγρότισσες και έναν αγρότη*.

Εικόνα 44: The Cottage, Vincent Van Gogh (1853-1890), Nuenen, May 1885, Oil on Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam

Εικόνα 45: Wheatfield with Reaper and Peasant Woman Binding Sheaves, Vincent Van Gogh (1853-1890), Nuenen, August 1885, Chalk on Paper, Van Gogh Museum, Amsterdam

Εικόνα 46: Still Life with Bible, Vincent Van Gogh (1853-1890), Nuenen, October 1885, Oil on Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam

Εικόνα 47: Head of a Woman, Vincent Van Gogh (1853-1890), Nuenen, May 1885, Oil on Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam

Προχωρώντας στη δεύτερη αίθουσα βρίσκονται τα έργα που δημιούργησε ο καλλιτέχνης το 1886-1887 που αποφάσισε να μετακομίσει στο Παρίσι και τον φιλοξένησε ο αδερφός του Theo. Εκεί θα δημιουργήσει άλλα 210 έργα. Η αίθουσα έχει τους τίτλους: “Modern Art in Paris: 1886-1888” (Μοντέρνα Τέχνη στο Παρίσι: 1886-1888), “New Perspectives” (Νέες Προοπτικές) και Artist Friends (Φίλοι του Καλλιτέχνη), συνοδευόμενα από εκθεσιακά

κείμενα. Οι πίνακες είναι κρεμασμένοι στους τοίχους, συνοδευόμενα από ολλανδικές και αγγλικές λεζάντες και σε όλους τους πίνακες αναγράφονται το όνομα του καλλιτέχνη, το μέρος που ζωγραφίστηκε, τη χρονολογία, το υλικό που έχει φτιαχτεί και το Μουσείο που βρίσκεται. Γνωστοί πίνακες της αίθουσας είναι η ζωγραφιά μιας ερωμένης του Van Gogh, η *Agostina Segatori* και τα *Παπούτσια*. Μερικά αγγεία μέσα σε γυάλινες προθήκες συνοδεύουν τη συλλογή. Οι τοίχοι έχουν πετρόλ φόντο και σε λευκή γραμματοσειρά αναγράφονται οι πληροφορίες. Υπάρχουν ανάμεσα στα έργα του Van Gogh και κάποια έργα του Gauguin, του Pissarro και του Monet που χρησιμοποίησαν την ίδια τεχνική. Στη τρίτη αίθουσα βρίσκονται τα έργα που δημιούργησε στην Arles, (1888-1889), εκεί ζωγράφισε 180 πίνακες και δημιούργησε μερικά από τα πιο διάσημα έργα του. *Το Υπνοδωμάτιο του Van Gogh* (Βλέπε εικόνα 20), *Τα Ηλιοτρόπια* (Βλέπε εικόνα 16), η *Αυτοπροσωπογραφία με Κομμένο Αυτί* (Βλέπε εικόνα 24), η *Καρέκλα* (Βλέπε εικόνα 9) που φιλοξενούταν ο Gauguin, είναι μερικά από τα διάσημα έργα που φιλοξενούνται στο Μουσείο του Van Gogh. *Τα Ηλιοτρόπια* και *Το Υπνοδωμάτιο*, είναι τοποθετημένα στο κέντρο της αίθουσας από τη μια μεριά το ένα και από την άλλη μεριά το άλλο, σε ένα λεπτό τοίχο που έχουν χτίσει, για να δείξουν έμφαση στους επισκέπτες. Ο τίτλος της αίθουσας είναι “Artistic Flourish, Arles 1888-1889” (Καλλιτεχνική Ανθιση, Άρλς 1888-1889) και προς το τέλος έχει τον τίτλο: “Dreaming Japan” (Όνειρα της Ιαπωνίας). Οι πίνακες είναι κρεμασμένοι στους τοίχους, συνοδευόμενα από ολλανδικές και αγγλικές λεζάντες και σε όλους τους πίνακες αναγράφονται το όνομα του καλλιτέχνη, το μέρος που ζωγραφίστηκε, τη χρονολογία, το υλικό που έχει φτιαχτεί και το Μουσείο που βρίσκεται και λίγα λόγια για το κάθε έργο. Οι τοίχοι έχουν πετρόλ φόντο και σε λευκή γραμματοσειρά αναγράφονται οι πληροφορίες. Στους διαδρόμους υπάρχουν τοποθετημένα κάποια καθίσματα.

Εικόνα 48: Shoes, Vincent Van Gogh (1853-1890), Paris, September-November 1886, Oil on Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam

Εικόνα 49: In the Cafe: Agostina Segatori in Le Tambourin, Vincent Van Gogh (1853-1890), Paris, January-March 1887, Van Gogh Museum, Amsterdam

Εικόνα 50: Self Portrait with Grey Felt Hat, Vincent Van Gogh (1853-1890), Paris, September-October 1887, Van Gogh Museum, Amsterdam

Ένα σημαντικό κομμάτι στην καλλιτεχνική δράση του Vincent, υπήρξε η επιρροή της ιαπωνικής τέχνης. Στον όροφο αυτό βρίσκονται μερικά από αυτά είναι, το *The Courtesan*

(Βλέπε εικόνα 4), η Γέφυρα στη Βροχή, η Ανθισμένη Ορχιδέα μετά τον Hiroshige, Ψαρόβαρκες:

Εικόνα 51: Bridge in the Rain (after Hiroshige), Vincent Van Gogh (1853-1890), Paris, October-November 1887, Van Gogh Museum, Amsterdam

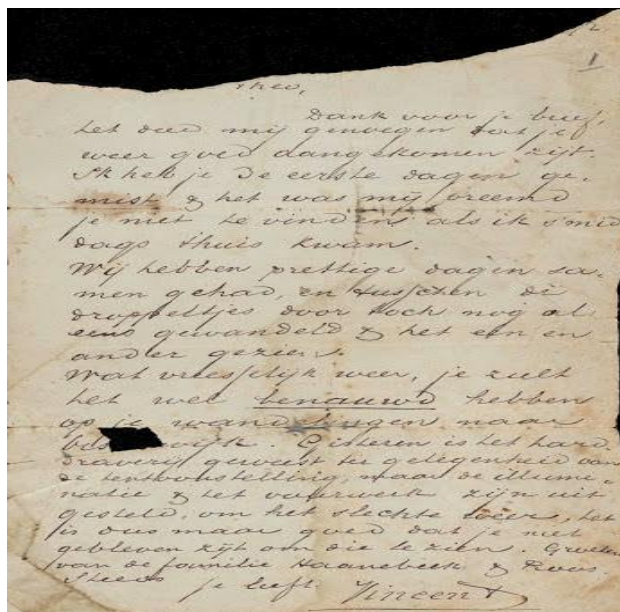

Εικόνα 52: Flowering Plum Orchard (after Hiroshige), Paris, October-November 1887, Vincent Van Gogh, Van Gogh Museum, Amsterdam

Εικόνα 53: Fishing Boats on the Beach at Les Saintes-Maries-de-la-Mer, Arles, June 1888, Vincent Van Gogh(1853-1890), Van Gogh Museum, Amsterdam

Ανεβαίνοντας στο δεύτερο όροφο, με τίτλους “A Life in Letters” (Μια Ζωή στα Γράμματα) και “Family Treasures, Letters” (Οικογενειακοί Θησαυροί, Γράμματα), παρατίθενται τα γράμματα που αντάλλαξε κυρίως με τον αδερφό του Theo, με φίλους και με άλλους συγγενείς. Στους τοίχους υπάρχει φωτογραφικό υλικό από φίλους και συγγενείς, καθώς και λίγοι πίνακες με τα σχέδια του καλλιτέχνη. Μέσα από τις συνομιλίες του, δίνεται η δυνατότητα να ανακαλύψουν τον εσωτερικό του κόσμο. Υπάρχει η δυνατότητα να τα διαβάσουν αλλά και να ακούσουν οι επισκέπτες μερικά από τα λόγια του Van Gogh από τα γράμματα και τις επιστολές του. Είναι επίσης τοποθετημένη και μια γυάλινη προθήκη με γράμματα και μελάνια που χρησιμοποίησε ο Van Gogh. Στην επόμενη αίθουσα με τίτλο “Friends” (Φίλοι) και “Van Gogh Painter” (Van Gogh Ζωγράφος), υπάρχουν έργα από φίλους του Van Gogh και κάποια έργα του καλλιτέχνη με τα πιο σημαντικά που είναι: *το Κίτρινο Σπίτι* και *οι Ορχιδέες σε Άνθηση, Θέα από την Άρλ*. Σε ξεχωριστή γυάλινη προθήκη έχουν τοποθετήσει έναν πίνακα του Gauguin προς τον Van Gogh που ζωγράφησε το Δεκέμβριο του 1888, με τίτλο *Ο Vincent Van Gogh ζωγραφίζοντας Ηλιοτρόπια*. Σε όλο τον όροφο επικρατεί το λαδί φόντο στους τοίχους της πρώτης αίθουσας και μπλε πετρόλ στη δεύτερη αίθουσα με λευκή γραμματοσειρά στα εκθεσιακά κείμενα, που είναι ένα σε κάθε αίθουσα. Σε όλους τους πίνακες η γραμματοσειρά των λεζάντων είναι λευκή και κάτω ή δεξιά από τους πίνακες αναγράφονται το όνομα του καλλιτέχνη, το μέρος που ζωγραφίστηκε, τη χρονολογία, το υλικό που έχει φτιαχτεί και το Μουσείο που βρίσκεται και λίγα λόγια για το κάθε έργο, στα ολλανδικά και στα αγγλικά. Χρήση τεχνητού φωτισμού στη πρώτη αίθουσα, ενώ στη δεύτερη αίθουσα χρήση τεχνητού και λίγο φυσικού φωτισμού. Είναι τοποθετημένα καθίσματα στο κέντρο της αίθουσας για τη ξεκούραση αλλά και για τη καλύτερη παρατήρηση των έργων.

Εικόνα 54: Letter from Vincent Van Gogh to Theo Van Gogh, Vincent Van Gogh (1853-1890), The Hague, 29 September 1872, Van Gogh Museum, Amsterdam

Εικόνα 55: Vincent Van Gogh Painting Sunflowers, Paul Gauguin (1848-1903), Arles, December 1888, Van Gogh Museum, Amsterdam

Στον τρίτο όροφο, οι θεατές μπορούν να θαυμάσουν στην πρώτη αίθουσα με τίτλο “Painting Against All Odds 1889-1890” (Ζωγραφική Ενάντια σε όλες τις Πιθανότητες 1889-1890) την *Αμυγδαλιά* (Βλέπε Εικόνα 27), τις *Τριδες μέσα σε Αγγείο* και κάποιους πίνακες με *Τριαντάφυλλα* (Βλέπε Εικόνα 28). Λίγο πριν το τέλος της ζωής του καλλιτέχνη (1889-1890), ζωγραφίζει πολλούς πίνακες με χωράφια. Με αυτόν τον τρόπο θέλει να εκφράσει την βαθιά στεναχώρια και την μοναξιά του. Στη δεύτερη αίθουσα λοιπόν, με τίτλο “Impassioned Nature 1890” (Παθιασμένη Φύση), οι επισκέπτες μπορούν να θαυμάσουν κάποιους από τους πίνακες με τα χωράφια και το γνωστό του πίνακα *Χωράφια από Σιτάρι με Κοράκια*. Ακόμη, βλέπουμε να αποτυπώνεται στα έργα του, η ενέργεια και η δύναμη της φύσης. Με το τελευταίο ανεκπλήρωτο έργο του *Tree Roots (Ρίζες Δέντρων)*(Βλέπε εικόνα 34), καταφέρνει τον στόχο του, όπου είναι να γίνει μοντέρνος καλλιτέχνης. Στην πρώτη αίθουσα το φόντο στους τοίχους είναι λαδί ενώ στη δεύτερη αίθουσα ανοιχτό γκρι και σε όλο τον όροφο υπάρχουν τέσσερα

εκθεσιακά κείμενα στα ολλανδικά και στα αγγλικά, όλες οι λεζάντες των πινάκων στα ολλανδικά και στα αγγλικά, με λευκή γραμματοσειρά, κάτω ή δεξιά με βασικές πληροφορίες και στην αρχή αναγράφονται το όνομα του καλλιτέχνη, το μέρος που ζωγραφίστηκε, τη χρονολογία, το υλικό που έχει φτιαχτεί και το Μουσείο που βρίσκεται. Χρήση μόνο τεχνητού φωτισμού από τα σποτάκια. Καθίσματα πάλι περιμετρικά των αιθουσών και στο κέντρο τους. Επίσης υπάρχουν γυάλινες προθήκες με κάποια έργα του Van Gogh και με ένα εκθεσιακό κείμενο.

Εικόνα 56: Irises, Vincent Van Gogh (1853-1890), Saint Remy de Provence, May 1890, Van Gogh Museum, Amsterdam

Εικόνα 57: Wheatfield with crows, Vincent Van Gogh (1853-1890), Auvers sur Oise, July 1890, Van Gogh Museum, Amsterdam

Στο τέλος της αίθουσας υπάρχει γραμμένο στον τοίχο ένα εκθεσιακό κείμενο με τίτλο “Van Gogh Inspires” (Ο Van Gogh Εμπνέει), αναφέροντας τους ζωγράφους που επηρεάστηκαν και ενθουσιάστηκαν από την τεχνική του Van Gogh, με τους πειραματισμούς του, με την ανάμειξη των χρωμάτων.

Γενικές Πληροφορίες

Λόγω ευαισθησίας των έργων, έχει αποκλειστεί ο φυσικός φωτισμός με ειδικά στόρια στα παράθυρα του Μουσείου. Στις αίθουσες του Μουσείου έχει τοποθετηθεί τεχνητός φωτισμός στα 70 Lux.

Στο ισόγειο επικρατεί το μπλε-πετρόλ χρώμα.

Στον πρώτο όροφο επικρατεί το σκούρο γκρι φόντο στην πρώτη αίθουσα ενώ στη δεύτερη αίθουσα το μπλε-πετρόλ.

Στο δεύτερο όροφο επικρατεί το λαδί στην πρώτη αίθουσα και μπλε- πετρόλ στη δεύτερη αίθουσα.

Στον τρίτο όροφο επικρατεί το λαδί στην πρώτη αίθουσα και το ανοιχτό γκρι στη δεύτερη αίθουσα.

Όλα τα έργα του Βαν Γκογκ συνοδεύονται από λεζάντες, οι οποίες είναι γραμμένες σε ολλανδικά και αγγλικά.

Στα ολλανδικά κείμενα των λεζάντων έχει χρησιμοποιηθεί η έντονη γραφή (Bold), ενώ στα αγγλικά κείμενα των λεζάντων, η απλή γραφή. Το χρώμα των γραμμάτων είναι λευκό σε σκούρο φόντο. Σε όλα τα έργα δίνεται ο τίτλος, το όνομα του καλλιτέχνη, η τοποθεσία, η χρονολογία, το υλικό που είναι φτιαγμένο το έργο και το όνομα του Μουσείου που βρίσκεται.

Ακόμα, σε όλες τις αίθουσες του Μουσείου, υπάρχουν εκθεσιακά κείμενα. Και αυτά γραμμένα στο ίδιο μοτίβο, λευκή γραμματοσειρά σε σκούρο φόντο. Στα ολλανδικά κείμενα έχει χρησιμοποιηθεί η έντονη γραμματοσειρά (Bold), ενώ στα αγγλικά κείμενα η απλή γραμματοσειρά. Μέσα από αυτά τα κείμενα, ο θεατής ενημερώνεται για την ζωή και τις εξελίξεις στη ζωή του καλλιτέχνη, οι οποίες αποτυπώνονται και στα έργα του.

Η πρόσβαση στο Μουσείο είναι αρκετά εύκολη, είτε επιλέξει κάποιος το ποδήλατο, το αυτοκίνητο, το λεωφορείο ή το τραμ. Ενώ κοντά και κάτω από το Χώρο των Μουσείων υπάρχει πάρκινγκ επί πληρωμή.

Οι ώρες λειτουργίας τους χειμερινούς μήνες είναι από Δευτέρα έως Πέμπτη 9:00-17:00 και την Παρασκευή 9:00 με 21:00. Τους θερινούς μήνες είναι ανοιχτό Δευτέρα έως Πέμπτη 9:00-18:00/19:00 και την Παρασκευή 9:00-21:00. Το Σαββάτο-Κύριακο είναι ανοιχτό από τις 9:00 έως τις 21:00. Στις γιορτές το ωράριο τροποποιείται. Το Μουσείο είναι ανοιχτό 365 μέρες το χρόνο.

Η έκθεση φιλοξενείται σε ένα αρκετά μεγάλο και σύγχρονο κτίριο, το οποίο βρίσκεται πολύ κοντά στο κέντρο της πόλης.

Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των επισκεπτών, από το 2015 υπάρχουν πλέον δυο είσοδοι.

Η αγορά των εισιτηρίων γίνεται κυρίως ηλεκτρονικά και υπάρχει συγκεκριμένος αριθμός εισιτηρίων ανάλογα με τις ώρες προσέλευσης. Αυτό αποσκοπεί στην αποφυγή χάσματος τόσο για τους επισκέπτες όσο και για τους εργαζόμενους του Μουσείου.

Με την είσοδό του ο επισκέπτης περνά από έναν σύντομο έλεγχο για την προσωπική του ασφάλεια αλλά και του Μουσείου.

Στη συνέχεια καλείται να αφήσει τα προσωπικά του αντικείμενα (πανωφόρια και μεγάλες τσάντες) για την καλύτερη και ασφαλέστερή του ξενάγηση στο χώρο.

Απαγορεύονται οι φωτογραφίες των έργων, το άγγιγμα των έργων, το κάπνισμα και τα κατοικίδια.

Η γενική τιμή των εισιτηρίων είναι σχετικά προσιτή, στα 19 ευρώ για τους ενήλικες και για τα παιδιά από 0-17 είναι δωρεάν η είσοδος. Επίσης δωρεάν είσοδο έχουν και τα μέλη του Μουσείου και δικαιούνται να πάρουν μαζί τους ένα ακόμη άτομο δωρεάν καθώς και τα μέλη της ICOM έχουν ελεύθερη είσοδο. Ωστόσο υπάρχουν και μέρες που η είσοδος στο Μουσείο είναι δωρεάν για όλο το ευρύ κοινό, όπως είναι η ημέρα Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς, η ημέρα Μουσείου κτλ.

Το Μουσείο παρέχει οπτικο-ακουστική «ξενάγηση» η οποία είναι μεταφρασμένη σε 11 διαφορετικές γλώσσες (ολλανδικά, αγγλικά, γερμανικά, γαλλικά, ιταλικά, ισπανικά, πορτογαλικά, ρώσικα, κινέζικα, κορεάτικα και ιαπωνικά). Μέσα από αυτή, δίνεται ειδική επεξήγηση σε ορισμένα από τα έργα του. Στα έργα που δίνεται αυτή η δυνατότητα υπάρχει το αντίστοιχο εικονίδιο. Επίσης υπάρχει διαφορετικό μενού για τις οικογένειες με μικρά παιχνίδια ζωγραφικής, στα αγγλικά και ολλανδικά. Για τη χρήση αυτού, ο επισκέπτης καλείται να πληρώσει το επιπλέον χρηματικό κόστος των 5 ευρώ. Από ηλικίες 13-17 η τιμή είναι στα 3 ευρώ, ενώ για τα παιδιά ηλικίας 6-12 συμμετέχουν με τους γονείς τους δωρεάν.

Η ξενάγηση με γκρουπ γίνεται όλες τις μέρες από 1 έως και 15 άτομα ανά ώρα και γίνονται στις μισές ώρες, καθημερινά από τις 9:30-15:30 και την Παρασκευή από τις 9:30-19:30 και διαρκεί περίπου 50 λεπτά. Το κόστος είναι στα 95 ευρώ το ένα άτομο ή στα 15 άτομα άμα είναι γκρουπ και πρέπει να κλείνουν τα εισιτήρια το αργότερο μέχρι και δυο εβδομάδες πριν. Η ξενάγηση είναι στα αγγλικά, ολλανδικά, γαλλικά, γερμανικά, ιταλικά και ισπανικά.

Στο Μουσείο ο επισκέπτης έχει τη δυνατότητα να θαυμάσει και να παρατηρήσει τα έργα και καθιστός, από τα ειδικά καθίσματα που είναι τοποθετημένα σε όλες τις αίθουσες. Είναι τοποθετημένα στο κέντρο της έκθεσης για την καλύτερη ορατότητα. Ακόμη, άλλα είναι τοποθετημένα στους διαδρόμους για την ξεκούραση του επισκέπτη.

Τα έργα είναι κρεμασμένα πάνω στους τοίχους με διαδοχική σειρά. Τα πιο γνωστά έργα του είναι τοποθετημένα μόνα τους, σε κεντρικό σημείο της αίθουσας.

Τα έργα είναι τοποθετημένα μέσα σε ξύλινες κορνίζες, είτε απλές είτε με ανάγλυφα. Οι αποχρώσεις τους είναι το χρυσό, καφέ και λευκό. Επίσης σε μερικές αίθουσες, υπάρχει χρήση προθηκών, στις οποίες έχουν τοποθετηθεί μερικά από τα γράμματα με τις συνομιλίες του αδερφού του Theo και μελάνια που χρησιμοποίησε, έργα του, σχέδιά του, καθώς και η παλέτα του.

Σε κάθε όροφο υπάρχουν δύο με τρεις φύλακες για να φυλάνε το μουσειακό χώρο και για να απαντάνε σε τυχόν ερωτήσεις των επισκεπτών. Καθώς επίσης είναι τοποθετημένες και κάμερες ασφαλείας. Σε κάθε όροφο υπάρχει και μια έξοδος κινδύνου σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.

Υπάρχει η δυνατότητα χρήσης ασανσέρ, για τη διευκόλυνση των ατόμων με κινητικά προβλήματα.

Στο Μουσείο υπάρχουν κανονικές αλλά και κυλιόμενες σκάλες για να ανεβοκατεβαίνουν τους ορόφους οι επισκέπτες του.

Η ομάδα του Μουσείου διοργανώνει ειδικά προγράμματα για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Αρκετές φορές το χρόνο, προσφέρεται ειδικό πρόγραμμα για άτομα με προβλήματα όρασης. Μαζί με ένα ακόμη δικό τους άτομο, οι συμμετέχοντες καλούνται να χρησιμοποιήσουν την δική τους αίσθηση της αφής και της μυρωδιάς για να ανακαλύψουν την ζωγραφική του Van Gogh. Επίσης διοργανώνονται ελεύθερες ξεναγήσεις στη νοηματική γλώσσα για τους κωφούς επισκέπτες ή που δυσκολεύονται στη ακρόαση. Οι ξεναγήσεις αυτές γίνονται στην αγγλική και ολλανδική γλώσσα.

Το Μουσείο περιλαμβάνει ένα Βιβλιοπωλείο, δυο Πωλητήρια και ένα Εστιατόριο.

Τα ΘΕΤΙΚΑ του VGM.

1. Εύκολη η πρόσβαση στο Μουσείο με τη βοήθεια λεωφορείων και τραμ.
2. Σύγχρονο, μοντέρνο και περιποιημένο Μουσείο.
3. Δυο είσοδοι για την καλύτερη εξυπηρέτηση των επισκεπτών.
4. Θέσεις Εργασίας. Απασχολεί αρκετά μεγάλο αριθμό ατόμων.
5. Ευγενικό και εξυπηρετικό Προσωπικό.
6. Δίνουν σημασία στην προσωπική εμπειρία των επισκεπτών και θέλουν να περάσουν την κληρονομιά του Van Gogh και δεν επικεντρώνονται τόσο στα κέρδη.
7. Δίνουν ιδιαίτερη σημασία στην ασφάλεια των επισκεπτών.
8. Σωστά δομημένη η συλλογή με χρονολογική σειρά, η περιήγηση των επισκεπτών γίνεται έτσι πιο ξεκούραστη και χωρίς σύγχυση.
9. Οπτικο-ακουστική ξενάγηση, σε 11 γλώσσες, με 5 ευρώ επιβάρυνση για περισσότερες πληροφορίες ορισμένων εκθεμάτων τόσο της μόνιμης συλλογής όσο και της περιοδικής.
10. Ενημερωτικά φυλλάδια με βασικές πληροφορίες του Μουσείου, αναλυτική αναφορά των θεμάτων του κάθε ορόφου της συλλογής του Van Gogh και το χάρτη του Μουσείου, διαθέσιμα σε 11 γλώσσες.
11. Δωρεάν Wi-Fi σε όλο το Μουσείο.
12. Δωρεάν η είσοδος για άτομα κάτω των 17 ετών και για τα μέλη του Μουσείου με τη συνοδεία ενός ακόμη γνωστού τους.
13. Ειδικές ξεναγήσεις για τα ΑΜΕΑ και για τους ηλικιωμένους.
14. Ηλεκτρονική αγορά εισιτηρίων για την αποφυγή αναμονής έκδοσής τους στο Μουσείο.
15. Καθίσματα σε όλες τις αίθουσες για την ξεκούραση και την καλύτερη παρατήρηση των έργων.
16. Καλή τοποθετημένη σήμανση.

17. Συνεργασίες με άλλα Μουσεία για δανεισμό και άλλων έργων του Van Gogh καθώς και συνεργασίες με Πανεπιστήμια για εύρεση περισσότερων δραστηριοτήτων.
18. Ομαδικές δραστηριότητες για παιδιά ηλικίας 6-12.
19. Ανοιχτό 365 ημέρες το χρόνο.

Τα ΑΡΝΗΤΙΚΑ του VGM.

1. Η είσοδος επιτρέπεται μόνο αυστηρά με την αναγραφόμενη ώρα. Έλλειψη περιθωρίου.
2. Λίγα Highlights (Διάσημοι πίνακες), του Van Gogh.
3. Απαγορεύεται η Φωτογράφιση.
4. Αρκετά ακριβό το εισιτήριο.
5. Ηλεκτρονική αγορά των εισιτηρίων από μέρες πριν, δυσκολεύει τους ηλικιωμένους.
6. Πολύωρη αναμονή, ιδιαίτερα τους θερινούς μήνες, για την έκδοση εισιτηρίων στο Μουσείο.
7. Μη ευρύχωρος χώρος, για μεγάλο αριθμό επισκεπτών.
8. Πολυκοσμία στους θερινούς μήνες, άρα η περιήγηση στο χώρο γίνεται δυσάρεστη.
9. Αφίσες και δώρα στο Πωλητήριο μόνο από τους υπάρχοντες πίνακες του Μουσείου.
10. Μόνο ένα μικρό ασανσέρ με χωρητικότητα το πολύ 4 ατόμων.
11. Τουαλέτες μόνο στο Ισόγειο του Κτιρίου.
12. Δεν υπάρχει η δυνατότητα ηλεκτρονικής ξενάγησης, στην ιστοσελίδα του Μουσείου.
13. Δεν υπάρχει Βιβλιοθήκη εντός του Μουσείου.

5. Προοπτικές- Συμπεράσματα

Η 10χρονη καλλιτεχνική προσπάθεια του Van Gogh, δημιούργησε πάνω από 2.100 έργα τέχνης, συμπεριλαμβανομένων περίπου 860 ελαιογραφιών, τα περισσότερα από τα οποία ήταν τα τελευταία δυο χρόνια της ζωής του. Έχει αγγίξει πολλούς ανθρώπους σε όλο τον κόσμο. Σήμερα μπορούμε να δούμε τον αντίκτυπό του στη ζωγραφική, στην ποίηση, στο τραγούδι και στο βίντεο. Η τέχνη του κατέλαβε τα μυαλά και τις καρδιές εκατομμυρίων εραστών της τέχνης. Ότι τόσα πολλά θεωρούνται αριστουργήματα σήμερα είναι ένα αφιέρωμα στην εξαιρετική κίνηση, την εστίαση και το ταλέντο του. Καθώς σπούδασε ζωγραφική, ο Van Gogh πειραματίστηκε με όλα τα στυλ και τις τεχνικές της εποχής του. Στην πραγματικότητα, ήταν πάντα έτοιμος να δοκιμάσει νέες ιδέες. Τέλος, απορρόφησε όλες τις επιρροές, ενσωματώνοντας όποιο από τα δύο η προσέγγιση φαινόταν κατάλληλη, για να αναπτύξει ένα δικό του στυλ. Ο Van Gogh υπέφερε από μια κατάσταση νευρών που τον προκάλεσε να αντιμετωπίσει ακραίες μεταβολές της διάθεσής του. Παρ' όλα αυτά, η ασθένειά του δεν έβλαψε την καριέρα του. Ανεξάρτητα από το πόσο κακή ήταν η ψυχική του κατάσταση, η ψυχή του ήταν χαοτική και φλογερή μέχρι που έριξε όλη του την ενέργεια στη ζωγραφική. Έκανε μια μικρή ζωή αλλά άφησε πίσω του ένα μεγάλο ποσό και άφθονο όγκο έργων. Από αυτή τη μελέτη, συνειδητοποιούμε ότι η σκληρή δουλειά είναι το κλειδί της επιτυχίας. Ομοίως, η επιμονή είναι επίσης ουσιώδης και σημαντική. Οι άνθρωποι δεν μπορούν να επιτύχουν τίποτα χωρίς προσπάθεια, με τον Vincent Van Gogh να είναι το καλύτερο παράδειγμα. Τα επιτεύγματά του αποδεικνύουν την παροιμία "Όπου υπάρχει θέληση, υπάρχει και τρόπος". Η θρυλική ζωή του μας ενέπνευσε εντελώς, πως πρέπει να εργαζόμαστε επίμονα και σκληρότερα για να επιτύχουμε τους στόχους μας, ότι εμπόδια και αν προκύψουν μπροστά μας.

Το Μουσείο Van Gogh είναι ένα Μουσείο Τέχνης που περιλαμβάνει τη μεγαλύτερη συλλογή του Van Gogh στον κόσμο. Περιλαμβάνει πάνω από 200 ζωγραφιές, 500 σχέδια και σχεδόν όλα τα γράμματά του, περίπου 700. Η μόνιμη συλλογή περιλαμβάνει εννέα αυτοπροσωπογραφίες του και μερικές ζωγραφιές του από το 1882. Η κύρια έκθεση παρουσιάζει τις διάφορες φάσεις της καλλιτεχνικής ζωής του Van Gogh. Επίσης διαθέτει έργα τέχνης από τους συγχρόνους του και πραγματοποιεί συχνές περιοδικές εκθέσεις σε διάφορα θέματα της ιστορίας της τέχνης του 19^{ου} αιώνα. Τα τελευταία χρόνια πάνω από δυο εκατομμύρια άνθρωποι επισκέπτονται το Μουσείο. Το Μουσείο Van Gogh κάνει τη ζωή και το έργο του Vincent Van Gogh και την τέχνη της εποχής του προσβάσιμη για όλο το ευρύ κοινό και φτάνει σε όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους παγκοσμίως, θέλοντας να τους εκπαιδεύσει, να τους εμπλουτίσει και να τους εμπνεύσει. Καθώς οι απαιτήσεις του κοινού αλλάζουν, έτσι και το Μουσείο προσπαθεί να καλύπτει τις ανάγκες αυτές. Με τη βοήθεια και άλλων Μουσείων και Οργανισμών, ψάχνουν συνεχώς για νέες δραστηριότητες που θα κάνουν το Μουσείο να γίνει ακόμη πιο ελκυστικό και σύγχρονο. Ήδη διαθέτει οπτικο-ακουστική ξενάγηση σε 11 γλώσσες και δουλεύουν πάνω στην εικονική επίσκεψη μέσα από την ιστοσελίδα του Μουσείου, για να γίνει το έργο του Van Gogh ακόμα πιο γνωστό παγκοσμίως. Προσπαθούν να κάνουν τους επισκέπτες τους να νιώσουν οικεία στο μουσειακό χώρο. Με την παρουσίαση των έργων χρονολογικά θέλει να πει μια ιστορία και όχι απλά να αναδείξει τα πιο γνωστά του έργα. Με σωστές επεξηγήσεις των εκθεσιακών κειμένων και λεζάντων, φροντίζει η ξενάγηση να γίνεται πιο κατανοητή και ξεκούραστη για το κοινό. Το Μουσείο διοργανώνει συχνές εκπαιδευτικές δραστηριότητες για μικρές ηλικίες και έχει μεριμνήσει για τα ΑΜΕΑ, με ειδικές ξεναγήσεις μόνο για αυτούς. Ακόμη οργανώνουν συχνά περιοδικές εκθέσεις και γίνονται συχνοί δανεισμοί έργων τέχνης του Van Gogh και των συγχρόνων του με άλλα Μουσεία. Με λίγα λόγια, είναι ένα Μουσείο που αξίζει κανείς να επισκεφτεί και να εξερευνήσει. Είναι αρκετά ενεργητικό Μουσείο, που ενδιαφέρεται για τους επισκέπτες του και σέβεται την κληρονομιά του Van Gogh. Είναι πρόθυμο σε νέες προκλήσεις και δίνει τη δυνατότητα και στο ίδιο του το προσωπικό να εξελιχθεί. Είναι ένα Μουσείο με πολλές προοπτικές που όσο θα ενδιαφέρεται για το κοινό του θα εξελίσσεται με την πάροδο του χρόνου. Η επίσκεψή μας στο Μουσείο ήταν ιδιαίτερα ευχάριστη και μας έκανε να μπούμε κατευθείαν στον κόσμο του Van Gogh, ανακαλύπτοντας το πόσο σπουδαίος αυτοδίδακτος και γεμάτος πάθος, καλλιτέχνης υπήρξε. Στους χώρους του μουσείου υπήρχε το κατάλληλο προσωπικό για την σωστή εξυπηρέτηση του κοινού αλλά και για την φύλαξη των έργων. Το κτήριο αποτελεί ένα στολίδι για την πρωτεύουσα της Ολλανδίας, τόσο εξωτερικά όσο και ο εσωτερικός του χώρος. Το μουσείο αποτελεί ένα χώρο μόρφωσης, διασκέδασης και χαλάρωσης για το κοινό.

6. Πηγές

6.1 Βιβλία-Άρθρα-Περιοδικά

1. Βαν Γκογκ, Β. (1952), *Γράμματα στον αδελφό του Θεόδωρο*, Εκδόσεις Γκοβόστη, Αθήνα
2. Βόντα, Χ. (μετάφραση) (2018), *Τα αριστουργήματα της Τέχνης, Μουσεία του κόσμου, Μουσείο Βαν Γκογκ / Άμστερνταμ vol7*, Εκδόσεις Πρώτο Θέμα Εκδοτική Α.Ε. & Εκδόσεις Πεδίο με την άδεια της Scala Group S.p.A., Αθήνα
3. Δαβέττας, Ν. Γ. (1995), *Το Κίτρινο Σκοτάδι του Βαν Γκογκ*, Κέδρος, Αθήνα
4. Κωστελένος, Δ. Π. (μετάφραση) (2014), *Πάθος για Ζωή: Η ζωή του Βαν Γκογκ / Stone, I.*, Εκδόσεις Γκοβόστη, Αθήνα
5. Μαλτζέζου, Χ., (μετάφραση) (2005), *Βίνσεντ Βαν Γκογκ: Η ζωή και το έργο του / Beaugéan, D.*, 1^η Έκδοση, Ελευθερουδάκης, Αθήνα
6. Συλλογικό Έργο, Μοσχονάς, Ν., (μετάφραση) (2006), *Μουσείο Βαν Γκογκ / Άμστερνταμ Νο4*, Έθνος, Αθήνα
7. Bakker, N., Van Tilborgh, L., Homburg, C., Kondera, T., Uhlenbeck, C. (2018), *Van Gogh & Japan*, Yale University Press, Connecticut, Νέα Υόρκη
8. Bodden, V. (2009), *Vincent Van Gogh*, Creative Education, Mankato, Minnesota, Αμερική
9. Collin, A. (2014), *Βασικές Έννοιες τις Μουσειολογίας*, Ελληνικό Τμήμα ICOM-International Council of Museums (Διεθνές Συμβούλιο Μουσείων), Αθήνα
10. Charles, V. (2012), *Vincent Van Gogh*, Parkstone International, Νέα Υόρκη
11. Graefe, J. M. (1987), *Vincent Van Gogh: A Biography*, Dover Publications, INC., Νέα Υόρκη
12. Murphy, B. (2016), *Van Gogh's Ear: The True Story*, Chatto & Windus, Λονδίνο
13. Naifeh, S. & Smith, G. W. (2011), *Van Gogh, The Life*, Random House, Νέα Υόρκη
14. Pickwance, R. (1986), *Van Gogh in Saint-Remy and Auvers*, The Metropolitan Museum of Art Harry N. Abrams, INC., Νέα Υόρκη
15. Sateren, S. S. (2002), *Van Gogh*, Capstone Press, Mankato, Minnesota, Αμερική
16. Suh, A. (2006), *Vincent Van Gogh: A Self-Portrait in Art and Letters*, Black Dog & Leventhal Publishers, Νέα Υόρκη
17. Suh, A. (2010), *Van Gogh's Letters: The Mind of the Artist in Paintings, Drawings and Words, 1875-1890*, Black Dog & Leventhal Publishers, Νέα Υόρκη
18. Van Gogh, συγγραφέας Ingo F. Walther, εκδόσεις TASCHEN, σελίδες 8-10, 14, 38, 41, 58, 64, 76
19. Van Gogh The passionate eye, συγγραφέας PASCAL BONAFoux, εκδόσεις Thames and Hudson, Κεφάλαιο Colours and Exile, σελίδα 75-76, 88
20. Van Gogh The passionate eye, συγγραφέας PASCAL BONAFoux, εκδόσεις Thames and Hudson, Κεφάλαιο Figures and Poverty, σελίδες 54-57, 65
21. Van Gogh The passionate eye, συγγραφέας PASCAL BONAFoux, εκδόσεις Thames and Hudson, κεφάλαιο Asylum and Death, σελίδες 114, 116, 126

6.2 Δικτυογραφία

1. Abano. (2018). Tutankhamon Caravaggio Van Gogh. Evening and nocturnals from the Ancient Egyptians to the 20th Century. Βισένζα, Ιταλία. <https://www.abano.it/en/Eventi/mostre/Tutankhamon-Caravaggio-VanGogh.aspx> Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.
2. Art Mag, A. a., & Μπαλούτογλου, Ν. (2010, Οκτώβριος 1). Ο Βίνσεντ Βαν Γκογκ και το Έργο του. Ελλάδα. <http://www.artmag.gr/art-history/artists-faces/item/1789-vincent-van-gogh-and-his-art-wort> Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.
3. ARTHIVE. (1934). The_search_of_Vincent_Van_Goghs_style_and_technique. https://arthive.com/publications/1934~The_search_of_Vincent_Van_Goghs_style_and_technique Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.
4. ArtsHeaven. (2015, Απρίλιος 24). Vincent Van Gogh, Ζωγραφική, Στυλ και Τεχνικές. <http://site.artsheaven.com/blog/vincent-van-gogh-painting-style-and-techniques/> Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019. Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.
5. Beaux-Arts Mons. (2015). Ο Βαν Γκογκ στη Μπορίνια. Η Γέννηση ενός Καλλιτέχνη. Μονς, Βέλγιο. <http://www.mons2025.eu/en/van-gogh-borinage> Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.
6. Brown, Mark; Guardian News & Media Limited. (2018, Φεβρουάριος 16). Tate to Stage its first Van Gogh exhibition since 1947 in London. Λονδίνο, Ηνωμένο Βασίλειο. <https://www.theguardian.com/artanddesign/2018/feb/16/tate-britain-van-gogh-exhibition-london-2019> Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.
7. Crystal Bridges Museum of American Art. (2017). Van Gogh to Rothko: Masterpiecea from the Albright-Knox Art Gallery. Αρκάνσας, ΗΠΑ. <https://crystalbridges.org/exhibitions/van-gogh-to-rothko/> Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.
8. Ditroit Institute of Arts. (2019). Van Gogh in America. Ντιτρόιτ, Μίσιγκαν, ΗΠΑ. <https://www.dia.org/vangoghinamerica> Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.
9. Frans Hals Museum. (2018). Frans Hals and the Modern. Haarlem, HOF, Ολλανδία. <https://www.franshalsmuseum.nl/en/event/frans-hals-and-the-moderns/> Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.
10. Frist Art Museum. (2019). Van Gogh, Monet, Degas, and Their Times: The Mellon Collection of French Art from the Virginia Museum of Fine Arts. Οκλαχόμα Σίτι, ΗΠΑ. <https://fristartmuseum.org/calendar/detail/van-gogh-monet-degas-and-their-times> Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.
11. Het Noordbrabants Museum. (2016). Van Gogh's Inner Circle: Friends, Family, Models. Ντεν Μπος, Ολλανδία. <https://www.hetnoordbrabantsmuseum.nl/> Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.
12. Kroller-Muller Museum. (2016). The Early Van Gogh. Ουτερλό, Ολλανδία. <https://krollermuller.nl/the-early-van-gogh> Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.

13. Metropolitan Museum of Art. (2015). Van Gogh: Irises and Roses. Νέα Υόρκη, ΗΠΑ <https://www.metmuseum.org/press/exhibitions/2015/van-gogh-irises-and-roses>. Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.
14. Museum Barberini Potsdam. (2019). Van Gogh: Still Lives. Πότσταμ, Γερμανία. <https://www.museum-barberini.com/en/exhibitions/> Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.
15. National Gallery of Victoria. (2017). Van Gogh and the Seasons. Μελβούρνη, Αυστραλία. <https://www.ngv.vic.gov.au/exhibition/van-gogh-and-the-seasons/> Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.
16. Owlstand Ltd Εκθεσιακό Κέντρο Online. (2015). The Artist (Van Gogh I). <https://owlstand.com/roam/f9a1b076-1c16-4b37-8db5-a5389e2185c9> Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.
17. Sainsbury Centre for Visual Arts. (2015). Francis Bacon and the Masters . Νόριτς, Ηνωμένο Βασίλειο. <https://scva.ac.uk/art-and-artists/exhibitions/francis-bacon-and-the-masters> Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.
18. Santa Barbara Museum of Art. (2019). Through Vincent's Eyes: Van Gogh and His Sources. Σάντα Μπάρμπαρα, Καλιφόρνια, ΗΠΑ. <https://www.sbma.net/exhibitions/vincentseyes> Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.
19. Stadel Museum. (2019). Making Van Gogh: A German Love Story. Φρανκφούρτη, Γερμανία. <https://www.staedelmuseum.de/en/vangogh> Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.
20. The Van Gogh Gallery. (2019). Van Gogh Museums: Upcoming Exhibitions. <https://www.vangoghgallery.com/misc/exhibitions.html> Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.
21. The Van Gogh Gallery. (2019). Van Gogh: Museums, Current Exhibitions. <https://www.vangoghgallery.com/misc/exhibitions.html> Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.
22. The Van Gogh Gallery. (n.d.). VINCENT VAN GOGH: MUSEUMS. ΟΛΛΑΝΔΙΑ. <https://www.vangoghgallery.com/misc/exhibitions.html>
23. TOKYO METROPOLITAN ART MUSEUM. (2017). Exhibitions "Van Gogh & Japan". Τόκιο, Ιαπωνία. https://www.tobikan.jp/en/exhibition/2017_goghandjapan.html Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.
24. Van Gogh Gallery. (2019). Van Gogh Museums: Exhibitions of the Past. <https://www.vangoghgallery.com/misc/exhibitions.html> Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.
25. Van Gogh Multimedia Experience . (2018, Απρίλιος 22). Van Gogh Multimedia Experience Venice. Βενετία, Ιταλία. <https://www.vangohmultimediaexperience.it/2018/04/22/van-gogh-multimedia-experience-venice/> Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.
26. Van Gogh Museum. (2015). Exhibition Munch: Van Gogh. Άμστερνταμ, Ολλανδία. <https://www.vangoghmuseum.nl/en/whats-on/exhibitions/past-exhibitions/munch-van-gogh> Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.

27. Van Gogh Museum. (2019). Exhibition Van Gogh and the Sunflowers. Άμστερνταμ, Ολλανδία. <https://www.vangoghmuseum.nl/en/whats-on/exhibitions/exhibition-van-gogh-and-the-sunflowers> Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.
28. Van Gogh Museum. (2019). Van Gogh Museum Brand Licenses. Άμστερνταμ, Ολλανδία. <https://www.vangoghmuseum.nl/en/business/van-gogh-museum-brand-licenses> Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.
29. Van Gogh Museum. (n.d.). Van Gogh Museum, Organisation, Mission and Strategy. Amsterdam, Holland. <https://www.vangoghmuseum.nl/en/organisation/mission-and-strategy> Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.
30. Van Gogh Museum. (n.d.). Van Gogh Museum, Organisation, the building. <https://www.vangoghmuseum.nl/en/organisation/the-building> Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.
31. Vincent Van Gogh. (2009). 10 Facts that you don't know about Van Gogh's Masterpieces. <https://www.vincentvangogh.org/> Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.
32. Virginia Museum of Fine Arts. (2015). Past Exhibitions: Van Gogh, Manet, and Matisse: The Art of the Flower. Βιρτζίνια, Ρίτςμοντ, ΗΠΑ. <https://www.vmfamuseum.org/exhibitions/exhibitions/van-gogh-manet-matisse-art-flower/> Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.
33. Μέγαρο Μουσικής. (2017). Van Gogh Alive, Η υψηλή τεχνολογία στην υπηρεσία της τέχνης. Αθήνα, Ελλάδα. <http://www.megaron.gr/default.asp?pid=5&la=1&evID=3837> Τελευταία επίσκεψη στις 25 Απριλίου 2019.

6.3 Πίνακας Εικόνων

Εικόνα 58: The potato eaters, Vincent Van Gogh (1853-1890), Nuenen, April-May 1885, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0005V1962>

Εικόνα 59: The yellow house, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, September 1888, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0032V1962>

Εικόνα 60: Self-Portrait with Straw Hat, Vincent Van Gogh (1853-1890), Paris, August-September 1887, Oil on Cardboard, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0164V1962>

Εικόνα 61: Courtesan (after Eisen), Paris October-November 1887, Vincent Van Gogh, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0116V1962>

Εικόνα 62: Sunflowers Gone to Seed, Vincent Van Gogh (1853-1890), Paris, August-September 1887, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0121V1962>

Εικόνα 63: Four Cut Sunflowers, Vincent Van Gogh (1853-1890), Paris, August-September 1887, Oil in Canvas, Kroller-Muller Museum, Otterlo, http://art-vangogh.com/paris_195.html

Εικόνα 64: Self-Portrait as a painter, Vincent Van Gogh (1853-1890), Paris, December 1887-February 1888, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0022V1962>

Εικόνα 65: Van Gogh's Chair, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, December 1888, Oil in Canvas, National Art Museum, London, <https://www.nationalgallery.org.uk/paintings/vincent-van-gogh-van-goghs-chair>

Εικόνα 66: Gauguin's Chair, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, November 1888, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0048V1962>

Εικόνα 67: Field with Irises near Arles, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, May 1888, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0037V1962>

Εικόνα 68: The White Orchard, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, April 1888, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0024V1962>

Εικόνα 69: Orchards in blossom, View of Arles, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, April 1889, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0036V1962>

Εικόνα 70: The red vine, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, November 1888, Oil in Canvas, Pushkin Museum, Moscow, https://en.wikipedia.org/wiki/The_Red_Vineyard#/media/File:Red_vineyards.jpg

Εικόνα 71: The harvest, Vincent Van Gogh (1853-1890) Arles, June 1888, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0030V1962>

Εικόνα 72: Sunflowers, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, August 1888, Oil in Canvas, New Gallery (Neue Pinakothek), Munich, http://art-vangogh.com/arles_90.html

Εικόνα 73: Sunflowers, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, August 1888, Oil in Canvas, National Gallery, London, http://art-vangogh.com/arles_87.html

Εικόνα 74: Sunflowers, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, January 1889, Oil in Canvas, Museum of Art, Philadelphia, http://art-vangogh.com/arles_169.html

Εικόνα 75: Sunflowers, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, January 1889, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam, http://art-vangogh.com/arles_167.html

Εικόνα 76: Sunflowers, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, January 1889, Oil in Canvas, Sompo Japanese Art Museum, Tokyo, http://art-vangogh.com/arles_168.html

Εικόνα 77: Vincent's bedroom, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, October 1888, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0047V1962>

Εικόνα 78: Cafe Terrace at Night, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, September 1888, Oil in Canvas, Kröller-Müller Museum, Otterlo, http://www.vggallery.com/painting/p_0467.htm

Εικόνα 79: Starry Night Over The Rhone, Vincent Van Gogh, Arles, September 1888, Oil in Canvas, Musée d'Orsay, Paris, <https://www.vincentvangogh.org/starry-night-over-the-rhone.jsp>

Εικόνα 80: The Night Cafe, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, September 1888, Oil in Canvas, Yale University Art Gallery, New Haven, Connecticut, <https://www.vincentvangogh.org/the-night-cafe.jsp>

Εικόνα 81: Self-Portrait with bandaged ear, Vincent Van Gogh (1853-1890), Arles, January 1889, Oil in Canvas, The Courtauld Gallery, London, Loan to the Van Gogh Museum, Amsterdam (until 2020), http://art-vangogh.com/arles_161.html

Εικόνα 82: Wheatfield with Cypresses, Vincent Van Gogh (1853-1890), July 1889, Oil in Canvas, Metropolitan Art Museum, New York City, <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/436535>

Εικόνα 83: Irises, Vincent Van Gogh (1853-1890), Saint-Remy, May 1889, Oil in Canvas, J. Paul Getty Museum, Malibu, California, <http://www.getty.edu/art/collection/objects/826/vincent-van-gogh-irises-dutch-1889/>

Εικόνα 84: Almond Blossom, Vincent Van Gogh (1853-1890), Saint Remy de Provence, February 1890, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0176V1962>

Εικόνα 85: Roses, Vincent Van Gogh (1853-1890), Saint Remy de Provence, May-June 1889, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0187V1962>

Εικόνα 86: Starry Night, Vincent Van Gogh (1853-1890), Saint Remy de Provence, June 1889, Oil in Canvas, Museum of Modern Art, New York City, <https://www.moma.org/collection/works/79802>

Εικόνα 87: Self Portrait, Vincent Van Gogh (1853-1890), Saint Remy de Provence, 1889, Oil in Canvas, Musée d'Orsay, Paris, https://www.musee-orsay.fr/en/collections/works-in-focus/painting.html?no_cache=1&zoom=1&tx_damzoom_pi1%5BshowUId%5D=2401

Εικόνα 88: Dr Paul Gachet (second version), Vincent Van Gogh (1853-1890), Auvers sur Oise, June 1890, Oil in Canvas, Musée d'Orsay, Paris, https://www.musee-orsay.fr/en/collections/works-in-focus/search/commentaire.html?no_cache=1&zoom=1&tx_damzoom_pi1%5BshowUId%5D=2402

Εικόνα 89: Wheatfield with a Reaper, Vincent Van Gogh (1853-1890), Saint Remy de Provence, September 1889, Oil in Canvas, Museum Van Gogh, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0049V1962>

Εικόνα 90: The Church at Auvers, Vincent Van Gogh (1853-1890), June 1890, Oil in Canvas, Musée d'Orsay, Paris, <https://www.vincentvangogh.org/the-church-at-auvers.jsp>

Εικόνα 91: Tree Roots, Vincent Van Gogh (1853-1890), Auvers-sur-Oise, July 1890, Oil in Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0195V1962>

Εικόνα 92: MuseumPlein, The Area of the Museums, Personal File Photo 8/11/2018, Amsterdam

Εικόνα 93: The Building, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.iamsterdam.com/en/see-and-do/things-to-do/museums-and-galleries/museums/van-gogh-museum>

Εικόνα 94: The Building Entrance, External, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.iamsterdam.com/en/see-and-do/things-to-do/museums-and-galleries/museums/van-gogh-museum>

Εικόνα 95: The Exhibition Floors, Personal File Photo 8/11/2018, Van Gogh Museum, Amsterdam

Εικόνα 39: Van Gogh in Arles Exhibition Floor, Van Gogh Museum, Amsterdam, [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:WLANL - E V E - Museumzaal9 Van Gogh Museum.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:WLANL_-_E_V_E_-_Museumzaal9_Van_Gogh_Museum.jpg)

Εικόνα 40: Rural Life Exhibition Floor 1, Personal File Photo 8/11/2018, Van Gogh Museum, Amsterdam

Εικόνα 41: Van Gogh Dreams, Personal File Photo 8/11/2018, Van Gogh Museum, Amsterdam

Εικόνα 96: Periodic Exhibition Room, Personal Photo File 8/11/2018, Van Gogh Museum, Amsterdam

Εικόνα 97: Self-Portrait, Vincent Van Gogh (1853-1890), Paris, March-June 1887, Oil on Cardboard, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0065V1962>

Εικόνα 98: The Cottage, Vincent Van Gogh (1853-1890), Nuenen, May 1885, Oil on Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0087V1962>

Εικόνα 99: Wheatfield with Reaper and Peasant Woman Binding Sheaves, Vincent Van Gogh (1853-1890), Nuenen, August 1885, Chalk on Paper, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/d0123V1962r>

Εικόνα 100: Still Life with Bible, Vincent Van Gogh (1853-1890), Nuenen, October 1885, Oil on Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0008V1962>

Εικόνα 101: Head of a Woman, Vincent Van Gogh (1853-1890), Nuenen, May 1885, Oil on Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0004V1962r>

Εικόνα 102: Shoes, Vincent Van Gogh (1853-1890), Paris, September-November 1886, Oil on Canvas, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0011V1962>

Εικόνα 103: In the Cafe: Agostina Segatori in Le Tambourin, Vincent Van Gogh (1853-1890), Paris, January-March 1887, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0017V1962>

Εικόνα 104: Self Portrait with Grey Felt Hat, Vincent Van Gogh (1853-1890), Paris, September-October 1887, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0016V1962>

Εικόνα 105: Bridge in the Rain (after Hiroshige), Vincent Van Gogh (1853-1890), Paris, October-November 1887, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0114V1962>

Εικόνα 106: Flowering Plum Orchard (after Hiroshige), Paris, October-November 1887, Vincent Van Gogh, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0115V1962>

Εικόνα 107: Fishing Boats on the Beach at Les Saintes-Maries-de-la-Mer, Arles, June 1888, Vincent Van Gogh(1853-1890), Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0028V1962>

Εικόνα 108: Letter from Vincent Van Gogh to Theo Van Gogh, Vincent Van Gogh (1853-1890), The Hague, 29 September 1872, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/b0001V1962>

Εικόνα 109: Vincent Van Gogh Painting Sunflowers, Paul Gauguin (1848-1903), Arles, December 1888, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0225V1962>

Εικόνα 110: Irises, Vincent Van Gogh (1853-1890), Saint Remy de Provence, May 1890, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0050V1962>

Εικόνα 111: Wheatfield with crows, Vincent Van Gogh (1853-1890), Auvers sur Oise, July 1890, Van Gogh Museum, Amsterdam, <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0149V1962>

